

ЗАКОН

О МЕРАМА ЗА СМАЊЕЊЕ ТРОШКОВА ПОСТАВЉАЊА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА ВРЛО ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се мере за смањење трошкова и олакшавање и убрзавање постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава, као и мере које се односе на приступ и коришћење постојеће физичке инфраструктуре, заједничко извођење грађевинских радова, транспарентност у вези са физичком инфраструктуром и планираним грађевинским радовима.

Значење појединих појмова

Члан 2.

У смислу овог закона поједини појмови имају следеће значење:

- 1) бежична приступна тачка мале зоне покривања означава опрему мале снаге, мале величине и кратког домета за приступ бежичној мрежи, која у раду користи радио-фреквенцијски спектар на основу појединачне дозволе или по режиму општег овлашћења или њиховом комбинацијом, која се може користити као део јавне електронске комуникационе мреже и која може бити опремљена најмање једном визуелно неупадљивом антеном и којом се корисницима омогућава бежични приступ електронским комуникационим мрежама независно од тога да ли је основна мрежна топологија мобилна или фиксна;
- 2) обимни радови на реконструкцији значе грађевинске радове на локацији крајњег корисника који обухватају структурне измене целокупне инфраструктуре унутар зграде или њеног значајног дела, за које је, у складу са законом којим се уређује област планирања и изградње, потребно решење о одобрењу за извођење радова, односно грађевинска дозвола;
- 3) грађење подразумева извођење грађевинских и грађевински-занатских радова, уградња грађевинских производа, постројења и опрема (у даљем тексту: грађевински радови) и обухвата један или више елемената физичке инфраструктуре;
- 4) дозвола је одлука или скуп одлука које један или више надлежних органа доносе истовремено или узастопно, а које су неопходне у складу са законом да би привредни субјект могао да изведе грађевинске или друге радове потребне за постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета;
- 5) јединствена информациона тачка је електронски систем за централизован приступ информацијама о постојећој физичкој инфраструктури, планираним грађевинским радовима и поступцима издавања дозвола за постављање електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава и поступцима за заснивање права службености;

- 6) мрежа врло високог капацитета је електронска комуникациона мрежа која се у потпуности састоји од оптичких елемената најмање до разделне тачке на крајњој локацији или електронска комуникациона мрежа, која у уобичајеном условима, при максималном оптерећењу, може да оствари сличне параметре мреже у погледу доступног пропусног опсега (download, upload), отпорности, параметара који се односе на грешке при преносу и кашњење (латенција) и његове варијације; параметри мреже могу се сматрати сличним независно од тога да ли се мења искуство крајњег корисника због различитих особина медијума преноса којим се мрежа повезује са терминалном тачком мреже;
- 7) оператор мреже означава:
- а) оператора,
 - б) правни субјект који даје на коришћење физичку инфраструктуру намењену пружању услуга:
 - производње, транспорта, складиштења или дистрибуције гаса,
 - производње, преноса или дистрибуције електричне енергије,
 - јавног осветљења,
 - производње, преноса или дистрибуције топлотне енергије,
 - производње, преноса или дистрибуције воде, укључујући испуштање или прочишћавање отпадних вода и канализације и системе одвода,
 - железничког, друмског, речног и ваздушног саобраћаја, укључујући урбане путеве, тунеле, луке и аеродроме;
- 8) органи јавног сектора су органи државне управе, органи територијалне аутономије, органи јединице локалне самоуправе, као и организације које су основане ради обављања делатности или пружања услуга од општег интереса, а које нису индустријске или комерцијалне природе и које се оснивају или финансирају у целини, односно у претежном делу од стране органа јавне власти који надзире њихово управљање, или који имају управни, руководећи или надзорни орган у којем више од половине чланова именују државни, покрајински или локални органи власти или други субјекти којима су поверена јавна овлашћења;
- 9) право службености означава право, у смислу закона којим се уређују електронске комуникације, које се додељује оператору ради постављања инсталација на, изнад или испод непокретности у јавној или приватној својини, у сврху изградње електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава;
- 10) приступна тачка је физичка тачка која се налази унутар или изван зграде и која је доступна привредним субјектима који пружају или су овлашћени да пружају јавне електронске комуникационе мреже и омогућава прикључење на инфраструктуру унутар зграде спремне за оптику;
- 11) Регулатор је независна регулаторна организација, која врши јавна овлашћења у циљу ефикасног спровођења утврђене политике у области електронских комуникације и која је основана у складу са законом којим се уређују електронске комуникације.
- 12) физичка инфраструктура је:
- а) било који елемент мреже који је намењен за смештање елемената електронске комуникационе мреже, при чему сам не постаје активни елемент мреже, као што су цеви, стубови, кабловска канализација, надзорне собе, шахтови, ормарићи, антенске инсталације, торњеви и

стубови, зграде, укључујући њихове кровове, делове фасада или улазе у зграде, нарочито елементе саобраћајне и комуналне инфраструктуре као што су стубови за осветљење, саобраћајни знаци, семафори, рекламни панои и наплатне рампе, као и стајалишта за аутобусе, трамваје, метро и железничке станице,

- б) инфраструктура која није део мреже, а у власништву је или под контролом органа јавног сектора као што су зграде, укључујући њихове кровове, делове фасада или улазе у зграде, нарочито елементе саобраћајне и комуналне инфраструктуре као што су стубови за осветљење, саобраћајни знаци, семафори, рекламни панои и наплатне рампе, као и стајалишта за аутобусе, трамваје, метро и железничке станице.

Физичку инфраструктуру у смислу овог закона не чине каблови, укључујући неосветљена оптичка влакна (*dark fiber*), као и делови водоводне мреже који се користе за снабдевање водом намењеном за људску употребу;

- 13) физичка инфраструктура у згради означава физичку инфраструктуру или инсталације на локацији крајњег корисника, укључујући елементе у заједничкој својини, који су намењени за постављање жичних и/или бежичних приступних мрежа ако се путем тих приступних мрежа могу пружати електронске комуникационе услуге и повезивати приступна тачка зграде са терминалном тачком мреже;
- 14) оптичке инсталације у згради означавају оптичке каблове на локацији крајњег корисника, укључујући елементе у својини више лица, који су намењени за пружање електронских комуникационих услуга и који повезују приступну тачку у згради са терминалном тачком мреже;
- 15) физичка инфраструктура у згради спремна за оптику означава физичку инфраструктуру унутар зграде намењену за постављање оптичких елемената.

Појмови електронска комуникациона мрежа, јавна електронска комуникациона мрежа, електронска комуникациона услуга, привредни субјект, терминална тачка мреже, припадајућа средства, крајњи корисник, безбедност електронских комуникационих мрежа и услуга, приступ и оператор и њихово значење прописани су законом којим се уређује област електронских комуникација.

Регулатор ближе утврђује критеријуме које електронска комуникациона мрежа треба да испуни да би се сматрала „мрежом врло високог капацитета” узимајући у обзир важеће смернице Тела европских регулатора за електронске комуникације (у даљем тексту: BEREC).

Однос према другим прописима

Члан 3.

Одредбе овог закона не утичу на права и обавезе које оператори имају према посебном закону којим је уређена област електронских комуникација, као и прописима донетим на основу тог закона.

Одредбе овог закона не примењују се на електронске комуникационе мреже које се користе у сврхе одбране, безбедности или јавне безбедности.

У погледу разлога за одбијање приступа физичкој инфраструктури за постављање елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, начина доношења одлуке и рокова за закључење уговора о

приступу ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, примењују се одредбе овог закона.

II. ПРИСТУП ПОСТОЈЕЋОЈ ФИЗИЧКОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ

Омогућавање приступа постојећој физичкој инфраструктури

Члан 4.

Оператор подноси оператору мреже или органу јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром путем јединствене информационе тачке захтев за приступ постојећој физичкој инфраструктури ради закључења уговора о приступу постојећој физичкој инфраструктури ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава.

Захтев из става 1. овог члана садржи детаљан опис захтеваног приступа уз навођење елемената физичке инфраструктуре за коју се тражи приступ, као и намеравани временски оквир за коришћење физичке инфраструктуре.

Образац захтева из става 1. овог члана доступан је путем јединствене информационе тачке од стране оператора мреже и органа јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да, на захтев оператора и уз накнаду за приступ, омогући приступ тој физичкој инфраструктури под транспарентним, пропорционалним, недискриминаторним и правично утврђеним условима.

На захтев оператора, правна лица која су закупци земљишта или носиоци других стварних или облигационих права над земљиштем (осим права својине), на којем се планира постављање или су већ постављени елементи електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, као и која управљају уговорима о закупу у име власника земљишта, дужна су да са оператором преговарају у доброј вери о условима приступа том земљишту, укључујући и цену за приступ, која, где је то примерено, треба да одражава тржишне услове, у складу са законом.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана разматра захтеве из става 1. овог члана према редоследу пријема поднетих захтева.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да, на захтев оператора, достави услове омогућавања приступа својој физичкој инфраструктури ради постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета.

При одређивању правичних и разумних услова, укључујући цену за омогућавање приступа физичкој инфраструктури, а ради избегавања прекомерних цена, оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да узме у обзир следеће:

1. постојеће уговоре и комерцијалне услове између оператора који захтевају приступ и оператора мреже или органа јавног сектора који одобравају приступ физичкој инфраструктури;
2. потребу да се обезбеди правична могућност даваоцу приступа да поврати трошкове настале услед омогућавања приступа, узимајући у обзир националне специфичности, пословне моделе и тарифне структуре које су установљене у циљу правичног повраћаја трошкова. У случају електронских комуникационих мрежа, узимају се у обзир и обавезе које је

прописао Регулатор на основу закона којим се уређује област електронских комуникација;

3. додатне трошкове одржавања и прилагођавања који настају услед омогућавања приступа релевантној физичкој инфраструктури;
4. утицај захтеваног приступа на пословни план даваоца приступа, укључујући и улагања у физичку инфраструктуру за коју се захтева приступ;
5. потребу за правичним повраћајем улагања који одражава релевантне услове на тржишту и различите пословне моделе оператора, а нарочито у случају правних субјеката који се претежно баве пружањем припадајућих средстава и који омогућавају физички приступ већем броју привредних субјеката који пружају или су овлашћени да пружају јавне електронске комуникационе мреже.

Изузетно, у случају приступа физичкој инфраструктури оператора узимају се у обзир и економска одрживост улагања с обзиром на повезане ризике, потреба за правичним повраћајем инвестиције и временски оквир за остварење тог повраћаја, могући утицај приступа на конкуренцију на нижим нивоима тржишта и, последично, на цене и повраћај инвестиције, степен амортизације мрежне инфраструктуре у моменту подношења захтева за приступ, пословни разлози који су постојали у тренутку инвестиције, посебно ако је реч о улагању у инфраструктуру која се користи за обезбеђивање електронских комуникација, као и да ли је подносиоцу захтева претходно била понуђена могућност заједничког улагања у мреже врло високог капацитета, у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација, или могућност заједничког извођења радова.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана је у обавези да, у складу са условима из става 7. овог члана, испуни сваки разуман захтев из става 2. овог члана и да омогући приступ својој физичкој инфраструктури ради постављања елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава, закључивањем уговора који садржи правичне и разумне услове, укључујући цену за приступ физичкој инфраструктури у року од месец дана од дана пријема захтева.

Оператори су дужни да обавесте Регулатора о закљученим уговорима о приступу постојећој физичкој инфраструктури, укључујући договорену цену за приступ.

Оператор има право да понуди приступ својој физичкој инфраструктури ради постављања мрежа које нису електронске комуникационе мреже или припадајућа средства.

Постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања

Члан 5.

Оператор има право да поднесе захтев за приступ физичкој инфраструктури коју поседује или којом управља оператор мреже у јавном власништву или орган јавног сектора и која је технички одговарајућа за постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања и/или потребни за повезивање тих приступних тачака са окосницом мреже оператора.

Захтев из става 1. овог члана подноси се оператору мреже или органу јавног сектора из става 1. овог члана и мора садржати опис захтеваног приступа уз навођење елемената физичке инфраструктуре за коју се тражи приступ ради постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, као и намеравани временски период за коришћење физичке инфраструктуре.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да, на захтев оператора, достави услове омогућавања приступа својој физичкој инфраструктури ради постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, који морају бити правични, разумни, транспарентни и недискриминаторни и доступни путем јединствене информационе тачке.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана је у обавези да испуни сваки разуман захтев оператора из става 2. овог члана и да му омогући приступ физичкој инфраструктури ради постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, закључивањем уговора у року од месец дана од дана подношења захтева.

Регулатор ближе уређује карактеристике и опште услове постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, уз примену одговарајућих смерница Европске уније.

За постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања из става 1. овог члана није потребно прибављати акт надлежног органа у складу са прописима који уређују област планирања и изградње.

Изузетно од става 6. овог члана, постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања на зградама или местима која представљају културна добра, у складу са законом којим се уређује заштита културних добара, подлеже издавању дозволе у складу са законом.

За постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања из става 1. овог члана плаћа се такса на име административних трошкова.

Разлози за одбијање захтева за приступ постојећој физичкој инфраструктури

Члан 6.

Захтев за приступ физичкој инфраструктури из члана 4. став 1. овог закона може се одбити из следећих разлога:

- 1) ако физичка инфраструктура за коју се тражи приступ није технички погодна за смештање било којих елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета;
- 2) ако нема расположивог простора за смештај елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава, укључујући и будуће потребе за простором које су на одговарајући начин доказане, као што је упућивање на јавно доступне инвестиционе планове или на доследно примењивани проценат резервисаног капацитета за будуће потребе, у односу на укупни капацитет физичке инфраструктуре;
- 3) постојање објективних ризика везаних за угрожавање безбедности, националне безбедности, животне средине и јавног здравља;
- 4) постојања објективних ризика за угрожавање безбедности свих мрежа, а посебно критичне инфраструктуре и мрежа битних за одбрану и безбедност земље;
- 5) постојања ризика за озбиљне сметње које планиране електронске комуникационе услуге могу изазвати другим услугама које се већ пружају употребом исте физичке инфраструктуре;
- 6) физичка инфраструктура за коју се тражи приступ представља културно, историјско или верско добро у складу са прописима којима се уређује област заштите ових добара;
- 7) постоје друге могућности за одрживи велепродајни приступ пасивним физичким елементима електронских комуникационих мрежа, које су

погодне за пружање електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, које под правичним и разумним условима нуди:

- исти оператор мреже, или
- оператор мреже у јавном власништву или под контролом органа јавног сектора, који том мрежом управља искључиво на велепродајном нивоу, у руралним или удаљеним подручјима.

Захтев за приступ физичкој инфраструктури из члана 5. став 1. овог закона, може се одбити из разлога прописаних у ставу 1. овог члана, осим разлога из става 1. тачке 7) овог члана.

Физичка инфраструктура која је већ подложна обавезама приступа које је прописао Регулатор у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација или законом којим се уређују правила државне помоћи није предмет обавеза из члана 4. овог закона, све док су такве обавезе приступа на снази.

Разлог одбијања захтева из члана 4. став 1. и члана 5. став 1. овог закона оператор мреже или орган јавног сектора мора детаљно образложити и писаним путем доставити подносиоцу захтева најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева.

Ако оператор мреже или орган јавног сектора у року из става 4. овог члана одбије захтев оператора или не одговори на тај захтев или се не закључи уговор у року из члана 4. став 10. овог закона, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања или неодговарања на захтев, односно од дана истека рока за закључење уговора поднети Регулатору захтев за одлучивање.

Регулатор, одлучује решењем о захтеву из става 5. овог члана, укључујући и одређивање правичних и разумних услова, а према потреби и цену за приступ, у складу са чланом 4. ст. 7. и 8. овог закона.

Регулатор доноси решење из става 6. овог члана у најкраћем року, а најкасније у року од четири месеца од дана пријема уредног захтева, осим у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања, када се овај рок може продужити до месец дана.

Приступ информацијама у вези са постојећом физичком инфраструктуром

Члан 7.

Оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром дужан је да обезбеди електронски, путем јединствене информационе тачке, следеће основне информације о постојећој физичкој инфраструктури:

1. геореференцирану локацију и трасу,
2. врсту и тренутну употребу,
3. контакт податке.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана је дужан да сваку промену информација ажурира без одлагања кроз јединствену информациону тачку.

Обавеза објављивања информација из става 1. не примењује се у случајевима када физичка инфраструктура није технички погодна за постављање мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава, када је обавеза објављивања несразмерна, на основу анализе трошкова и користи и/или ако физичка инфраструктура не подлеже обавези омогућавања приступа

у складу са чланом 6. став 3. овог закона. Регулатор утврђује методологију за анализу трошкова и користи, након спроведених јавних консултација.

Оператор мреже или орган јавног сектора објављује, путем јединствене информационе тачке, критеријуме, услове и образложења за примену изузетака из става 3. овог члана.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да информације из ст. 1, 2. 3. и 11. овог члана уноси у формату и на начин који утврди орган надлежан за послове државног премера и катастра (у даљем тексту: Завод).

Ради омогућавања подношења захтева за приступ физичкој инфраструктури у складу са чл. 4. и 5. овог закона, оператор има право да приступи основним информацијама из става 1. овог члана путем јединствене информационе тачке, под сразмерним, транспарентним и недискриминаторним условима.

Оператор мреже или орган јавног сектора може одбити или ограничити приступ основним информацијама из става 1. овог члана, само ако је то неопходно ради обезбеђивања безбедности зграда које су у власништву или под контролом органа јавног сектора, безбедности и интегритета мрежа, националне безбедности, безбедности критичне инфраструктуре, јавне безбедности и јавног здравља, или из разлога поверљивости података или заштите пословне тајне, а све у складу са посебним прописима.

Оператор који остварује приступ информацијама из става 1. овог члана, обавезан је да чува тајност прикупљених података и информација, који су означени одређеним степеном тајности у складу са законом којим се уређује тајност података, односно који су означени као пословна тајна актом власника податка или уговором, у складу са законом.

Оператор је дужан да прикупљене информације из става 1. овог члана користи искључиво за потребе постављања сопствених елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава.

Уколико информације из става 1. овог члана нису доступне у електронском облику путем јединствене информационе тачке, оператор или Регулатор подноси оператору мреже или органу јавног сектора захтев за приступ информацијама из става 1. овог члана, електронски путем јединствене информационе тачке. Захтев оператора мора да садржи информације о географској области у којој оператор планира постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава.

Оператор мреже или орган јавног сектора је у обавези да, најкасније у року од 10 радних дана од дана пријема захтева из става 10. овог члана, омогући доступност информација из става 1. овог члана електронски, путем јединствене информационе тачке и о томе обавести подносиоца захтева. У оправданим случајевима, овај рок се може једнократно продужити за највише пет радних дана. Обавештење о продужењу рока доставља се оператору који је поднео захтев путем јединствене информационе тачке.

На основу разумног захтева оператора, у писаној форми, који садржи информације о елементима мреже у сврху постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава, оператор мреже или орган јавног сектора дужан је да му омогући увид и преглед елемената своје физичке инфраструктуре на лицу места.

Оператор мреже или орган јавног сектора дужан је да омогући увид и преглед елемената из става 12. овог члана на недискриминаторан и транспарентан начин, у року од месец дана од дана пријема захтева и уз уважавање ограничења из става 7. овог члана.

Ако оператор мреже или орган јавног сектора одбије захтев оператора за приступ информацијама из става 8. овог члана или не одговори на захтев у року из става 11. овог члана, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања, односно од дана истека рока за решавање по захтеву за приступ информацијама да поднесе Регулатору захтев за одлучивање.

Ако оператор мреже или орган јавног сектора не учини доступним информације након захтева који је Регулатор поднео у складу са ставом 10. овог члана, Регулатор може наложити оператору мреже или органу јавног сектора да достави недостајуће информације путем јединствене информационе тачке.

Ако оператор мреже или орган јавног сектора одбије захтев оператора за увид и преглед елемената из става 12. овог члана или не омогући увид у року из става 13. овог члана, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања, односно од дана истека рока за увид и преглед елемената да поднесе Регулатору захтев за одлучивање.

Регулатор, одлучује решењем о захтеву из ст. 14. и 16. овог члана, у најкраћем могућем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, осим у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања, када се овај рок може продужити до месец дана.

III. ЗАЈЕДНИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА

Заједничко извођење грађевинских радова

Члан 8.

Оператор има право да оператору мреже или органу јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром поднесе захтев за заједничко извођење грађевинских радова ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава.

Оператор мреже или орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром, има право да са оператором преговара о заједничком извођењу грађевинских радова, којим се утврђују права и обавезе страна у вези са заједничким извођењем радова, укључујући и расподелу трошкова и све техничке аспекте заједничког извођења радова, ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава.

Када оператор мреже или орган јавног сектора из става 2. овог члана, директно или ангажовањем других лица, изводи или планира да изводи грађевинске радове који су у потпуности или делимично финансирани јавним средствима, дужан је да прихвати сваки разуман захтев оператора, под транспарентним и недискриминаторним условима, и да му омогући заједничко извођење грађевинских радова ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава закључивањем уговора у року од месец дана од дана подношења захтева, под условом да су испуњени сви следећи услови:

1) заједничко извођење грађевинских радова не сме проузроковати додатне трошкове који се не могу надокнадити, укључујући и трошкове настале услед кашњења, за оператора мреже или орган јавног сектора који поседује или контролише физичку инфраструктуру и који је првобитно планирао те радове, што не доводи у питање могућност страна да се споразумеју о расподели трошкова;

2) оператор мреже или орган јавног сектора који поседује или контролише физичку инфраструктуру и који планира извођење грађевинских радова задржава контролу над извођењем тих радова;

3) је захтев за заједничко извођење грађевинских радова поднет благовремено, а у случају када је потребна грађевинска дозвола, односно решење о одобрењу за извођење радова најмање месец дана пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, односно захтева за издавање решења о одобрењу за извођење радова;

Захтев за заједничко извођење грађевинских радова који подноси привредни субјект који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже може бити одбијен:

а) ако се захтев подноси привредном субјекту који је у власништву или под контролом органа јавног сектора и који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже, а грађевински радови на које се захтев односи доприносе изградњи мреже врло високог капацитета у руралним или удаљеним подручјима и та мрежа је у власништву или под контролом органа јавног сектора и функционише искључиво на велепродајној основи, односно није намењена крајњим корисницима;

б) ако се захтев подноси привредном субјекту који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже за подручје које је већ било предмет прикупљања података о географској распрострањености широкопојасних мрежа, укључујући мреже врло високог капацитета, или је било предмет позива за исказивање намере изградње, унапређења или проширења широкопојасне мреже, укључујући и мреже врло високог капацитета у том подручју у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација, или је било обухваћено јавним позивом у складу са актом којим се утврђује програм развоја широкопојасне комуникационе инфраструктуре у руралним и неразвијеним подручјима, а подносилац захтева није у оквиру било ког од последњих спроведених наведених поступака доставио податке и/или изразио намеру да гради мрежу врло високог капацитета на том подручју.

Уколико је захтев за заједничко извођење грађевинских радова одбијен у складу са ставом 4. тачка б) овог члана, привредни субјект који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже који је одбио захтев дужан је да постави физичку инфраструктуру са довољним капацитетом за могуће будуће разумне потребе за приступ од стране трећих лица.

Ако уговор о заједничком извођењу грађевинских радова није закључен у року од месец дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања, односно од дана истека рока за закључивање уговора поднети захтев Регулатору за одлучивање у вези са закључењем уговора о заједничком извођењу грађевинских радова.

Регулатор, одлучује решењем о захтеву из става 6. овог члана, у најкраћем могућем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, у складу са начелом сразмерности, уз одређивање правичних и недискриминаторних услова, укључујући, по потреби, и начин расподеле трошкова.

Регулатор, узимајући у обзир релевантне смернице BEREC-а, ближе уређује начин и услове расподеле трошкова везаних за заједничко извођење грађевинских радова, као и услове за обезбеђивање довољног капацитета инфраструктуре у случају одбијања заједничког извођења грађевинских радова у складу са ставом 4. тачка б) овог члана.

Приступ информацијама у вези са планираним грађевинским радовима

Члан 9.

Ради омогућавања закључивања уговора о заједничком извођењу грађевинских радова из члана 8. овог закона, оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром дужан је да, у електронском облику путем јединствене информационе тачке, учини доступним најмање следеће информације о планираним грађевинским радовима:

1. геореференцирану локацију и врсту грађевинских радова;
2. елементе физичке инфраструктуре на које се грађевински радови односе;
3. процењени датум почетка грађевинских радова и њихово трајање;
4. процењени датум подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, односно захтева за издавање решења о одобрењу за извођење радова надлежном органу ради издавања дозвола, ако је применљиво;
5. контакт информације.

Оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или контролише физичку инфраструктуру дужан је да обезбеди да су информације из става 1. овог члана тачне и ажурне, као и да сваку промену информација из става 1. овог члана без одлагања учини доступном путем јединствене информационе тачке.

Чињењем доступним информација из става 1. овог члана сви оператори мреже и органи јавног сектора чија се физичка инфраструктура налази у зони захвата биће обавештени преко јединствене информационе тачке о планираним грађевинским радовима.

Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да информације из ст. 1 и 2. овог члана уноси у формату и на начин који утврди орган из члана 18. став 5. овог закона.

Информације из става 1. овог члана стављају се на располагање путем јединствене информационе тачке чим постану доступне, за грађевинске радове који се планирају у наредних шест месеци, а у случају када је за извођење грађевинских радова потребно прибавити дозволу, најкасније два месеца пре првог подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, односно захтева за издавање решења о одобрењу за извођење радова надлежном органу.

Оператор подноси образложени захтев за приступ основним информацијама из става 1. овог члана путем јединствене информационе тачке, уз навођење подручја у коме намерава да изгради елементе електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућа средства.

Затражене информације чине се доступним оператору под сразмерним, транспарентним и недискриминаторним условима у року од 10 радних дана од дана пријема захтева за приступ, кроз јединствену информациону тачку. У оправданим случајевима, овај рок се може продужити за највише пет радних дана.

Приступ информацијама из става 1. овог члана може бити ограничен или одбијен само ако је то неопходно ради очувања безбедности и интегритета мрежа, националне безбедности, безбедности критичне инфраструктуре, јавне безбедности или јавног здравља, или из разлога поверљивости или заштите пословне тајне, у складу са посебним прописима.

Свака страна може у року од месец дана од дана подношења захтева из става 5. овог члана да поднесе Регулатору захтев за одлучивање уколико информације нису учињене доступним у прописаним роковима.

Регулатор одлучује решењем о захтеву из става 7. овог члана, у најкраћем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема захтева, осим у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања, овај рок се може продужити до месец дана.

IV. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА И ЗАСНИВАЊА ПРАВА СЛУЖБЕНОСТИ ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ ВРЛО ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА ИЛИ ПРИПАДАЈУЋИХ СРЕДСТАВА

Поступци за издавање дозвола и заснивања права службености за постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава

Члан 10.

Надлежни органи из члана 17. овог закона неће неоправдано ограничавати или ометати постављање било ког елемента електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава, поштујући прописе, којима се уређују услови и поступци издавања дозвола и заснивања права службености, као и доследност њихове примене на територији Републике Србије.

Надлежни органи из члана 17. овог закона чине доступним министарству надлежном за област телекомуникација (у даљем тексту: Министарство), путем јединствене информационе тачке, информације о условима и поступцима издавања дозвола и заснивања права службености ради објављивања у јединственој инфораационој тачки.

Информације из става 2. овог члана садрже: списак надлежних органа по врсти поступка, списак посебних прописа који се примењују у поступку издавања дозвола и заснивања права службености, потребну документацију која се прилаже уз захтев за издавање дозволе, односно уз захтев за закључење уговора за заснивање права службености, опис поступка и рокове за одлучивање, начин подношења жалбе, трошкове и накнаде ако постоје, као и изузетке од обавезе прибављања дозвола, у складу са прописима који уређују просторно планирање, грађевинарство и инфраструктуру, заштиту животне средине, заштиту културних добара, националне безбедности и јавног здравља.

Оператор има право да поднесе захтев за издавање и обнављање свих неопходних дозвола или захтев за заснивање права службености, путем јединствене информационе тачке, као и да прати њихов статус.

Надлежни органи из члана 17. овог закона ће, у року од 8 радних дана од пријема захтева, обавестити подносиоца захтева за издавање дозвола, укључујући и захтев за заснивање права службености, да учини доступним минималне информације из члана 9. став 1. уколико нису стављене на располагање путем јединствене информационе тачке од стране истог оператора који подноси захтев и даље поступати у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.

Подношење захтева, рокови и поступање надлежних органа за издавање аката за изградњу објеката, односно извођење радова спроводе се у складу са одредбама закона и прописима којима се уређује област планирања и изградње.

Сви остали поступци за издавање неопходних дозвола, односно за заснивање права службености спроводе се у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, осим ако нису регулисани другим прописом.

Посредовање у случају изостанка одлуке о захтеву за издавање дозволе

Члан 11.

У случају да надлежни орган из члана 17. став 1. овог закона не одлучи о захтеву за издавање дозволе у року прописаном одредбама прописа који уређује конкретни поступак, Министарство је дужно да на захтев оператора или по службеној дужности, без непотребног одлагања, а најкасније два месеца од подношења захтева, посредује ради доношења одлуке о захтеву за издавање дозволе.

Након посредовања, Министарство ће сачинити писани извештај, укључујући ставове учесника и назначити датум када ће бити донета одлука о захтеву за дозволу.

Независно од посредовања Министарства оператор има право на правне лекове у складу са законом који уређује конкретан поступак.

Изузеци од поступка прибављања дозволе за поједине грађевинске радове

Члан 12.

Грађевински радови који су потребни за постављање елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, не подлежу поступку издавања аката за изградњу објеката, односно извођење радова искључиво ако је реч о објектима, односно радовима у односу на које је законом и прописима којим се уређује област планирања и изградње предвиђено да за ту врсту радова није потребно прибављати акт надлежног органа.

Министарство објављује и ажурира информације о врстама грађевинских радова из става 1. овог члана путем јединствене информационе тачке.

V. ФИЗИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА У ЗГРАДИ

Физичка инфраструктура и оптички каблови у згради

Члан 13.

Технички захтеви који се односе на физичку инфраструктуру, у новим пословним и стамбеним зградама и пословним и стамбеним зградама на којима се врше обимни радови на реконструкцији, регулисани су одговарајућим прописима у области електронских комуникација, као и техничким спецификацијама које објављује Регулатор.

Приступ физичкој инфраструктури у згради

Члан 14.

Оператор има право да, о сопственом трошку, уведе своју мрежу до приступне тачке, уз претходно регулисане имовинско-правне односе и у складу са важећим прописима, не доводећи у питање права трећих лица.

Оператор може да захтева приступ постојећој физичкој инфраструктури у згради ради постављања електронске комуникационе мреже врло високог капацитета уколико је дуплирање такве инфраструктуре технички неизводљиво или економски неефикасно.

Носилац права коришћења приступне тачке и физичке инфраструктуре у згради дужан је да, на разуман захтев оператора, закључи уговор о приступу приступној тачки и/или физичкој инфраструктури у згради, под правичним, разумним и недискриминаторним условима, укључујући и накнаду за приступ у року од месец дана од дана пријема захтева.

Уколико уговор о приступу из става 3. овог члана није закључен у року од месец дана од дана пријема захтева за приступ, свака страна може у року од месец дана од дана истека рока за закључење уговора поднети захтев Регулатору за одлучивање.

Регулатор одлучује о захтеву из става 4. овог члана најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, укључујући, по потреби, утврђивање правичних и разумних услова, као и, ако је применљиво, цене приступа.

Уколико физичка инфраструктура у згради спремна за оптику није доступна, оператор има право да, уз сагласност власника и/или крајњег корисника, у складу са законом, уведе сопствену мрежу до просторија крајњег корисника, користећи постојећу инфраструктуру у згради у мери у којој је она доступна и приступачна у складу са ставом 3. овог члана, водећи рачуна да се утицај на право приватне својине трећих лица сведе на најмању могућу меру.

Одредбе овог члана не утичу на право својине власника приступне тачке или физичке инфраструктуре у згради у случају када носилац права коришћења те приступне тачке или инфраструктуре није власник, нити на право својине трећих лица на непокретностима на којима се налази та инфраструктура.

VI. НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

Одлучивање о правима и обавезама

Члан 15.

Регулатор, у складу са законом, на захтев оператора одлучује решењем о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора из овог закона.

На поступак одлучивања о правима и обавезама из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Оператор мреже и орган јавног сектора дужни су да сарађују и поступе по решењу Регулатора из става 1. овог члана.

Решење из става 1. овог члана се објављује путем јединствене информационе тачке уз поштовање начела поверљивости и заштите пословне тајне.

Регулатор утврђује таксу и начин наплате таксе у поступку одлучивања која представља административни трошак Регулатора.

При обављању својих надлежности у складу са овим законом, Регулатор поступа у складу са начелом сразмерности и узима у обзир релевантна упутства Европске комисије и BEREC смернице.

Сарадња Регулатора са другим органима

Члан 16.

У спровођењу одредаба овог закона Регулатор сарађује са другим органима и организацијама, регулаторним и другим телима који имају надлежност над правним субјектима који поседују или управљају физичком инфраструктуром, погодном за постављање елемената мреже врло високог капацитета.

У оквиру сарадње из става 1. овог члана надлежни органи и тела из става 1. овог члана су нарочито дужна да:

а) пружају Регулатору правовремене, тачне и стручне информације и мишљења,

б) именују контакт особу за континуирану комуникацију и координацију са Регулатором,

в) омогућавају одржавање редовних координационих састанака ради размене информација и решавања отворених питања.

Сарадња са другим органима не утиче на самосталност и независност Регулатора у одлучивању о захтевима.

Надлежни органи у поступцима издавања дозвола и заснивања права службености

Члан 17.

Надлежни орган у поступку издавања дозвола за постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава, је орган који, је, у складу са прописом надлежан за послове просторног планирања, грађевинарства и инфраструктуре, заштите животне средине, заштите културних добара, безбедности и јавног здравља.

Надлежни орган у поступку одлучивања о захтеву за закључивање уговора о заснивању права службености је орган јавног сектора који, у складу са законом, одлучује о располагању или давању на коришћење непокретности у јавној својини, односно стицању права службености на тим непокретностима.

Јединствена информациона тачка

Члан 18.

Јединствена информациона тачка омогућава остваривање права и испуњење обавеза прописаних овим законом у електронском формату, путем дигиталних алата као што су веб портали, базе података, регистри, дигиталне платформе или апликације (у даљем тексту: апликације), успостављањем једног националног дигиталног улазног места са заједничким корисничким интерфејсом, ради поједностављења приступа корисника и избегавања дуплирања система.

Јединствена информациона тачка обезбеђује пуну интероперабилност и интеграцију са релевантним државним регистрима и просторним базама.

Органи јавног сектора дужни су да обезбеде техничку и системску интеграцију својих апликација са јединственом информационом тачком, њихово међусобно повезивање и размену података у складу са овим законом и подзаконским актима донетим ради његове примене.

Завод успоставља јединствену информациону тачку, у сарадњи са Министарством.

За управљање јединственом информационом тачком надлежан је Завод.

Завод је системски администратор јединствене информационе тачке и одговоран је за:

1. усвајање и примену техничких и правних стандарда за податке, метаподатке, формате, геореференцирање и размену података;
2. интегритет, безбедност, доступност и аудит јединствене информационе тачке;
3. одржавање регистра шема/стандарда и валидатора уноса/интеграција и
4. вођење евиденције порекла података (ко је, када и шта унео/изменио).

Завод не сноси одговорност за тачност, потпуност и благовременост података које у јединствену информациону тачку уноси орган јавног сектора и оператор мреже, већ за садржај података одговара оператор мреже или орган јавног сектора који врши унос.

Министарство спроводи међуресорну комуникацију у циљу примене прописаних пословних процеса и процедуре за примену овог закона, без утицаја на техничке стандарде и оперативне одлуке Завода.

Завод ближе уређује начин успостављања, правила интеоперабилности, метаподатке и интеграцију апликација, као и друге техничке услове, безбедносне стандарде, као и одржавање и функционисање јединствене информационе тачке, у сарадњи са Министарством, Регулатором, министарством надлежним за област планирања и изградње.

Завод у сарадњи са Министарством уређује обим, структуру и начин уноса података у стандардизованом облику (структура, обавезна поља, кодирање, геореференцирање, метаподаци), начин подношења захтева, поступање и координацију у вези са захтевом и приступ информацијама путем јединствене информационе тачке, безбедносне стандарде интеграције ЈИТ са другим системима, као и висину и начин плаћања административне таксе за приступ јединственој информационој тачки.

За обезбеђивање, ажурирање и тачност информација у вези са поступцима издавања дозвола путем јединствене информационе тачке надлежно је Министарство.

Надлежни органи који су укључени у успостављање, управљање и коришћење јединствене информационе тачке дужни су да своја овлашћења врше непристрасно, транспарентно и благовремено.

Послови које појединачни надлежни органи обављају у оквиру овог члана објављују се путем јединствене информационе тачке.

VII. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Обављање послова инспекцијског надзора

Члан 19.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу њега обавља Министарство, преко инспектора електронских комуникација (у даљем тексту: инспектор).

На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења, обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона и прописа којима се уређује инспекцијски надзор.

Овлашћења инспектора**Члан 20.**

Ако оператор мреже или орган јавног сектора не поступи по решењу Регулатора из члана 15. овог закона, инспектор је овлашћен да спроведе поступак инспекцијског надзора и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка пред прекршајним судом.

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 21.**

Новчаном казном у износу од 500.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 6. став 6. овог закона, у вези са омогућавањем приступа физичкој инфраструктури ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава или постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања;
- 2) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 7. ст. 15 и 17. у вези са одбијањем захтева за приступ информацијама или неодговарањем на захтев, односно у вези са одбијањем захтева за увид и преглед елемената физичке инфраструктуре на лицу места или неомогућавањем увида;
- 3) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 8. став 7. овог закона у вези са закључивањем уговора о заједничком извођењу грађевинских радова;
- 4) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 9. став 8. овог закона у вези са доступношћу основних информација о планираним грађевинским радовима путем јединствене информационе тачке;
- 5) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 14. став 5. овог закона у вези са омогућавањем приступа приступној тачки и/или физичкој инфраструктури у згради ради постављања електронске комуникационе мреже врло високог капацитета;

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 5.000,00 до 150.000,00 динара.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Обавезе надлежних органа, оператора мреже и органа јавног сектора****Члан 22.**

Завод и Министарство ће успоставити јединствену информациону тачку у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператори мреже и органи јавног сектора су у обавези да доставе Заводу информације из члана 7. став 1. овог закона у року од 12 месеци од успостављања јединствене информационе тачке.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 23.

Подзаконски акти на основу овлашћења прописаних овим законом донеће се у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Ступање на снагу закона

Члан 24.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета садржан је у члану 97. став 1. тачка 13. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује режим и безбедност у свим врстама саобраћаја.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

За успешну интеграцију Републике Србије у јединствено дигитално тржиште ЕУ потребно је обезбедити регулаторне и институционалне услове за развој дигиталног тржишта у Републици Србији, као и обезбедити да се развој одвија у предвидљивим условима за све учеснике.

У процесу испуњавања услова за пуноправно чланство у Европској унији, Република Србија је дужна да своје законодавство усклади са правним тековинама Европске уније у области електронских комуникација.

У циљу испуњења обавеза у оквиру процеса европских интеграција и преношења одговарајућег регулаторног оквира ЕУ, Министарство информисања и телекомуникација је припремило Предлог закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета којим се врши усклађивање са Уредбом (ЕУ) 2024/1309 Европског парламента и савета од 29. априла 2024. године о мерама за смањење трошкова изградње гигабитских електронских комуникационих мрежа и изменом Уредбе (ЕУ) 2015/2120 и стављању ван снаге Директиве 2014/61/ЕУ (Акт о гигабитској инфраструктури).

Актом о гигабитској инфраструктури уређују се међусекторске компетенције и односи, и то између привредних субјеката у области електронских комуникација и субјеката из других сектора и нивоа органа власти, укључујући енергетику, транспорт, комуналне службе, локалне органе власти итд. За успешно транспонување ове уредбе потребна је сарадња и координација надлежних институција из различитих сектора и прилагођавање различитих мера Европске уније националним околностима.

Предлог закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета (у даљем тексту: Предлог закона) је усаглашен са коментарима и сугестијама Европске комисије у процесу усклађивања регулативе у области електронских комуникација у Републици Србији са правним тековинама Европске уније у овој области.

Предлог закона садржи следећа поглавља:

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ, којима се утврђују предмет, циљ закона, поједини појмови са значењем који се користе у закону, и уређује однос овог закона према другим прописима;

2. ПРИСТУП ПОСТОЈЕЋОЈ ФИЗИЧКОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ, којим се уређује омогућавање приступа, постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања, утврђују разлози за одбијање захтева за приступ, и уређује приступ информацијама у вези са постојећом физичком инфраструктуром;

3. ЗАЈЕДНИЧКО ИЗВОЂЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА, којом се утврђује заједничко извођење грађевинских радова као и приступ информацијама у вези са планираним грађевинским радовима;

4. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА И ЗАСНИВАЊЕ ПРАВА СЛУЖБЕНОСТИ ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИОНЕ МРЕЖЕ ВРЛО ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА ИЛИ ПРИПАДАЈУЋИХ СРЕДСТАВА којим се уређује приступ информацијама о условима и поступцима издавања дозвола и заснивања права службености, посредовање у случају изостанка одлуке о захтеву за издавање дозволе, изузеци од поступка прибављања дозволе за поједине грађевинске радове;

5. ФИЗИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА У ЗГРАДИ којим се уређује приступ физичкој инфраструктури у згради;

6. НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ који прописује начин одлучивања Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора, његову сарадњу са другим органима, одређује надлежне органе у поступцима издавања дозвола и заснивања права службености, прописује надлежност органа за успостављање и за управљање јединственом информационом тачком, као и надлежност органа за обезбеђивање, ажурирање и тачност информација у вези са поступцима издавања дозвола путем јединствене информационе тачке;

7. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР који прописује обављање послова инспекцијског надзора као и овлашћења инспектора у вршењу инспекцијског надзора;

8. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ које прописују распон износа новчане казне за прекршај правног лица, као и одговорног лица у правном лицу;

9. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ које прописују рокове за извршење обавеза надлежних органа, оператора мреже и органа јавног сектора у успостављању јединствене информационе тачке.

1. Проблеми које закон треба да реши

У Републици Србији постоји потреба за убрзаним развојем савремене дигиталне инфраструктуре, односно електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, која ће омогућити повезаност грађанима, привреди и јавном сектору. Постојећи модел постављања фиксних и бежичних електронских комуникационих мрежа намеће бројне изазове, међу којима се посебно истичу високи трошкови постављања, неефикасно коришћење физичке инфраструктуре, непотребно дуплирање постојећих капацитета, као и недовољна транспарентност и правна извесност за операторе мрежа и органе јавног сектора.

Опис проблема дат је и у Сивој књизи Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД) – Препоруке за уклањање административних препрека пословању у Србији 2025/26, у којој се истиче да се оператори суочавају са високим трошковима изградње електронске комуникационе инфраструктуре. Као узрок наведено је непостојање поузданих регистара о постојећој инфраструктури која се може користити, затим немогућност планирања заједничких радова на изградњи инфраструктуре који би смањили трошкове грађевинских радова (са садашњих око 70% од укупне вредности радова), као и скупе, неуједначене и нетранспарентне процедуре за добијање различитих одобрења за изградњу и постављање широкопојасне

инфраструктуре. Овај проблем је уочен и у претходним годишњим извештајима НАЛЕД-а.

2. Циљеви који се законом постижу

Предложеним законским решењима реализоваће се смањење трошкова изградње и постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета увођењем мера које ће обезбедити рационално коришћење и дељење физичке инфраструктуре између различитих сектора. На овај начин стварају се услови за економичније улагање у дигиталну инфраструктуру, избегава се непотребно дуплирање инфраструктурних објеката, подстиче конкуренција и омогућава правовремени развој електронских комуникационих мрежа. Циљ доношења Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета је да се Република Србија усклади са најсавременијим европским стандардима у области електронских комуникација и тиме обезбеди ефикасније, брже и економичније постављање мрежа врло високог капацитета.

Доношењем закона постиже се више важних ефеката:

- грађанима и привреди омогућава се квалитетнија и доступнија интернет конекција,
- операторима и инвеститорима обезбеђују се транспарентни услови, јединствена правила и мањи трошкови улагања,
- јавна управа добија ефикасније и дигитализоване процедуре, чиме се унапређује и њен рад,
- Република Србија постаје атрактивнија за улагања у дигиталну инфраструктуру и иновације.

Овим законом Република Србија такође испуњава обавезе из Инструмента за реформу и раст за Западни Балкан - Реформска агенда Републике Србије (у даљем тексту: Реформска агенда), којом се од држава кандидата очекује да спроведу мере за убрзан развој дигиталне повезаности. На тај начин закон има и шири значај јер директно доприноси остваривању приоритета из процеса европских интеграција у оквиру Поглавља 10 – Информационо друштво и медији.

Такође, предложеним законским решењима утврђује се да је постављање електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета од посебног интереса за Републику Србију, у складу са Законом о електронским комуникацијама.

Предложеним законским решењима обезбеђује се и повећање транспарентности и правне сигурности за операторе мреже и органе јавног сектора и то кроз одлучивање Регулатора о њиховим правима и обавезама.

У складу са принципима Европског кодекса електронских комуникација, (ЕУ) 2018/1972 (у даљем тексту: ЕЕСС) који су у наш правни систем имплементирани Законом о електронским комуникацијама, већ су успостављена овлашћења Регулатора у погледу вансудског решавања спорова између оператора и других учесника на тржишту, што доприноси бржем, ефикаснијем и трошковно прихватљивијем решавању спорних питања у односу на судске поступке. Полазећи од тога, предложена законска решења се надовезују на постојећи институционални и правни оквир, додатно јачајући улогу Регулатора у обезбеђивању правне сигурности и доследне примене правила у пракси.

Такође, у складу са принципима ЕЕСС, Регулатор у обављању послова прописаних овим законом, поступа правовремено, самостално, непристрасно,

објективно, транспарентно, сразмерно и без дискриминације и предузима све потребне и сразмерне мере за остваривање циљева из овог закона.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења закона

Имајући у виду да је у поступку придруживања Европској унији Република Србија преузела обавезу да усклади своје законодавство са прописима Европске уније, потребно је извршити усклађивање законодавства доношењем овог закона и тиме испунити преузете обавезе.

Такође, доношењем овог закона обезбедиће се савремен, ефикасан и јединствен правни оквир који ће омогућити даљи развој електронских комуникација. Наставком тренутних регулаторних и инфраструктурних пракси без доношења новог Закона о мерама за смањење трошкова постављања широкопојасне комуникационе инфраструктуре, циљеви убрзаног развоја мрежа врло високог капацитета и обезбеђивања широкопојасног приступа крајњим корисницима не могу се постићи.

Сходно наведеном, не постоје друге могућности за уређење ове области без доношења овог закона.

4. Зашто је доношење закона најбољи начин за решавање проблема

Системски закони представљају основ за развој области.

Такође, изражена је потреба да и законска решења буду флексибилна и отворена за нова технолошка достигнућа, да се заснивају на решењима садржаним у међународним документима, прописима и стандардима Европске уније, а посебно на решењима технолошки развијених земаља.

Доношење овог закона је једини начин за уређење ове области, као и за потпуно транспоновање европског регулаторног оквира.

С обзиром да ова област није правно уређена, како би се обезбедило системско и усклађено деловање свих релевантних субјеката, доношењем овог закона ће се постићи неопходна правна извесност, обезбедити јединствено поступање и отклонити препреке које узрокују високе трошкове постављања мрежа.

Из наведених разлога, доношење овог закона представља једини начин за уређење ове области, којим ће се обезбедити јединствен и свеобухватан правни оквир за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, подстаћи изградња и развоја дигиталне инфраструктуре, као и створити предуслови за равномернији развој друштва и јачање конкуренције.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чл. 1-3. Предлога закона утврђују се предмет и циљ закона, поједини појмови са значењем који се користе у закону и уређује однос овог закона према другим прописима.

Чл. 4-7. Предлога закона уређује се омогућавање приступа постојећој физичкој инфраструктури, постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања, утврђују разлози за одбијање захтева за приступ, и уређује приступ информацијама у вези са постојећом физичком инфраструктуром.

Чл. 8. и 9. Предлога закона уређује се заједничко извођење грађевинских радова као и приступ информацијама у вези са планираним грађевинским радовима.

Чл. 10-12. Предлога закона уређују се поступци за издавања дозвола и заснивања права службености за постављање елемената електронске комуникационе меже врло виског капацитета или припадајућих средстава, посредовање у случају изостанка одлуке о захтеву за издавање дозволе, као и изузеци од поступка прибављања дозволе за поједине грађевинске радове.

Члан 13. и 14. Предлога закона уређује се физичка инфраструктура и оптички каблови у згради, као и приступ тој физичкој инфраструктури.

Чл. 15-18. Предлога закона прописује се начин одлучивања Регулатора о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора, његову сарадња са другим органима, одређују надлежни органи у поступцима издавања дозвола и заснивања права службености, и утврђује надлежност органа за успостављање и управљање јединственом информационом тачком.

Чл. 19. и 20. Предлога закона уређује се обављање послова инспекцијског надзора као и овлашћења инспектора у вршењу инспекцијског надзора.

Чланом 21. Предлога закона прописује се распон износа новчане казне за прекршај правног лица, као и одговорног лица у правном лицу.

Чланом 22. Предлога закона прописују се рокови за извршење обавеза надлежних органа, оператора мреже и органа јавног сектора у успостављању јединствене информационе тачке.

Чланом 23. Предлога закона утврђује се рок од 12 месеци за доношење подзаконских аката.

Чланом 24. Предлог закона прописује се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Финансијска средства у износу од 114.000.000 динара, која су потребна за спровођење овог закона, су обезбеђена Законом о буџету Републике Србије за 2026. годину („Службени гласник РС”, број 108/25), Раздео 38 – Министарство информисања и телекомуникација, Функција 460 – Комуникације, Програм 0703 - Телекомуникације и информационо друштво, Програмска активност 0001 – Уређење и надзор електронских комуникација и поштанског саобраћаја, Економска класификација 515 – Нематеријална имовина.

Финансијска средства неопходна за спровођење овог закона у 2027. години планираће се у складу са средњорочним оквиром расхода, односно потребна средства ће се планирати у складу са укупним нивоом расхода и издатака буџета Републике Србије, наведеног у делу III закона о буџету Републике Србије - Извршавање буџета, у оквиру раздела министарства надлежног за област телекомуникација.

**ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДеноЈ ЕХ ANTE АНАЛИЗИ ЕФЕКТА
ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О МЕРАМА ЗА СМАЊЕЊЕ ТРОШКОВА
ПОСТАВЉАЊА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА ВРЛО
ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА**

Увод

Министарство информисања и телекомуникација спровело је Ех – ante анализу Предлога Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, у складу са Законом о планском систему Републике Србије¹ и Уредбом о анализи ефеката прописа.²

На основу члана 37. Закона о планском систему Републике Србије , предвиђено је да је надлежни предлагач дужан да, у оквиру предлога документа јавне политике који доставља Влади на усвајање, достави анализе спроведене анализе ефеката документа јавне политике, као и мишљење органа државне управе надлежног за координацију јавних политика о потпуности и квалитету спроведене анализе ефеката, у роковима утврђеним пословником Владе.

Према члану 41. истог Закона, органи државне управе дужни су да приликом израде прописа спроведу *Ех – ante* анализу ефеката.

На основу чл. 5. и 20. Уредбе о анализи ефеката прописа потребно је приликом израде прописа спровести *Ех-ante* анализу ефеката која се састоји од:

1) сагледавања постојећег стања у посматраној области при чему се идентификује проблем који је потребно решити и његови узроци и последице, односно промена која треба да се постигне у посматраној области;

2) утврђивања циља који се жели постићи и показатеља учинка на основу ког ће се мерити постизање циља;

3) идентификовања опција за постизање циља;

4) анализе ефеката опција и ризика за спровођење опција;

5) поређења и избора оптималне опције за постизање циља;

6) идентификације надлежних органа и организација и неопходних ресурса за примену и праћење примене прописа, утврђивање и вредновање учинка прописа и извештавање о постигнутим учинцима.

За потребе израде *Ех – ante* анализе ефеката Предлога Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета примењене су методе:

¹ Закон о планском систему Републике Србије, („Службени гласник РС”, број 30/18)

² Уредба о анализи ефеката прописа, („Службени гласник РС”, број 20/25)

1. претраживања литературе, истраживања институционалног и регулаторног оквира у области електронских комуникација;
2. прикупљање података кроз консултативни процес са главним актерима у области електронских комуникација: Регулаторним телом за електронске комуникације и поштанске услуге, Републичким геодетским заводом, Националном алијансом за локални економски развој, Саветом страних инвеститора, телекомуникационим операторима и другим заинтересованим странама;
3. прикупљање најбоље европске праксе.

Након спроведене анализе постојећег стања и идентификовања основних показатеља ситуације на пољу смањења трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, унапређења процедура и смањења административних баријера, приступило се дефинисању општег и посебних циљева које треба постићи, као и опција за постизање циљева. Опције су одмерене према користима и ризицима које носе и предложена је једина оптимална опција која је у датим околностима могућа и која би допринела остварењу циљева а то је доношење Закона којим би се у потпуности транспоновала Уредба о мерама за смањење трошкова изградње мрежа врло високог капацитета (*Gigabit infrastructure act-GIA*).

У тексту закона поједини појмови имају учесталу употребу, што указује на њихов значај за разумевање и примену предложених решења. Најчешће употребљени појмови су:

- 1) широкопојасна комуникациона инфраструктура и
- 2) електронске комуникационе мреже врло високог капацитета.

Широкопојасна комуникациона инфраструктура означава целокупну физичку и техничку основу — канализацију, цеви, стубове, антенске инсталације и друге елементе — које омогућавају постављање и функционисање мрежа електронских комуникација које могу да обезбеде брзе, поуздане и капацитетно адекватне комуникационе услуге и пружање модерних широкопојасних сервиса.

Према Закону о електронским комуникацијама³ мрежа врло високог капацитета је електронска комуникациона мрежа која се у потпуности састоји од оптичких елемената најмање до разделне тачке на крајњој локацији или електронска комуникациона мрежа, која у уобичајеном условима, при максималном оптерећењу, може да оствари сличне параметре мреже у погледу доступног пропусног опсега (*download, upload*), отпорности, параметара који се односе на грешке при преносу и кашњење (латенција) и његове варијације; параметри мреже могу се сматрати сличним независно од тога да ли се мења искуство крајњег корисника због различитих особина медијума преноса којим се мрежа повезује са терминалном тачком мреже;

Сви појмови употребљени у овом документу у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

1. Сагледавање постојећег стања

1) Приказати постојеће стање у предметној области у складу са

³ Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ број 35/23)

важећим правним оквиром

Унапређење инфраструктурних услова за развој електронских комуникација и смањење трошкова изградње представљају дугорочни приоритет Европске уније, постављен још у оквиру регулаторног пакета из 2009. године. Кроз тај оквир, ЕУ је препознала да економски одржив развој мрежа нове генерације зависи од оптимизације трошкова, заједничког коришћења инфраструктуре и уклањања непотребних административних баријера. У жељи да подстакне инвестиције, нарочито у оним подручјима где постоји висок степен тржишне конкуренције, Европска унија је наставила да се систематски бави убрзаним развојем широкопојасне инфраструктуре, као темељу дигиталне економије, друштва и индустрије. Из тог стратешког правца проистекле су бројне директиве, иницијативе и регулативе које имају за циљ да олакшају и појевине изградњу мрежа нове генерације. Република Србија, као држава кандидат за чланство у Европској унији, дели ове циљеве и активно ради на њиховом остварењу.

Постојеће стање у области електронских комуникација у Републици Србији, када је у питању постављање електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава, је само делимично уређено позитивноправним прописима. Област електронских комуникација је уређена Законом о електронским комуникацијама као и прописима који су донети на основу њега. Закон о електронским комуникацијама је у потпуности усклађен са Директивом (ЕУ) 2018/1972 Европског парламента и Савета од 11. децембра 2018. о успостављању Европског законика о електронским комуникацијама, који представља основу важећег регулаторног оквира ЕУ у области електронских комуникација (у даљем тексту: Европски законик). Закон о електронским комуникацијама из 2023. године, између осталог, уређује заједничко коришћење елемената мреже и припадајућих средстава кроз свега неколико чланова од којих је најважнији члан 55. који прописује да „оператор има право да захтева заједничко коришћење елемената мреже и припадајућих средстава другог оператора или трећег лица, као и непокретности за чије коришћење је други оператор или треће лице засновало право службе или непокретности која је прибављена у поступку експропријације, када је то неопходно ради конкурентног, економичног и ефикасног обављања делатности електронских комуникација.“ Такође, предвиђено је да у случају да уговор о заједничком коришћењу не буде закључен у прописаном року Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: РАТЕЛ), на захтев заинтересоване стране или по службеној дужности, донеси решење којим се утврђује заједничко коришћење, укључујући и расподелу трошкова, узимајући у обзир претходна улагања, подстицање даљих улагања и могућност повраћаја улагања по разумној стопи с обзиром на повезане ризике. Ове одредбе имају за циљ унапређење конкурентности и ефикасности на тржишту електронских комуникација, као и подстицање даљих инвестиција у развој инфраструктуре, али оне нису довољне да би се могло рећи да је Република Србија транспоновала европски регулаторни оквир у овој области, који је и сам доживео промене у виду регулаторних интервенција и испитивања најбоље праксе.

Европска регулатива у овој области је првенствено била регулисана Директивом 2014/61/EУ (*Cost Reduction Directive*) која је усвојена са циљем да се сниже трошкови изградње мрежа великог капацитета (брзог интернета), јер је око 80% инвестиционих трошкова у том сектору повезано са грађевинским радовима. Република Србија се није првобитно ускладила са овом директивом, међутим и у самом државама чланицама је дошло до проблема у њеној примени, при чему поједине државе нису ни транспоновале Директиву у

потпуности. Европска комисија је 2018. године објавила извештај о примени *Cost Reduction Directive*-CRD. У њему се оцењује да је још рано да би се извукли коначни закључци о смањењу трошкова и постизању циљева *Gigabit* друштва. Неке државе су већ имале слична правила и пре Директиве, и у тим случајевима координација кроз различите секторе је показала значајну уштеду. Међутим, да би се у пуној мери оствариле предности, Европска комисија закључује да је неопходан **проактивнији однос држава чланица у примени Директиве.**

Европска комисија је у септембру 2020. усвојила Препоруку 2020/1307 о заједничком пакету мера за смањење трошкова постављања мрежа врло високог капацитета и за обезбеђивање благовременог приступа радио-фреквенцијама за 5G. Циљ је био да се убрза развој повезаности и подржи опоравак економије након кризе изазване COVID-19. Ова препорука дала је смернице државама ЕУ како да развију заједнички „пакет мера“ и примене најбоље праксе за лакше постављање фиксних и бежичних мрежа врло високог капацитета – уз мање административних препрека и бољу координацију у додели спектра за 5G.

У марту 2021. Комисија је објавила „Connectivity Toolbox“ – Заједнички пакет мера за повезивање. Он је садржао најбоље праксе које су државе ЕУ заједнички усагласиле, како би се смањили трошкови и убрзало увођење мрежа врло високог капацитета, али и обезбедио сигуран и инвестиционо привлачан приступ спектру за 5G.

Све ове препоруке и пакети мера показују да су се проблеми у примени CRD-а наставили и у наредним годинама тако да је 2024. године усвојена Уредба (ЕУ) 2024/1309 Европског парламента и Савета од 29. априла 2024. године, о мерама за смањење трошкова изградње мрежа врло високог капацитета (*Gigabit infrastructure act*-GIA) која је значајно прецизније регулисала област и која је свој обухват ограничила на елементе физичке инфраструктуре који су погодни за постављање мрежа врло високог капацитета. Ова Уредба је замишљена управо као нова, свеобухватнија регулатива која замењује *Cost Reduction Directive* (CRD – Директиву 2014/61/EU). Наведени акт о гигабитској инфраструктури, је ревидирао постојећу Директиву о смањењу трошкова широкопојасног приступа, и има за циљ да олакша и подстакне обезбеђивање мрежа врло високог капацитета промовисањем заједничког коришћења постојеће физичке инфраструктуре и омогућавањем ефикаснијег развоја нове физичке инфраструктуре, тако да се такве мреже могу развијати брже и уз ниже трошкове. Уместо директиве (коју свака држава мора да пренесе у своје законодавство), GIA је уредба која се примењује директно у свим државама чланицама ЕУ. Поред осталог, проширен је обим – више није реч само о смањењу трошкова, већ о пуној подршци изградњи гигабитске инфраструктуре.

Како је Република Србија посвећена развоју дигитализације, електронских комуникационих мрежа великог капацитета и дигиталних услуга, потребно је транспоновати релевантних европских прописа, укључујући и нову уредбу, као и успостављање регулаторног оквира прилагођеног националним условима, уз коришћење најбољих пракси развијених држава ЕУ. Прописивање одређених мера у предметној области допринеће да се у Републици Србији смање трошкови постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и да пуна подршка кроз поједностављење процедуре за грађевинске радове.

2) Да ли је уочен проблем у области и на коју циљну групу се односи? Представити узроке и последице проблема?

Опис проблема дат је у Сивој књизи 17. Националне алијансе за локални економски развој (у даљем тексту: НАЛЕД)⁴. Тамо се истиче да се оператори суочавају са високим трошковима изградње телекомуникационе инфраструктуре. Узрок томе су: непостојање поузданих регистара о постојећој инфраструктури која се може користити, затим немогућност планирања заједничких радова на изградњи инфраструктуре који би смањили трошкове грађевинских радова (са садашњих око 70% од укупне вредности радова), као и скупе, неуједначене и нетранспарентне процедуре за добијање различитих одобрења за изградњу и постављање широкопојасне инфраструктуре. Овај проблем је уочен и у претходним годишњим извештајима НАЛЕД-а и може, уз високе трошкове радова и недовољну транспарентност поступака, да угрози ефикасно постављање физичке инфраструктуре и додатно допринесе недовољној покривености територије Републике Србије и становништва интернетом и другим мрежним сервисима. Констатује се да новоусвојени Акциони план Стратегије развоја електронских комуникација Србије до 2027. године предвиђа утврђивање предлога Закона о широкопојасној инфраструктури у другом кварталу 2025. године, а очекује се да он буде усклађен са ЕУ Актом о гигабитској инфраструктури (2024/1309).

Као предлог решења наводе усвајање нормативног оквира Европске уније у којој је 2024. године усвојен Акт о гигабитској инфраструктури (2024/1309) који успоставља јединствену информациону тачку преко које оператори и други имаоци инфраструктуре размењују информације о доступној инфраструктури и захтеве за њено коришћење, планове за грађевинске радове на изградњи нове инфраструктуре. На тај начин је обезбеђено брзо и транспарентно добијање потребних дозвола без прекомерних такси и регулисана је обавезност уградње и приступа широкопојасној инфраструктури у стамбеним објектима. Уредба прописује и ефикасне механизме за решавање потенцијалних међуоператорских спорова. Предлажу да се, ради смањења трошкова постављања широкопојасне инфраструктуре у Србији, формира међуресорна радна група која би била задужена за: 1) израду Закона о широкопојасној комуникационој инфраструктури; 2) израду пратећих подзаконских аката; 3) хоризонтално усаглашавање прописа са решењима новог закона; 4) успостављање јединствене електронске платформе преко које би се делила постојећа инфраструктура, координирали радови на изградњи нове, спроводио поступак за добијање потребних дозвола и покретали међуоператорски спорови.

Закон о електронским комуникацијама је покушао кроз одређене одредбе којима је транспоновано Европски законик да омогући заједничко коришћење физичке инфраструктуре и развој широкопојасне комуникационе инфраструктуре. Међутим, како тим законом нису транспоноване ни одредбе CRD у пракси није дошло до постизања жељеног циља у погледу смањења трошкова, као што није дошло до конкретних примера од коришћења физичке инфраструктуре других привредних субјеката од стране оператора електронских комуникација.

Ограниченост ових одредби произилази из разлога што није детаљније уређен однос заједничког коришћења постојеће физичке инфраструктуре осталих привредних субјеката, као и органа јавног сектора из области енергетике, гаса, водовода, топловодне инфраструктуре или оне која је намењена за разне видове саобраћаја и транспорта а која је погодна за постављање елемената електронских комуникационих мрежа врло високог

⁴ <chrome-extension://efaidnbmninnibpcapjpcglclefindmkaj/https://naled.rs/htdocs/Files/17651/SK-web.pdf>

капацитета. „Трећа лица“ која се наводе у Закону о електронским комуникацијама, а која би требала да деле своју инфраструктуру, нису ближе прецизирана па је у пракси остало до краја неразјашњена и улога РАТЕЛ-а који би требао да одлучује у случају спора између „трећих лица“ и оператора електронских комуникација.

Такође, одредбе о планираним грађевинским радовима, евидентирању постојеће физичке инфраструктуре кроз јединствен информациони систем нису транспоноване тако да додатни проблем представља недовољна транспарентност и непостојање јасних евиденција и разрађених процедура и улога.

Европска пракса је показала да и пуна имплементација одредби GIA није сама по себи довољна за њихову примену, пре свега јер је реч о комплексној материји која захтева интензивну међуресорну сарадњу, као и сарадњу са државним органима и организацијама који се баве евиденцијама и регистрима, регулаторним телима, привредним сектором и пре свега операторима електронских комуникација који треба да буду носиоци развоја широкопојасне комуникационе инфраструктуре. У том смислу, циљне групе које су најдиректније погођене овим проблемом су:

- a) **Јавна управа** – Уопштено се може рећи да, због горе наведених проблема, процес дигитализације и технолошког напретка иде спорије од могућег, чиме се угрожава развој дигиталне економије. Конкретни примери су: недовољна искоришћеност постојеће инфраструктуре, дуплирање физичке инфраструктуре што повећава трошкове и негативно утиче на екологију, присутна административна бирократија која успорава процедуре и одвлачи инвеститоре, миграција дигиталних талената и компанија ка државама са бољом инфраструктуром и репутациона штета – држава се може посматрати од стране ЕУ као „кочничар дигиталне агенде ЕУ“.
- b) **Оператори електронских комуникација** – који се суочавају са повећаним трошковима изградње широкопојасне комуникационе инфраструктуре и административним баријерама које успоравају изградњу мрежа врло високог капацитета. Оператори инвестирају значајна средства у изградњу телекомуникационе инфраструктуре и имају јасне обавезе које морају да испуне у погледу доступности, брзине и квалитета услуге што намеће додатни притисак.
- c) **Грађани** – који би могли да имају много бољи приступ интернету, посебно у руралним подручјима, бољи квалитет услуге и бољу доступност е услугама.
- d) **Привредни субјекти** - индиректно – развојем мрежа врло високог капацитета очекује се убрзани развој индустрије, медицине, привреде и дигиталне економије генерално. Бројне су предности од нових технологија које су базиране на раду 5Г и оптичке мреже.

Последице постојећег проблема огледају се у повећаним трошковима изградње широкопојасне комуникационе инфраструктуре, смањеној ефикасности јавне управе, повећаним административним трошковима, смањеној правној сигурности грађана, могућем кршењу права на заштиту права на информисање путем интернета и једнаке шансе за развој које нуди дигитализација и концепт модерне е-управе.

Уз све наведено, постоји бојазан да се инвеститори и оператори окрену ка државама са бржим процедурама и да се смањи интерес страних компанија за улагање у телекомуникациони сектор. Уз наведено истичимо да се до краја 2025. године очекује додела појединачних дозвола мобилним операторима за постављање 5Г мреже чиме они преузимају и обавезу да у одређеном временском периоду покрију 5Г сигналом по утврђеној динамици целокупну територију Републике Србије. Предложена законска решења ће значајно олакшати спровођење преузетих обавеза покривања. Напослетку, наглашавамо да транспоноване одредби GIA јесте правна обавеза проистекла из Инструмента за реформу и раст за Западни Балкан - Реформска агенда Републике Србије, али и без тога представља предуслов за привлачење инвестиција, економски раст и пуну интеграцију у јединствено дигитално тржиште ЕУ.

Дакле, у корак са напретком савремених технологија, потребом за транспарентним и ажурним евиденцијама, растућом потребом за доступношћу интернета и е услуга било је неопходно креирање новог законодавног оквира који ће бити основ за успостављање новог електронског система, који ће омогућити примену свеобухватних мера за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета.

3) Да ли постоје неки други разлози за промену (интервенцију) у области у случају да није уочен проблем?

Искуство из примене CRD Директиве показује да мере које омогућавају лакши приступ постојећој физичкој инфраструктури и релевантним информацијама значајно доприносе ефикасности изградње електронских комуникационих мрежа. Омогућавајући операторима коришћење постојећих канала, цеви, шахтова и сличне инфраструктуре, трошкови постављања фиксних мрежа могу се смањити за 10–30%, док се у случају бежичних мрежа, укључујући мобилне, уштеде могу прекорачити 30%. Поред смањења трошкова, овај приступ убрзава изградњу мреже и повећава покривеност широкопојасном инфраструктуром, јер није потребно изводити дуготрајне грађевинске радове. У пракси, у Западној Европи почетна цена постављања мреже коришћењем постојеће кабловске канализације износи 20–25 евра по метру, у поређењу са 80–100 евра по метру за инсталације које захтевају копање, што представља потенцијалну уштеду од око 75%. Ова процена подразумева да је цела траса мреже могуће сместити у постојећу инфраструктуру и узима у обзир да грађевински радови чине до 80% почетних улагања. Међутим, у областима где постојећа инфраструктура није доступна, као што су руралне или удаљеније зоне, неопходно је изводити додатна ископавања. У реалним условима, комбиновни приступ – дељење постојеће инфраструктуре и традиционално копање – омогућава уштеде од око 29% у гушће насељеним областима, док у удаљенијим регионима, уз коришћење јефтинијих метода изградње, уштеде могу достићи до 58%. Закључно, олакшан приступ постојећој инфраструктури и транспарентност информација представљају кључне инструменте за смањење трошкова и убрзање развоја широкопојасних мрежа.⁵

Иако је примарни разлог за доношење новог закона у области изградње

⁵ Ex ante analiza primene direktive o smanjenju troškova postavljanja širokopojasne infrastrukture u Republici Srbiji, Naled, novembar 2023.

и постављања широкопојасне комуникационе инфраструктуре смањење трошкова и отклањање уочених проблема услед недовољно прописаних процедура у вези дељења инфраструктуре у односу на лица која нису оператори електронских комуникација, неажурних евиденција о физичкој инфраструктури, компликованих поступака за грађевинске дозволе и права службености, као важни разлози за интервенцију у овој области истичу се бенефити од дигитализације целокупног процеса, чак и када наведени проблеми нису експлицитно евидентирани у пракси.

Посебан стратешки разлог за доношење закона јесте управо успостављање јединственог националног регистра, који ће интегрисати постојеће евиденције (катастар водова, катастар непокретности, РАТЕЛ-ове базе и др.) и омогућити централизован приступ подацима, електронско подношење и праћење захтева, координацију планираних радова и транспарентно одлучивање надлежних органа. Нови систем обезбеђује интероперабилност, сигурност података и правну извесност, што Републику Србију не само приближава ЕУ, већ и ствара услове за даљи развој мрежа врло високог капацитета и услуга које се на њима заснивају – на добробит грађана и привреде.

Не мање важно је и усаглашавање правног и институционалног оквира Републике Србије са савременим стандардима и најбољом праксом Европске уније, посебно у области развоја 5G мрежа и мрежа врло високог капацитета. У том контексту, доношење новог Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета представља стратешки корак у правцу пуне хармонизације са прописима ЕУ у области електронских комуникација. Транспоноване и примена механизма предвиђених *Gigabit Infrastructure Act*-ом представљају један од кључних корака у усаглашавању Републике Србије са правним тековинама Европске уније у области електронских комуникација. На тај начин Србија доприноси испуњавању приоритета из Поглавља 10 – Информационо друштво и медији, будући да се овим актом обезбеђује убрзан развој мрежа врло високог капацитета и 5G система, поједностављују и дигитализују поступци издавања дозвола, јача транспарентност и ефикасност у коришћењу постојеће инфраструктуре и обезбеђује адекватна припрема зграда за приступ гигабитним мрежама. Усвајање овог регулаторног оквира омогућава не само испуњавање обавеза из преговарачког процеса, већ и стварање предуслова за дигиталну трансформацију привреде и друштва, као и приступ фондовима Европске уније намењеним развоју дигиталне инфраструктуре.

2. Утврђивање циља

1) Који циљ је потребно постићи?

Циљ доношења Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета је да се Република Србија усклади са најсавременијим европским стандардима у области електронских комуникација и тиме обезбеди ефикасније, брже и јефтиније постављање мрежа врло високог капацитета, укључујући и 5G инфраструктуру.

Доношењем закона постиже се неколико важних ефеката:

- грађанима и привреди омогућава се квалитетнија и доступнија интернет конекција,

- операторима и инвеститорима обезбеђују се транспарентни услови, јединствена правила и мањи трошкови улагања,
- јавна управа добија ефикасније и дигитализоване процедуре, чиме се унапређује и њен рад,
- Република Србија постаје атрактивнија за улагања у дигиталну инфраструктуру и иновације.

Овај циљ је усклађен са будућим правцима развоја сектора електронских комуникација што је јасно истакнуто у Стратегији развоја система електронских комуникација у Републици Србији до 2027. године⁶.

Овим законом Република Србија такође испуњава обавезе из Инструмента за реформу и раст за Западни Балкан - Реформска агенда Републике Србије (**у даљем тексту: Реформска агенда**), којом се од држава кандидата очекује да спроведу мере за убрзан развој дигиталне повезаности. На тај начин закон има и шири значај јер директно доприноси остваривању приоритета из процеса европских интеграција у оквиру **Поглавља 10 – Информационо друштво и медији**.

Нови законски оквир садржаће, у најосновнијем, следећа решења:

- Подела улоге између РАТЕЛ-а, министарства, органа јавног сектора и привредних субјеката на које се *Gigabit infrastructure act* односи и њихова међусобна сарадња представљају кључни фактор за успешну имплементацију новог Закона;
- РАТЕЛ представља орган који мериторно одлучује у споровима између телекомуникационих оператора са једне стране и оператора мреже или органа јавног сектора, са друге стране, у погледу заједничког коришћења физичке инфраструктуре;
- Успостављање Јединствене информационе тачке која омогућава остваривање права и испуњење обавеза прописаних овим законом у електронском формату, путем дигиталних алата као што су веб портали, базе података, регистри, дигиталне платформе или апликације, успостављањем једног националног дигиталног улазног места са заједничким корисничким интерфејсом, ради поједностављења приступа корисника и избегавања дуплирања система;
- За успостављање јединствене информационе тачке – ЈИТ утврђена је надлежност посебне организације за послове државног премера и катастра, у сарадњи са министарством надлежним за послове електронских комуникација. У циљу успостављања и функционисања јединствене информационе тачке предвиђена су и два подзаконска акта. Рок за израду подзаконских аката је 12 месеци а за успостављање ЈИТ 18 месеци од ступања на снагу овог закона;
- Координисање грађевинских радова: оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром дужан је да, у електронском облику путем јединствене информационе тачке, учини доступним информације о планираним грађевинским радовима о којима ће бити информисани сви оператори мреже и органи јавног сектора чија се физичка инфраструктура налази у зони захвата преко јединствене информационе тачке;

⁶ Стратегији развоја система електронских комуникација у Републици Србији до 2027. године („Службени гласник РС“ број 70/24)

- Све информације, услови и поступци за издавање дозвола и заснивања права службености за постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава биће доступни преко јединствене информационе тачке;
- Прецизирани су услови и начин кад и како оператор може да захтева приступ постојећој физичкој инфраструктури у згради ради постављања електронске комуникационе мреже врло високог капацитета;
- Инспекцијски надзор над применом Решења РАТЕЛ-а је поверен првенствено инспекторима електронских комуникација који могу покренути и прекршајни поступак.

2) Да ли је циљ који се постиже доношењем прописа усклађен са циљевима важећих планских докумената и приоритетним циљевима Владе?

Да, циљ доношења Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета у потпуности је усклађен са циљевима важећих планских докумената, пре свега са Стратегијом развоја система електронских комуникација до 2027. године, као и са приоритетним циљевима Владе Републике Србије дефинисаним у Реформској агенди.

У оквиру посебног циља 1. Стратегије развоја система електронских комуникација, који гласи: Унапређене електронске комуникационе мреже и побољшана гигабитска повезаност, налази се Мера 1.1: Консолидација развоја широкопојасне инфраструктуре. Наводи се да је „један од битних предуслова за успешну реализацију ове мере интензивирање активности на процесу ажурирања, надоградње и допуне катастра комуникационе инфраструктуре. Ажурирање катастра комуникационе инфраструктуре ствара могућност увида у постојеће стање инфраструктуре и идентификацију области које захтевају унапређење. Допуна катастра комуникационе инфраструктуре укључује евидентирање проширења постојећих мрежа и изградње нових мрежа. Потребно је израдити Јединствен геопросторни информациони систем за имплементацију Закона о широкопојасној комуникационој инфраструктури и тако омогућити доступност података о инфраструктури преко јединствене приступне тачке. Регистрација свих изграђених мрежа од стране привредних субјеката је неопходна, имајући у виду изузетно разгранату инфраструктуру широкопојасног приступа. Циљ наведеног је да се осигура постојање јединствене базе података изграђене и планиране инфраструктуре што је предуслов за ефикасно планирање и смањење трошкова изградње мрежа“.

Такође, Програм развоја електронске управе у Републици Србији за период од 2023. до 2025. године ⁷ са Акционим планом за његово спровођење предвиђа даље унапређење Геодетско-катастарског информационог система (ГКИС) са циљем успостављања Јединственог геодетско-катастарског информационог система (ЈГКИС) који интегрише геопросторне и катастарске информације за потребе вишенаменског коришћења.

У Реформској агенди Републике Србије је констатовано да поред високих трошкова изградње, постављање широкопојасне комуникационе инфраструктуре у Републици Србији захтева сложене и дуготрајне процедуре

⁷ Програм развоја електронске управе у Републици Србији за период од 2023. до 2025. године („Службени гласник РС”, број 33/23)

на различитим нивоима органа власти за добијање различитих дозвола, укључујући дуготрајне и неуједначене процедуре у вези са проценом утицаја на животну средину, обезбеђивањем усклађености са урбанистичким плановима, решавањем имовинских права, добијањем права пролаза итд. Како би се решили утврђени изазови, указује се да је потребно да се успоставе правни инструменти у сегменту широкопојасног повезивања, а нарочито у преношења и примене Акта о гигабитској инфраструктури. У оквиру подобласти: Дигитализација, истиче се да је преношење Акта о гигабитној инфраструктури веома сложен задатак који захтева координацију и сарадњу надлежних институција из различитих сектора и прилагођавање различитих мера националним околностима како у процесу израде новог Закона, тако и у процесу усвајања подзаконских аката и њиховом спровођењу.

Документ Реформске агенде истиче да ће се спровођење ове реформе мерити у следећим корацима:

1. Усвајање Закона о широкопојасној инфраструктури који је усклађен са Законом о гигабитној инфраструктури до децембра 2025. године.

2. Потпуна примена Закона о широкопојасној инфраструктури, укључујући успостављање и пуштање у рад пратећег информационог система до јуна 2027. године.

Даље се наводи, да би се постигла потпуна примена Закона о широкопојасној инфраструктури, јединствени информациони систем треба да садржи следеће:

- информације о постојећој физичкој инфраструктури мрежних оператера и органа власти који поседују физичку инфраструктуру погодну за увођење електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, укључујући геореференциране податке о локацији, врсти, намени и расположивим капацитетима инфраструктуре или који управљају физичком инфраструктуром;

- информације о свим планираним грађевинским радовима које спроводе мрежни оператери, укључујући геореференциране податке о локацији, као и информације о свим врстама радова;

- прописане услове и поступке за издавање неопходних дозвола за инсталацију елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, укључујући подношење захтева за издавање дозвола, као и њихово издавање.

За примену начела „све на једном месту” преко јединственог информационог система, потребно је надоградити постојеће електронске системе и базе података (као што су катастар инфраструктуре и централни регистар обједињених процедура) и повезати га у заједничкој дигиталној платформи или преко заједничког интерфејса, да би се уштедело време и избегло дуплирање трошкова.

Унапређење дигиталне инфраструктуре и подстицање развоја широкопојасних мрежа врло високог капацитета, као предмет Закона, је у складу са стратешким опредељењима Републике Србије за дигиталну трансформацију, повећање доступности и квалитета интернет услуга, као и економски развој заснован на модерним информационо-комуникационим технологијама. Тиме се подржавају дугорочни развојни циљеви и јача конкурентност у дигиталном окружењу.

3) На основу ког показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до постизања циља?

С обзиром да је доношење Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета усмерено ка убрзаном развоју дигиталне инфраструктуре и обезбеђивању приступа овим мрежама крајњим корисницима уз ефикасно коришћење и дељење физичке инфраструктуре међу различитим секторима, уведени су одговарајући показатељи који омогућавају праћење степена остварења постављених циљева. Неки од тих показатеља су предвиђени Акционим планом који је саставни део Стратегије развоја система електронских комуникација:

- Укупна покривеност сигналом 5Г: до 2027. године је предвиђено да 40% домаћинства буде покривено 5Г сигналом;
- Покривеност сигналом 5Г мреже комплекса ЕХРО 2027 до краја 2026. године;
- Континуирано покривање сигналом 5Г мреже свих научно-технолошких паркова;
- Покривеност мрежа врло високог капацитета: 75% домаћинства у 2026. и 83% домаћинства у 2027. години;
- Коришћење интернета: 90% становништва у 2027. години;
- Претплатници са брзином од најмање 1Gb/s: 1% домаћинства у 2027. години;
- Имплементација ЈИТ: 40% примена софтверског решења у 2026. и 80% у 2027. години.

Да би се лакше утврдило да ли су циљеви остварени Европска унија је увела показатеље којима мери напредак у примени *Gigabit Infrastructure Act*-а кроз циљеве *Gigabit Society 2030*, а државе кандидати ће морати да прате исте показатеље. То значи да ће се у Србији као доказ постизања циља користити индикатори попут: доступности VHCN (*Very High Capacity Networks*) мрежа врло високог капацитета, проценат корисника који имају приступ интернету 1 Gbps или више, број активних претплата на VHCN мрежама, просечно време потребно за добијање грађевинске дозволе за постављање инфраструктуре, број поступака поднетих и завршених преко јединствене информационе тачке и слично. Ови индикатори **DESI** — *Digital Economy and Society Index* су препознати и као званичан индекс Европске комисије којим се сваке године мери ниво дигиталне развијености држава чланица ЕУ (и држава кандидата). Његова сврха је да покаже **колико брзо и ефикасно државе напредују у дигиталној трансформацији**, да омогући **поређење између држава** и да прати **остварење циљева „Digital Decade 2030“**, у које спада и *Gigabit Society*. Сваке године Европска комисија објављује Годишњи DESI извештај који садржи рангирање и анализу трендова (ко је напредовао а ко заостаје) тако да ће се, након усвајања закона, моћи сагледати и његов ефекат, посебно у делу: Повезаност.

4) Дефинисати извор провере и рокове за прикупљање података за праћење примене прописа.

Податке за праћење примене прописа и постизања циљних вредности показатеља обезбеђиваће се кроз редовне извештаје и административне евиденције. Прикупљање и обрада података вршиће се у оквиру спровођења докумената јавних политика, које ће водити Министарство информисања и телекомуникација самостално или у сарадњи са РГЗ-ом и РАТЕЛ-ом.

Сваке године се припрема Годишњи извештај о реализацији Акционог плана за претходну годину. Поред тога, за међународну проверу, као и за проверу решавања административних баријера у националном законодавству користиће се:

- Годишњи DESI извештај Европске комисије, који се објављује једном годишње;
- Наледова Сива књига, као додатни извор података и индикатора.

Конкретно, **извори провере укључују:**

- Годишњи извештај Министарства информисања и телекомуникација о спровођењу Акционог плана Стратегије развоја система електронских комуникација до 2027. године, који ће садржати аутоматизоване податке из ЈИТ-а, укључујући:
 - уписану инфраструктуру,
 - број поднетих захтева за заједничко коришћење,
 - временски период одговора на захтев,
 - број закључених уговора,
 - број жалби упућених РАТЕЛ-у и одлуке РАТЕЛ-а;
- Годишњи извештај РАТЕЛ-а, који ће обезбедити додатне податке о функционисању тржишта електронских комуникација и примени прописа;
- Годишњи DESI извештај од стране Европске комисије.

Рокови за прикупљање података:

- Извештаји из ЈИТ се могу анализирати на месечном нивоу за потребе Министарства информисања и РГЗ-а;
- Сви званични извештаји, национални и међународни, се раде на годишњем нивоу на основу података из претходне године.

3. Идентификовање опција

1) Да ли је циљ могуће постићи применом „status quo” опције? Приказати последице примене „status quo” опције.

Применом „status quo” опције, односно наставком тренутних регулаторних и инфраструктурних пракси без доношења новог Закона о мерама за смањење трошкова постављања широкопојасне комуникационе инфраструктуре, циљеви убрзаног развоја мрежа врло високог капацитета и обезбеђивања широкопојасног приступа крајњим корисницима не могу се постићи.

Последице примене „status quo” опције укључују:

1. **Већи трошкови изградње мрежа** – због ограничене могућности коришћења постојеће инфраструктуре и потребе за новим грађевинским радовима. Процењује се да би, уколико се на нивоу ЕУ не предузму мере за боље дељење и координацију инфраструктурних радова, било потребно **додатно улагање од 145 милијарди евра** да би се FTTH мреже изградиле за 90% домаћинстава у ЕУ.⁸
2. **Спорија изградња и ограничена покривеност** – дуготрајни административни процеси, недостатак правних механизма и мериторног одлучивања у споровима успоравају увођење нових мрежа.
3. **Смањена предвидљивост и инвестициона сигурност** – неизвесност око дозвола и приступа инфраструктури може одвратити потенцијалне инвеститоре.
4. **Непотпуно искоришћење ресурса** – ограничена сарадња и дељење инфраструктуре између различитих сектора доводи до мање ефикасног коришћења јавних и приватних ресурса.
5. **Ограничен приступ крајњим корисницима** – крајњи корисници, посебно у руралним и удаљеним подручјима, имаће спорији приступ широкопојасним услугама, што може утицати на образовање, здравство и привреду.

Закључно, задржавање status quo-а довело би до спорог развоја дигиталне инфраструктуре, већих трошкова и ограничене доступности широкопојасних услуга, чиме се циљеви дефинисани законом не би могли постићи. Уз то, одлагање или неусвајање закона не само да успорава дигиталну трансформацију, већ и смањује потенцијал за усклађивање са климатским и еколошким циљевима зелене агенде.

Делимична измена постојећег Закона о електронским комуникацијама је такође разматрана али је утврђено да би такво решење било правно и системски неадекватно, јер се целокупна материја не може уредити у оквиру једног поглавља, што би довело до ограничених интервенција и непотпуне примене прописа. С друге стране, сама процедура измене закона, као и трошкови измене не би значајно били олакшани или умањени у односу на доношење новог законског решења које би на свеобухватан начин регулисао обимну и комплексну материју.

Због свих ових ризика и ограничења, као и препорука Европске комисије, „status quo” и делимична измена закона ницу прихватљиве опције, те се приступило доношењу новог, модерног Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета. Доношење овог закона је једини начин за комплетно уређење ове области, као и за потпуно транспоновање европског регулаторног оквира. С обзиром да ова област није правно уређена, како би се обезбедило системско и усклађено деловање свих релевантних субјеката, доношењем овог закона ће се постићи неопходна правна извесност, обезбедити јединствено поступање и отклонити препреке које узрокују високе трошкове постављања мрежа.

Из наведених разлога, доношење овог закона представља једини начин за уређење ове области, којим ће се обезбедити јединствен и свеобухватан правни оквир за смањење трошкова постављања електронских комуникационих

8

https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/749783/EPRS_BRI%282023%29749783_EN.pdf

мрежа врло високог капацитета, подстаћи изградња и развој дигиталне инфраструктуре, као и створити предуслови за равномернији развој друштва и јачање конкуренције.

2) Да ли је циљ могуће постићи искључиво применом подстицајних, информативно-едукативних, институционално-управљачких или мера за обезбеђивање добара и услуга, без доношења новог или измене постојећег прописа? Навести разлоге због којих се одустало од примене ове опције.

Постизање кључног циља у успостављању јединствене информационе тачке која ће убрзати постављање мрежа врло високог капацитета није могуће само применом подстицајних, информативно-едукативних или институционално-управљачких мера. Ове мере могу имати подржавајућу функцију, али саме по себи неће решити суштинске правне и техничке недостатке постојећег система. Било би нереално очекивати да би се надлежности органа могле уредити кроз додатне едукације и обуке без измене законске основе. Тема није нова и више пута је у последњих пар година апострофирана као важна али без успеха у примени. Уз то, потребно је законски одредити тело које ће мериторно одлучивати у потенцијалним споровима. Такође, без доношења новог законског оквира би имали правну несигурност, ризик од неуједначене примене на терену и потенцијалних разлика у тумачењу и поступању, а велико је и питање реализације уколико се постојећим субјектима не пропише обавеза него им се остави на вољи да деле сопствену инфраструктуру. Додатно, Реформска агенда недвосмислено указује на обавезу усвајања новог законског решења.

Због свега овога, одлучено је да се предложене мере не примењују, јер би оне водиле само делимичним побољшањима, али не и суштинској трансформацији система и испуњавању обавеза из Реформске агенде. Тиме се јасно намеће закључак да је усвајање новог Закона једино могуће решење.

3) Које су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља?

У прилогу су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља:

Једна од основних новина је **олакшавање приступа постојећој инфраструктури** тако што оператери добијају право да користе инфраструктуру трећих лица (као што су нпр енергетске мреже или комунални објекти).

Ради закључења уговора о приступу постојећој физичкој инфраструктури у циљу постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава оператор подноси оператору мреже или органу јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром путем јединствене информационе тачке захтев за приступ постојећој физичкој инфраструктури а они су дужни да, на захтев оператора и уз накнаду за приступ, омогуће приступ тој физичкој инфраструктури под транспарентним, пропорционалним, недискриминаторним и правично утврђеним условима.

Оператор електронских комуникација може да затражи од другог оператора или органа јавног сектора који поседује физичку инфраструктуру заједничко извођење грађевинских радова ради постављања мреже врло високог капацитета који су дужни да прихвате разумне захтеве под транспарентним условима, ако тиме не настају додатни трошкови, не угрожава се безбедност мреже и ако је захтев поднет благовремено. Захтев се може одбити само у посебним случајевима, као што су радови у руралним подручјима на јавним мрежама велепродајне намене или ако је подручје већ обухваћено позивом за изградњу мреже, а подносилац није исказао интересовање.

Уколико се не постигне договор око приступа или заједничке изградње или оператор мреже или орган јавног сектора не одговоре у року на захтев оператора исти се може обратити Регулатору који по закону добија надлежност да решава о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора. На овај начин појачава се и независност и самосталност Регулатора што је веома значајно имајући у виду да је у Извештају о напретку Републике Србије за 2025. годину констатовано да је потребно обезбедити пуну независност РАТЕЛ-а у складу са правним тековинама ЕУ, укључујући Европски кодекс о електронским комуникацијама. На поступак одлучивања о правима и обавезама примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Решење Регулатора се објављује путем јединствене информационе тачке уз поштовање начела поверљивости и заштите пословне тајне.

Комуникација се спроводи преко јединствене информационе тачке која представља електронски систем за централизован приступ информацијама о постојећој физичкој инфраструктури, планираним грађевинским радовима и поступцима издавања дозвола за постављање електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава и поступцима за заснивање права службености. Јединствена информациона тачка омогућава остваривање права и испуњење обавеза прописаних овим законом у електронском формату, путем дигиталних алата као што су веб портали, базе података, регистри, дигиталне платформе или апликације (у даљем тексту: апликације), успостављањем једног националног дигиталног улазног места са заједничким корисничким интерфејсом, ради поједностављења приступа корисника и избегавања дуплирања система. Њено функционисање је прописано тако да обезбеди пуну интероперабилност и интеграцију са релевантним државним регистрима и просторним базама а органи јавног сектора су дужни да обезбеде техничку и системску интеграцију својих апликација са јединственом информационом тачком, њихово међусобно повезивање и размену података у складу са овим законом и подзаконским актима донетим ради његове примене.

4) Које опције су разматране приликом израде прописа и навести разлоге због којих се од њих одустало?

У циљу убрзавања изградње широкопојасних мрежа, Gigabit Infrastructure Act предвиђа механизам неизреченог (имплицитног) одобрења – „*tacit approval*“. Конкретно, члан 8. GIA ,који носи назив „Изостанак одлуке о захтеву за издавање дозволе“ предвиђа могућност да се сматра да ако оператор мреже или орган јавног сектора не одговори у законски предвиђеном року на захтев оператора за приступ постојећој инфраструктури или за изградњу мреже да је одобрење дато истеком тог рока. Овај механизам има за циљ смањење административних кашњења, повећање предвидљивости и инвестициону сигурност уз истовремено омогућавање ефикаснијег коришћења и дељења инфраструктуре. При томе, *tacit approval* не ослобађа обавезе поштовања регулаторних и техничких стандарда, нити ограничења која могу бити примењена на сложене или безбедносно критичне поступке.

Ова одредба је само условно предвиђена као обавезујућа. GIA је оставила могућност да се ова одредба не транспонује ако је за релевантни поступак издавања дозвола доступан бар један од следећих правних лекова:
 -оператор који је претрпео штету због непоштовања применљивог рока има право да тражи накнаду штете у складу са националним правом;
 -оператор може да упути предмет суду или надзорном органу.

С обзиром да је Законом о управним споровима⁹ , предвиђен институт „ћутања управе“, односно предвиђено је да се управни спор може покренути и када надлежни орган о захтеву, односно жалби странке није донео управни акт, под условима предвиђеним овим законом, није било обавезно прописати „прећутну сагласност“.

5) Која је међународна упоредна пракса у регулисању области?

Пре доношења Gigabit Infrastructure Act, Европска комисија је спровела више припремних активности и анализа које представљају добру полазну основу и за уређивање ове области у Републици Србији. Посебно значајни документи су:

- **Студија "Future electronic communications markets subject to ex-ante regulation" (2020)**¹⁰ указује на потребу прилагођавања регулаторног оквира у светлу нових инфраструктура (оптичке мреже, 5G), са препорукама за задржавање ex-ante регулације у делу wholesale приступа, посебно у руралним зонама, и увођење флексибилнијег, географски прилагођеног приступа.
- **Connectivity Toolbox (2020–2021)**¹¹ као скуп препоручених мера ЕУ за убрзање изградње 5G и оптичких мрежа, представљао је „мека“ регулаторна решења која су бројне државе чланице добровољно имплементирале — укључујући мере попут скраћења рокова за дозволе, дигитализације процедура, дељења постојеће инфраструктуре и увођења једношалтерског система за одобрења.
- **Impact Assessment који прати предлог GIA (2023)**¹² даје квантитативну анализу ефеката предложених мера. Утврђено је да мере попут

⁹ Закон о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09)

¹⁰<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/study-future-electronic-communications-product-and-service-markets-subject-ex-ante-regulation>

¹¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/connectivity-toolbox>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0094>

„прећутног одобрења“, јединственог дигиталног портала, обавезе дељења инфраструктуре и транспарентности података доводе до значајног смањења административних трошкова и убрзавања изградње мрежа.

Иако је GIA донет као Уредба ЕУ која је обавезујућа и директно примењива у државама чланицама, конкретна имплементација захтева прилагођавање националних процедура и многе државе су у процесу имплементације. Неке државе чланице, као што су Немачка, Холандија, Италија и Чешка, већ су и пре саме уредбе почеле примену препорука из Connectivity Toolbox-а. Те државе су предузеле кораке ка дигитализацији поступака, увођењу геопросторних платформи за инфраструктурне податке и стандардизацији услова изградње. На тај начин, GIA је представљао логичан наставак и правну формализацију већ започетих добрих пракси. Искуство ЕУ указује да правовремена регулаторна интервенција у домену инфраструктуре омогућава бржи и економичнији развој мрежа нове генерације. У том смислу, предложени закон у Републици Србији следи приступ ЕУ, заснован на доказаним и анализираним решењима, прилагођеним домаћем контексту. Поред разлика у концепту, заједничка пракса свих држава је електронска форма и јединствени дигитални улаз на платформу, која омогућава ефикасност, тачност и доступност података кључних за дељење инфраструктуре, што је модел који је прихватила и Република Србија кроз предложено законско решење а доношење новог закона представља неопходну нормативну основу за овај напреднији систем.

4. Анализа економских ефеката

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак и/или административни захтев за привредне субјекте и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења утичу на повећање или умањење административних трошкова¹ и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сноси привредни субјект?

Предложеним решењем уводи се нови регулаторни оквир који, уместо да повећава, има за циљ смањење постојећих административних оптерећења за привредне субјекте. Углавном се:

- поједностављују поступци за добијање дозвола за изградњу широкопојасне мреже,
- скраћују рокови за поступање,
- уводи могућност електронског подношења захтева преко јединствене информационе тачке,
- омогућава приступ постојећој инфраструктури под транспарентним условима, без потребе за више различитих дозвола,
- поједностављује процедура увођењем стандардизованих техничких услова.

Према процени Европске комисије у оквиру *Impact Assessment* за *Gigabit Infrastructure Act*, мере као што су дигитализација поступака и увођење прећутног одобрења могу смањити административне трошкове за привредне субјекте за **15%–25%**, зависно од обима захтева и врсте инфраструктуре. Свакако, привредни субјекти ће имаће бржи и лакши приступ подацима уз мање административне препреке.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или

укида постојећа финансијска обавеза за привредне субјекте? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Предлог закона не уводи нове финансијске обавезе, нити мења постојеће. Финансијско оптерећење за привреду остаје непромењено, али се трошкови услед административних процедура индиректно умањују.

Оно што јесте предвиђено као нова накнада јесте накнада за коришћење ЈИТ-а. Средстава од накнаде би се користила за одржавање система који доноси бројне бенефите. Обим, структуру и начин уноса података у стандардизованом облику (структура, обавезна поља, кодирање, геореференцирање, метаподаци), начин подношења захтева, поступање и координацију у вези са захтевом и приступ информацијама путем јединствене информационе тачке, као и висину и начин плаћања накнаде за приступ јединственој информационој тачки ближе уређује посебна организација која се бави државним премером и катастром, у сарадњи са другим органима јавног сектора, при чему је извор података дужан да приликом сваког уноса електронском изјавом потврди да подаци испуњавају прописане стандарде.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на повећање или умањење трошкова производње и/или пружања услуга које сноси привредни субјект? Колико износи повећање или умањење ових трошкова? Да ли се обавеза може испунити на домаћем тржишту и да ли је рок за испуњење обавезе примерен? Који су позитивни ефекти увођења нове, измена или укидања обавезе?

Предложеним решењима се **не уводе нове обавезе које би значајно повећале трошкове** за привредне субјекте, већ се углавном **унапређују постојеће процедуре и смањују административни и инвестициони трошкови** кроз поједностављен приступ физичкој инфраструктури и бољу координацију грађевинских радова. Увођењем механизма за **приступ постојећој инфраструктури**, као и могућности **заједничког извођења радова**, операторима се омогућава значајно **смањење трошкова изградње и постављања мрежа врло високог капацитета**, који се према проценама из праксе примене CRD директиве крећу од **10% до 30% код фиксних и преко 30% код мобилних мрежа**. Обавезе које се уводе (попут достављања информација о инфраструктури, координације радова и омогућавања приступа) **могу се у потпуности испунити на домаћем тржишту**, без потребе за додатним техничким или кадровским капацитетима из иностранства. Рокови за испуњење обавеза су **примерени и усклађени са праксом сектора**, укључујући рокове за одговор на захтеве за приступ (30 дана) и поступање Регулатора (30 дана), што обезбеђује предвидивост и ефикасност.

Позитивни ефекти предложених решења су бројни:

- смањење трошкова и трајања изградње мрежа,
- ефикасније коришћење постојеће инфраструктуре,
- убрзање дигиталне трансформације и реализације циљева Gigabit Society,
- подстицање конкуренције и улагања у електронске комуникације,
- боља доступност мрежа врло високог капацитета, посебно у руралним подручјима.

Могућност испуњења обавезе на домаћем тржишту и рокови:

- Све обавезе могу се испунити на домаћем тржишту, уз коришћење постојећих административних и техничких капацитета оператора.
- Рокови за испуњење обавеза дефинисани су у складу са преузетим обавезама из Реформске агенде, што је примерено и изводљиво.

4) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту?

Предложена решења прописа ће позитивно утицати на конкурентност привредних субјеката како на домаћем, тако и на иностраном тржишту. Омогућавањем **приступа постојећој инфраструктури и заједничког извођења грађевинских радова**, смањују се улазни трошкови и време изградње мрежа врло високог капацитета. То значи да **нови и мањи оператори могу лакше ући на тржиште**, што повећава конкуренцију, док постојећи оператори имају могућност да оптимизују инвестиције и прошире покривеност без непотребног удвостручавања инфраструктуре.

На домаћем тржишту ова решења стимулишу већи број играча да понуде квалитетније услуге и шире приступ мрежама крајњим корисницима. На међународном плану, смањење трошкова и боља координација радова могу побољшати **позиционирање домаћих оператора у односу на стране компаније**, омогућавајући им учешће у трансграничним пројектима и привлачење страних инвестиција у дигиталну инфраструктуру.

Додатни ефекти:

- Подстицање иновација у пружању услуга и технологијама мрежа врло високог капацитета.
- Једнаке шансе за све операторе, уз транспарентне и недискриминаторне услове.
- Побољшање услова за конкуренцију на нивоу целе економије, што може довести до ниже цене услуга и бољег квалитета за крајње кориснике.

5) На који начин ће предложена решења прописа утицати на конкуренцију?

Предложена решења прописа ће позитивно утицати на конкуренцију у сектору електронских комуникација јер омогућавају приступ постојећој инфраструктури, што олакшава улазак нових и мањих оператора на тржиште без потребе за скупим удвостручавањем мрежа. Смањењем трошкова и времена изградње мрежа врло високог капацитета прописи олакшавају улагања и бржи развој услуга. Транспарентни и недискриминаторни услови приступа и заједничког извођења радова обезбеђују једнаке шансе за све операторе, а већа конкуренција подстиче иновације и побољшава квалитет услуга, што на крају доводи до нижих цена и бољих услова за крајње кориснике.

6) На који начин ће предложена решења прописа утицати на микро, мале и средње привредне субјекте (ММСП)?

Предложена решења имају за циљ да омогуће равноправнији приступ тржишту и смање административне и финансијске баријере са којима се микро, мала и средња предузећа традиционално сусрећу у процесу изградње и

коришћења широкопојасне инфраструктуре. Поједностављени и транспарентни услови за инвестирање у дигиталну инфраструктуру могу привући и додатне инвестиције, чиме се посредно отварају нове пословне прилике за ММСП као извођаче радова, добављаче опреме и софтвера или пружаоце специјализованих услуга.

Нема негативних ефеката, нити потребе за додатним усклађивањем.

5. Анализа ефеката на друштво

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак за грађане и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења прописа утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сnose грађани?

Предложеним решењима се **не уводе нови административни поступци за грађане**, нити се поступци који се уводе односе директно на грађане. Међутим, индиректно се грађанима омогућава:

- **бржи и ефикаснији развој мрежа врло високог капацитета**, што резултира бољим приступом услугама електронских комуникација (бржи интернет, квалитетније дигиталне услуге у јавном и приватном сектору);
- **смањење трошкова услуга** на дужи рок, услед повећане конкуренције и нижих улагачких трошкова оператора;
- **већа предвидивост и транспарентност поступака** у делу који се односи на дозволе и изградњу инфраструктуре, што грађанима као корисницима услуга доноси корист у виду бржег прикључења на мрежу.

2) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа финансијска обавеза за грађане?

Што се тиче **административних трошкова за грађане**, предложена решења не намећу нове обавезе нити нове дажбине. Напротив, индиректно утичу на њихово умањење јер скраћивање процедура за операторе доводи до бржег извођења радова и приступачније услуге грађанима. Такође, нема ни директних административних трошкова које би сносили грађани у вези са применом овог закона.

3) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нова, мења или укида постојећа обавеза која утиче на трошкове живота?

Предложеним решењима не уводи се нова, нити се мења или укида постојећа обавеза која директно утиче на трошкове живота грађана. Закон се фокусира на унапређење регулаторног оквира за изградњу широкопојасне комуникационе инфраструктуре, са циљем бржег и ефикаснијег развоја мрежа.

Укључивање мера као што су скраћење рокова за дозволе, подстицање дељења инфраструктуре и дигитализација административних процеса не доводи до повећања трошкова за крајње кориснике услуга. Напротив, очекује се да ће побољшана инфраструктура и већа конкуренција на тржишту у средњем и дугом року довести до смањења цена интернет услуга и побољшања квалитета, што позитивно утиче на животни стандард грађана. Стога, предложени прописи имају потенцијал да допринесу унапређењу услова приступа дигиталним услугама без негативног утицаја на трошкове живота.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на доступност, квалитет и цене роба и услуга од значаја за животни стандард

становништва?

Применом предложених решења очекује се да грађани имају **бољи, бржи и приступачнији интернет и дигиталну инфраструктуру**, што директно унапређује животни стандард, подстиче економску активност и омогућава равномернији регионални развој. Смањење трошкова изградње и коришћења инфраструктуре за оператере (дељење постојеће инфраструктуре, дигитализација процедура) доводи до ниже цене прикључака и претплата на интернет услуге. Такође, повећана конкуренција на тржишту услуга електронских комуникација утиче на стабилизовање или смањење цена за крајње кориснике.

5) На који начин предложена решења прописа о утичу на тржиште рада, запошљавање, услове за рад и синдикално удруживање?

Нема директног утицаја на запошљавање али индиректно предложена решења доприносе стварању нових радних места у сектору електронских комуникација, ИТ и грађевинарства, као и у индустријама које користе дигиталну инфраструктуру (стартапи, онлајн услуге, креативне индустрије). Дигитализација процеса и успостављање централизоване информационе тачке побољшава услове рада, смањује административни терет и повећава ефикасност. Закон не утиче директно на синдикално удруживање, али стварање стабилног тржишта рада и бољих радних услова индиректно ојачава позицију радника и синдиката.

6) На који начин предложена решења прописа утичу на здравље људи?

Утицај је индиректно позитиван. Смањењем дуплирања и оптимизацијом коришћења постојеће физичке инфраструктуре (дељење канализација, цеви, стубова и др.) закон индиректно доприноси очувању животне средине. Мање грађевинских радова смањује емисију прашине и буку, смањује потрошњу грађевинских материјала и енергије, те смањује визуелни и просторни утицај на урбану и природну средину.

Такође, развој мрежа врло високог капацитета и 5G инфраструктуре омогућава бољи приступ телемедицини, онлајн здравственим платформама и дигиталним услугама здравствене заштите, што може допринети превенцији и благовременом лечењу.

7) На који начин предложена решења прописа утичу на обим остваривања права на правично суђење, приступачност јавним површинама и објектима и приступ информацијама? На који начин предложена решења утичу на квалитет и доступност јавних услуга, услуга система социјалне заштите, система здравствене заштите и система образовања, као и и других јавних услуга, нарочито у контексту заштите и унапређења права припадника осетљивих друштвених група?

Предложена законска решења имају индиректан, али значајно позитиван утицај на остваривање више основних права и унапређење јавних услуга. Омогућавањем брже и ефикасније изградње широкопојасне инфраструктуре, посебно у руралним и недовољно покривеним подручјима, повећава се доступност електронских јавних услуга као што су здравство, образовање, социјална заштита и услуге е-управе. То омогућава грађанима лакши и равноправнији приступ информацијама, правима и институцијама, чиме се посредно унапређује приступ правичној заштити и правосуђу. Побољшана дигитална повезаност нарочито користи осетљивим групама – особама са инвалидитетом, старијима, деци и социјално угроженима – јер им омогућава бољу укљученост у друштвене токове и остваривање права без физичких и административних баријера. Такође, унапређењем координације инфраструктурних радова смањује се неоправдано заузеће јавних површина, што доприноси њиховој бољој приступачности.

8) На који начин предложена решења прописа утичу на доступност културних садржаја и очување културног наслеђа?

Непосредан утицај није идентификован на културне садржаје. Међутим, дигитализација и централизација података може унапредити и управљање подацима који могу допринети очувању културног наслеђа. Мрежа врло високог капацитета и дигитализација омогућавају складиштење и приступ дигиталним копијама културних артефаката, документације и музејских фондова, што доприноси њиховом очувању. Подстицање иновација у дигитализацији културног наслеђа омогућава стварање виртуелних архивских система и интерактивних платформи за образовање и промоцију културе.

Применом предложених решења може се очекивати **повећање доступности културних садржаја и боља заштита културног наслеђа** кроз дигитализацију и модерну инфраструктуру, што омогућава њихово очување за будуће генерације и инклузиван приступ свим грађанима.

9) Да ли предложена решења прописа имају различите ефекте на жене и мушкарце, тј. родну равноправност? Описати те ефекте. Да ли пропис повећава или умањује родну равноправност? Које мере су предвиђене за ублажавања потенцијалних негативних ефеката прописа на родну равноправност?

Предложена законска решења немају директно диференциране ефекте по основу пола, али могу имати **индиректан позитиван утицај на родну равноправност**. Побољшањем доступности широкопојасног интернета, посебно у руралним и недовољно повезаним подручјима, отвара се могућност за већи приступ жена дигиталним јавним услугама, онлајн образовању, радним и предузетничким могућностима, што доприноси њиховој економској и друштвеној инклузији.

Жене, које су често више заступљене у незапослености, неформалној економији и раду од куће, имаће бољи приступ алатима за рад на даљину, образовање и е-здравство, што позитивно утиче на смањење родног јаза у приступу ресурсима и услугама.

6. Анализа ефеката на животну средину и климатске промене

1) На који начин предложена решења прописа утичу на животну средину?

Предложена законска решења имају претежно **позитиван утицај на животну средину**. Закон подстиче дељење и поновну употребу постојеће инфраструктуре што директно доводи до **мање потребе за новим ископима и**

грађевинским интервенцијама. На тај начин се смањује узурпација земљишта, бука, емисија прашине, угљен-диоксида и поремећаја локалних екосистема током радова.

Такође, закон ствара услове за ширу примену дигиталних услуга (рад на даљину, онлајн образовање, е-здравство), што индиректно доприноси **смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште**, у складу са циљевима **Европског зеленог плана (*European Green Deal*)** и **Препоруком Европске комисије о „зеленој“ изградњи мрежа.**

У оквиру ЕУ праксе, утицај на животну средину анализиран је и у ***Impact Assessment*** документу за *Gigabit Infrastructure Act*, у коме је закључено да мере попут дељења инфраструктуре и дигитализације процедура доприносе **еколошки одрживој дигиталној трансформацији.**

7. Анализа управљачких ефеката.

1) Које активности је потребно спровести и у којим роковима како би се омогућила примена прописа? Која организациона јединица унутар органа, односно организације који врше јавна овлашћења, је одговорна за спровођење ових активности?

У циљу обезбеђивања пуне примене Закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, потребно је спровести вишефазне активности правног, техничког и организационог карактера. Активности морају бити усклађене с роковима прописаним законом, као и са роковима који у дефинисани у Реформској агенди. Кључне активности су следеће:

- **Доношење подзаконских аката у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона**
 - Потребно је донети 6 Правилника за које су надлежни РАТЕЛ, РГЗ, МГСИ, у сарадњи са осталим органима, а пре свега са Министарством информисања и телекомуникација.
- **Развој и имплементација јединствене информационе тачке у року од 18 месеци од дана доношења овог закона**
 - У члану 18. Предлога Закона предложено је да је „За успостављање јединствене информационе тачке надлежна посебна организација за послове премера и катастра, у сарадњи са министарством надлежним за послове електронских комуникација.“ Министарство информисања и телекомуникација је, у договору са РГЗ-ом, преузело обавезу финансирања софтвера из буџетских средстава.
 - У току припреме пројектног захтева РГЗ и МИТ ће направити план укључивања оператора мреже и органа јавног сектора у циљу изналажења квалитетнијих решења и ефикасније примене будућег софтверског алата,
 - Развој пројектног захтева –РГЗ/МИТ,
 - Обука свих субјеката који ће уносити податке или на било који други начин, користити информациони систем - јединствену информациону тачку – РГЗ/МИТ,
 - Тестирање и имплементација- РГЗ/МИТ.

- **Уноса података у јединствену информациону тачку у року од 12 месеци од успостављања јединственог информационог система**
- Ова обавеза се успоставља за операторе мреже и органе јавног сектора и представља континуирану обавезу.

2) Одредити капацитете органа, односно организације који врше јавна овлашћења који је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли су капацитети довољни за примену прописа?

За успешно спровођење закона, неопходно је додатно ангажовање постојећих капацитета државних органа и организација, пре свега у Републичком геодетском заводу и Министарству информисања и телекомуникација али мишљења смо да није потребно ангажовати нове запослене.

3) На који начин предложена решења прописа утичу на ефикасност, одговорност и транспарентност рада органа, односно организација који врше јавна овлашћења надлежних за примену прописа?

Предложена законска решења доприносе унапређењу ефикасности, одговорности и транспарентности рада надлежних органа и организација које врше јавна овлашћења у поступцима одобравања, изградње и приступа електронској комуникационој инфраструктури. Увођењем јединствене информационе тачке као централног места за подношење захтева и размену релевантних информација, смањује се фрагментираност поступања и омогућава боља координација између надлежних институција.

Јасно прописани рокови за поступање, обавеза размене података и транспарентност у погледу расположиве инфраструктуре, као и доступности јавних података, доприносе већој правној извесности и смањењу административних трошкова. Оваква решења подижу ниво одговорности јавне управе према привредним субјектима и грађанима, унапређују међуинституционалну сарадњу и усклађена су са принципима добре управе, као и европском праксом успостављеном кроз *Gigabit Infrastructure Act*.

4) На који начин предложена решења прописа утичу на владавину права?

Предложена законска решења имају позитиван утицај на владавину права јер унапређују правну сигурност и предвидивост у области изградње и коришћења широкопојасне комуникационе инфраструктуре. Јасно дефинисане обавезе надлежних органа, рокови за поступање и обавеза размене података између институција доприносе доследној примени закона и смањењу могућности произвољног поступања.

Увођење јединствене информационе тачке као централизованог механизма за подношење захтева и праћење процеса обезбеђује транспарентност и једнак приступ свим привредним субјектима, чиме се подстиче равноправност и недискриминација. Овим се јача поверење грађана и привреде у институције и њихову спремност да примењују закон у складу са прописаним процедурама.

Предложена решења прописа доприносе владавини права и зато што успостављају јасна и транспарентна правила за приступ инфраструктури и заједничко извођење радова. Дефинисани су рокови за одговор на захтеве и поступање Регулатора, што обезбеђује предвидивост и правну сигурност за све учеснике на тржишту. Прописима су постављени принципи недискриминаторног и правичног поступања, који штите права оператора и власника инфраструктуре, а истовремено осигуравају заштиту имовинских права трећих лица. На овај начин се подржавају темељни принципи владавине права, као што су законитост, транспарентност, једнакост пред законом и правна сигурност.

Такође, усклађеност са европским стандардима и препорукама *Gigabit Infrastructure Act* доприноси унапређењу правног оквира, што је важан предуслов за владавину права и ефикасно управљање сектором електронских комуникација.

8. Анализа финансијских ефеката

1) Колико износе јавни расходи примене прописа и из којих извора финансирања ће се обезбедити средства?

Примена Закона подразумева одређене јавне расходе, пре свега за технолошку модернизацију - успостављање софтвера Јединствена информациона тачка. Иницијална процена трошкова развоја софтвера - ЈИТ-а је 114.000.000,00 динара са припадајућим ПДВ-ом из буџета Републике Србије. Процену је радио Републички геодетски завод а средства је у буџету за 2026. годину планирало Министарство.

2) Какве ће ефекте предложена решења прописа имати на јавне приходе и расходе?

Иницијални трошкови за успостављање софтвера – Јединствена информациона тачка нису занемарљиви, али дугорочно се очекује повећање прихода Републике Србије посредно преко повећања прихода телекомуникационих оператора и пореза на добит, као и од накнада које ће органи јавног сектора наплаћивати за омогућавање права приступа њиховој инфраструктури.

9. Анализа ризика

1) Навести кључне ризике за примену прописа. Које мере ће бити предузете како би се смањила вероватноћа настанка ризичних догађаја, односно умањили њихови ефекти које мере ће бити предузете уколико се ризик оствари?

Највећи ризици за примену закона односе се на:

Техничке ризике при успостављању информационог система: Развој и имплементација новог информационог система (ЈИТ) представља велики изазов, нарочито у погледу интеграције са постојећим системима и подацима. Неуспех у развоју система, недостатак стручних кадрова или непредвиђени технички проблеми могу довести до кашњења у реализацији и отежаног функционисања целокупног система. У том смислу поред пажљивог планирања развоја новог информационог система, неопходно је да се реализује серија тестирања система у контролисаним условима пре почетка примене закона. Систем мора бити тестиран на све могуће грешке, као и на обим података. Редовни технички прегледи и ажурирања система ће бити кључни за

безбедност и ефикасност. Кључну улогу имаће тим који ће радити на изради пројектног захтева за израду јединствене информационе тачке како би се вероватноћа потенцијалних ризика у самој примени свела на најмању могућу меру. Тим ће чинити запослени у Министарству и РГЗ-у, уз евентуалну подршку екстерног стручног консултанта.

Ризик од неажурности оператора мреже и органа јавног сектора приликом попуњавања неопходних података у ЈИТ: Због тога је предвиђена додатна едукација од стране Министарства и РГЗ-а како би сви органи имали јасне инструкције које податке треба да унесу у апликацију и у ком року. Као додатна мера предвиђена је могућност да уколико оператор мреже или орган јавног сектора не унесе своју инфраструктуру у ЈИТ по исказаном интересовању оператора, оператор има право да се обрати РАТЕЛ-у који ће спровести стручни надзор и донети Решење да је неопходно унети податке у апликацију, тј обезбедити транспарентност података. Уколико оператор мреже или орган јавног сектора не поступи по Решењу РАТЕЛ-а којим се налаже да се инфраструктура унесе у ЈИТ, РАТЕЛ може да се обрати инспекцији Министарства како би се у случају утврђивања непримењивања Решења Регулатора покренуо прекршајни поступак. Уз то, предвиђено је успостављање активне координације са релевантним органима за унос или исправку података и решавање потенцијалних проблема.

Ризик од неуспешног електронског достављања информација: У том правцу биће развијен интегрисани систем који ће укључити провере и верификације.

Ризик од недостатка обучених кадрова: У склопу припрема, биће спроведене опширне обуке за све кориснике система, уз редовне тренинге и доступност подршке преко приручника и видео упутстава. Ово ће осигурати да сви корисници буду упознати са новим системом и процедурама, као и да се минимизирају људске грешке при коришћењу новог софтвера.

10. Извештај о спроведеним консултацијама

1) Одредити циљне групе и заинтересоване стране које је потребно укључити у процес консултација.

Како је уочена потреба за снажном међуресорном сарадњом, у циљу израде Закона, у марту 2025. године формирана је радна група за израду Предлога закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета која је обухватила представнике државне и јавне управе, НАЛЕД, Савета страних инвеститора (у даљем тексту: FIQ) и телекомуникационих оператора. Активности радне групе су се спроводиле у ширем и ужем саставу. Ужи састав чинили су представници Министарства информисања и телекомуникација, РАТЕЛ-а, оператора електронских комуникација и осталих представника НАЛЕД-а и FIQ-а. У изради закона учествовао је и консултант преко пројекта са GIZ-ом. Након презентовања најважнијих задатака и новина које доноси Уредба о гигабитској инфраструктури, настављен је рад уже радне групе која је након више десетина одржаних састанака припремила Предлога закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета који је затим представљен и осталим члановима радне групе. Паралелно су вођени и појединачни састанци са представницима РГЗ-а у циљу бољег сагледавања функционисања Јединствене информационе тачке.

2) У ком периоду су спроведене консултације и да ли су релевантне информације о времену и месту примене изабраних метода консултација и њиховим резултатима, објављене на Порталу „еКонсултације“? Навести

линк са Портала „еКонсултације” или неке друге интернет странице преко које су спроведене консултације.

Министарство информисања и телекомуникација објавило је најпре обавештење да је формирана Радна група са циљем израде Нацрта закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета а касније и комплетну информацију да је припремљен Нацрт закона, те позвало заинтересовану јавност да достави предлоге/примедбе закључно са 06. октобром 2025. године:

<https://mit.gov.rs/vest/16092/odrzan-prvi-sastanak-radne-grupe-za-izradu-nacrta-zakona-o-sirokopojasnoj-komunikacionoj-infrastrukturi.php>

<https://mit.gov.rs/tekst/18147/obavestenje-o-sprovodjenju-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-merama-za-smanjenje-troskova-postavljanja-elektronskih-komunikacionih-mreza-vrlo-visokog-kapaciteta.php>

У периоду од 17. септембра до 06. октобра 2025. године одржана је јавна расправа о тексту Нацрта закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета. У оквиру јавне расправе одржан је један округли стол у Београду, 24. септембра 2025. године, на којем је представљен текст Нацрта закона. На округлом столу учешће су узели, поред представника органа државне управе (Министарства информисања и телекомуникација и Министарства заштите животне средине) и представници РАТЕЛ-а, Савета страних инвеститора, Америчке привредне коморе, НАЛЕД и оператора електронских комуникација.

Такође, еКонсултације спроведене су у периоду од 24. јуна до 16. јула 2025. године, а релевантне информације објављене су на:

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/469/4>

У току спровођења јавне расправе о Нацрту закона, Министарству су достављени коментари А1 Србија д.о.о, Америчке привредне коморе у Србији и НАЛЕД-а који су размотрени у циљу унапређења текста овог закона и већина је прихваћена.

3) Навести циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама.

Стручњаци из области електронских комуникација, представници државних органа, РАТЕЛ-а, представници међународних организација и цивилног друштва и друга заинтересована јавност.

4) Да ли су у консултације укључени представници микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области и осетљиве друштвене групе на које пропис утиче, представници удружења која се баве заштитом животне средине, као и представници удружења који се баве родном равноправношћу?

Јавни позив је упућен свим заинтересованим странама.

5) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

Усвојене примедбе, сугестије и коментари на текст Нацрту закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета садржани су у Извештају који је објављен на

интернет презентацији Министарства информисања и телекомуникација, као и на Порталу „еКонсултације”

<https://mit.gov.rs/tekst/18147/obavestenje-o-sprovodjenju-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-merama-za-smanjenje-troskova-postavljanja-elektronskih-komunikacionih-mreza-vrlo-visokog-kapaciteta.php>

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/469/4>

б) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене и објаснити разлоге за њихово неприхватање.

Најдоминантнији предлог који није прихваћен а који је пристигао са више страна односи се на стицање статуса имаоца јавног овлашћења за операторе електронских комуникационих мрежа. Предлог је одбијен јер предмет регулисања овог закона није поверавање вршења јавних овлашћења операторима с обзиром да су имаоци јавних овлашћења већ регулисани Законом о планирању и изградњи и Уредбом о локацијским условима. Такође наглашено је да је предмет Нацрта закона изградња и прикључење на мрежу врло високог капацитета тако да поверавање статуса имаоца јавних овлашћења операторима електронских комуникација не би обухватило изградњу и прикључење на остале електронске комуникационе мреже.

Све примедбе, сугестије и коментари на текст Нацрта закона које нису усвојене садржане су у Извештају који је објављен на интернет презентацији Министарства државне управе и локалне самоуправе, као и на Порталу „еКонсултације”:

<https://mit.gov.rs/tekst/18147/obavestenje-o-sprovodjenju-javne-rasprave-o-nacrtu-zakona-o-merama-za-smanjenje-troskova-postavljanja-elektronskih-komunikacionih-mreza-vrlo-visokog-kapaciteta.php>

<https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/469/4>

Напомена: Чланом 19. Уредбе о анализи ефеката прописа надлежни предлагач је дужан да резултате спроведене ех-ante анализе ефеката прописа, представи у оквиру Извештаја о спроведеној ех-ante анализи ефеката прописа и да га објави на Порталу „еКонсултације” и својој интернет страници Извештај о спроведеној ех-ante анализи ефеката прописа заједно са предлогом или нацртом прописа, најкасније на дан отпочињања јавне расправе. Међутим, како се се први пут приступило изради Закона који регулише област којом се транспонује *Gigabit ingrastructure act* анализа ефеката прописа је покренута паралелно са почетком израде прописа и многи одговори на питања из Уредбе су се дефинисали у току саме јавне расправе. Због тога је овај Извештај објављен на Порталу „еКонсултације”: тек након спроведене јавне расправе и неопходне комуникације са представницима Европске комисије.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: **Влада**

Обрађивач: Министарство информисања и телекомуникација

2. Назив прописа

**Предлог закона о мерама за смањење трошкова постављања
електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета
Draft Law on Measures to Reduce the Costs of Deploying Very High-Capacity
Electronic Communications Networks**

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,
**Наслов VIII, Политике сарадње, Члан 106. Електронске комуникацијске
мреже и услуге**

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
Три године

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Испуњава у потпуности

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које
произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске
уније.

**Акт је предвиђен Националним програмом за усвајање правних тековина
Европске уније (НПАА) 2024-2027, Кластер 3 – Конкурентност и инклузивни
раст, Преговарачко поглавље 10 – Информационо друштво и медији,
3.10.1 Телекомуникације и информационо технологија, 2024-376, под
називом Закон о широкопојасној комуникационој инфраструктури**

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене
усклађености са њима,
/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености
са њима,

**Уредба (ЕУ) 2024/1309 Европског парламента и Савета од 29. априла 2024.
године о мерама за смањење трошкова изградње гигабитских
електронских комуникационих мрежа, измени Уредбе (ЕУ) 2015/2120 и**

стављању ван снаге Директиве 2014/61/EУ (Акт о гигабитској инфраструктури) – потпуно усклађен.

Regulation (EU) 2024/1309 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2024 on measures to reduce the cost of deploying gigabit electronic communications networks, amending Regulation (EU) 2015/2120 and repealing Directive 2014/61/EU (Gigabit Infrastructure Act) – fully aligned.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

31.12.2026. године

Наведени рок је одређен на основу члана 23. Нацрта закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, којим се прописује рок за доношење подзаконских аката од 12 месеци од дана његовог ступања на снагу. Доношењем ових подзаконских аката ће бити постигнута потпуна усклађеност са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Претходно наведен извор права није преведен.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Пропис није преведен.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У току израде Предлога закона су спроведене консултације са Европском комисијом и узете су у обзир њихове сугестије и коментари.

На текст Нацрта закона, који је достављен на мишљење надлежним органима, Европска комисија није имала даљих коментара.

Министарство информисања и телекомуникација је припремило текст Нацрта закона о мерама за смањење трошкова постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета уз експертску помоћ добијену у оквиру GIZ пројекта Регионална сарадња за ЕУ интеграције и Програма Уједињених нација за развој (UNDP).

<p>Назив прописа Европске уније :</p> <p>Regulation (EU) 2024/1309 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2024 on measures to reduce the cost of deploying gigabit electronic communications networks, amending Regulation (EU) 2015/2120 and repealing Directive 2014/61/EU (Gigabit Infrastructure Act)</p> <p>Уредба (ЕУ) 2024/1309 Европског парламента и Савета од 29. априла 2024. године о мерама за смањење трошкова изградње гигабитских електронских комуникационих мрежа, измени Уредбе (ЕУ) 2015/2120 и стављању ван снаге Директиве 2014/61/ЕУ (Акт о гигабитској инфраструктури).</p>	<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32024R1309</p>
<p>3. Овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: МИНИСТАРСТВО ИНФОРМИСАЊА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА</p>	<p>4. Датум израде табеле: 4.5.2026.</p>
<p>5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније:</p> <p>1. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О МЕРАМА ЗА СМАЊЕЊЕ ТРОШКОВА ПОСТАВЉАЊА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА ВРЛО ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА</p> <p>The Draft Law on Measures to Reduce the Cost of Deploying Very High-Capacity Electronic Communications Networks</p> <p>2. ЗАКОН О ЕЛЕКТРОНСКИМ КОМУНИКАЦИЈАМА ("Службени гласник РС", број 35 од 29. априла 2023.)</p> <p>The Law on Electronic Communications ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 35 of April 29, 2023)</p> <p>3. ЗАКОН О ПЛАНИРАЊУ И ИЗГРАДЊИ ("Службени гласник РС", бр. 72 од 3. септембра 2009, 81 од 2. октобра 2009 - исправка, 64 од 10. септембра 2010 - УС, 24 од 4. априла 2011, 121 од 24. децембра 2012, 42 од 14. маја 2013 - УС, 50 од 7. јуна 2013 - УС, 98 од 8. новембра 2013 - УС, 132 од 9. децембра 2014, 145 од 29. децембра 2014, 83 од 29. октобра 2018, 31 од 29. априла 2019, 37 од 29. маја 2019 - др. закон, 9 од 4. фебруара 2020, 52 од 24. маја 2021, 62 од 27. јула 2023, 91 од 23. октобра 2025.)</p> <p>The Law on Planning and Construction ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 72 of September 3, 2009, 81 of October 2, 2009 – Correction, 64 of September 10, 2010 – Constitutional Court, 24 of April 4, 2011, 121 of December 24, 2012, 42 of May 14, 2013 – Constitutional Court, 50 of June 7, 2013 – Constitutional Court, 98 of November 8, 2013 – Constitutional Court, 132 of December 9, 2014, 145 of December 29, 2014, 83 of October 29, 2018, 31 of April 29, 2019, 37 of May 29, 2019 – Other Law, 9 of February 4, 2020, 52 of May 24, 2021, 62 of July 27, 2023, 91 of October 23, 2025.)</p> <p>4. ЗАКОН О ОПШТЕМ УПРАВНОМ ПОСТУПКУ ("Службени гласник РС", бр. 18 од 1. марта 2016, 95 од 8. децембра 2018 – Аутентично тумачење, 2 од 13. јануара 2023 – УС)</p> <p>The Law on General Administrative Procedure ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 18 of March 1, 2016, 95 of December 8, 2018 – Authentic Interpretation, 2 of January 13, 2023 – Constitutional Court)</p> <p>5. ПРАВИЛНИК О ПОСЕБНОЈ ВРСТИ ОБЈЕКТА И ПОСЕБНОЈ ВРСТИ РАДОВА ЗА КОЈЕ НИЈЕ ПОТРЕБНО ПРИБАВЉАТИ АКТ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА, КАО И ВРСТИ ОБЈЕКТА КОЈИ СЕ ГРАДЕ, ОДНОСНО ВРСТИ РАДОВА КОЈИ СЕ ИЗВОДЕ, НА ОСНОВУ РЕШЕЊА О ОДОБРЕЊУ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА, КАО И ОБИМУ И САДРЖАЈУ И КОНТРОЛИ ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ КОЈА СЕ ПРИЛАЖЕ УЗ ЗАХТЕВ И ПОСТУПКУ КОЈИ НАДЛЕЖНИ ОРГАН СПРОВОДИ ("Сл. гласник РС", бр. 87/2023, 16/2024 и 16/2026)</p> <p>Rulebook on Special Types of Structures and Special Types of Works for Which It Is Not Necessary to Obtain an Act of the Competent Authority, as well as the Types of Structures to Be Built or Types of Works to Be Carried Out Based on the Decision on Approval for Execution of Works, and the Scope, Content, and Control of Technical Documentation Submitted with the Request and the Procedure Conducted by the Competent Authority ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 87/2023, 16/2024 and 16/2026)</p> <p>6. ЗАКОН О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ ("Службени гласник РС", бр. 54 од 17. јула 2009, 73 од 12. октобра 2010, 101 од 29. децембра 2010, 101 од 30.</p>	<p>6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2024-376</p>

<p>децембра 2011, 93 од 28. септембра 2012, 62 од 16. јула 2013, 63 од 19. јула 2013 - исправка, 108 од 6. децембра 2013, 142 од 25. децембра 2014, 68 од 4. августа 2015 - др. закон, 103 од 14. децембра 2015, 99 од 12. децембра 2016, 113 од 17. децембра 2017, 95 од 8. децембра 2018, 31 од 29. априла 2019, 72 од 7. октобра 2019, 149 од 11. децембра 2020, 118 од 9. децембра 2021, 118 од 9. децембра 2021 - др. закон, 138 од 12. децембра 2022, 92 од 27. октобра 2023, 94 од 28. новембра 2024.)</p> <p>Law on Budget System ("Official Gazette of the Republic of Serbia", No. 54 of July 17, 2009, 73 of October 12, 2010, 101 of December 29, 2010, 101 of December 30, 2011, 93 of September 28, 2012, 62 of July 16, 2013, 63 of July 19, 2013 – Correction, 108 of December 6, 2013, 142 of December 25, 2014, 68 of August 4, 2015 – Other Law, 103 of December 14, 2015, 99 of December 12, 2016, 113 of December 17, 2017, 95 of December 8, 2018, 31 of April 29, 2019, 72 of October 7, 2019, 149 of December 11, 2020, 118 of December 9, 2021, 118 of December 9, 2021 – Other Law, 138 of December 12, 2022, 92 of October 27, 2023, 94 of November 28, 2024.)</p>	
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ: ПОТПУНО УСКЛАЂЕНО	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ¹	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.1.	This Regulation aims to facilitate and stimulate the roll-out of very high capacity networks ('VHCNs') by promoting the joint use of existing physical infrastructure and by enabling a more efficient deployment of new physical infrastructure so that such networks can be rolled out faster and at a lower cost.	1.1.1	Овим законом се уређују мере за смањење трошкова и олакшавање и убрзавање постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава, као и мере које се односе на приступ и коришћење постојеће физичке инфраструктуре, заједничко извођење грађевинских радова, транспарентност у вези са физичком инфраструктуром и планираним грађевинским радовима.	ПУ		
1.2.	If any provision of this Regulation conflicts with a provision of Directive 2002/77/EC, (EU) 2018/1972 or (EU) 2022/2555, the relevant provision of those Directives shall prevail.			НП	Одредба утврђује примат права Европске уније, које не подлеже транспозицији у	

¹ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					национално право	
1.3.	This Regulation sets minimum requirements for achieving the aims set out in paragraph 1. Member States may maintain or introduce measures in conformity with Union law which are stricter or more detailed than those minimum requirements, where the measures serve to promote the joint use of existing physical infrastructure or enable a more efficient deployment of new physical infrastructure.			НП	Одредба утврђује минималну хармонизацију, омогућавајући строже националне мере и не подлеже транспозицији.	
1.4.	By way of derogation from paragraph 3 of this Article, Member States shall not maintain or introduce the measures referred to in that paragraph in respect of Article 3(5), first subparagraph, points (a) to (e), Article 3(7) and (10), Article 4(7), Article 5(2), second subparagraph, Articles 5(5) and 6(2) and Article 10(7) and (8).			НП	Одредба се односи на одступање, ограничавајући националну дискрецију у погледу одређених одредаба, те посебна транспозиција није потребна.	
1.5.	This Regulation is without prejudice to Member States' responsibility for safeguarding national security and their power to safeguard other essential State functions, including ensuring the territorial integrity of the State and maintaining law and order.			НП	Одредба се односи на хоризонталну клаузулу о заштити националне безбедности и суштинских функција државе, те транспозиција није потребна.	
2.1.	For the purposes of this Regulation, the definitions set out in Directive (EU) 2018/1972 apply, in particular the definitions of 'electronic communications network', 'very high capacity network', 'public electronic communications network', 'network termination point', 'associated facilities', 'end-user', 'security of	1.2.2.	Појмови електронска комуникациона мрежа, јавна електронска комуникациона мрежа, електронска комуникациона услуга, привредни субјект, терминална тачка мреже, припадајућа средства, крајњи корисник, безбедност електронских комуникационих мрежа и услуга, приступ и оператор и њихово значење прописани су законом којим се уређује област	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	networks and services', 'access', and 'operator'.		електронских комуникација.			
2.2.1.	<p>The following definitions also apply:</p> <p>(1) 'network operator' means: (a) an operator as defined in Article 2, point (29), of Directive (EU) 2018/1972; (b) an undertaking providing a physical infrastructure intended to provide: (i) a service of production, transport or distribution of: — gas, — electricity, including public lighting, — heating, — water, including disposal or treatment of wastewater and sewage, and drainage systems; (ii) transport services, including railways, roads including urban roads, tunnels, ports and airports;</p>	1.2.1.7.	<p>7) оператор мреже означава:</p> <p>а) оператора;</p> <p>б) правни субјект који даје на коришћење физичку инфраструктуру намењену пружању услуга:</p> <ul style="list-style-type: none"> – производње, транспорта, складиштења или дистрибуције гаса, – производње, преноса или дистрибуције електричне енергије, – јавног осветљења, – производње, преноса или дистрибуције топлотне енергије, – производње, преноса или дистрибуције воде, укључујући испуштање или прочишћавање отпадних вода и канализације и системе одвода, – железничког, друмског, речног и ваздушног саобраћаја, укључујући урбане путеве, тунеле, луке и аеродроме; – 	ПУ		
2.2.2.	<p>(2) 'body governed by public law' means a body that has all of the following characteristics: (a) it is established for the specific purpose of meeting needs in the general interest, not having an industrial or commercial character; (b) it has legal personality; (c) it is financed, in full or for the most part, by state, regional or local authorities or by other bodies governed by public law or is subject to management supervision by those authorities or bodies; or has an administrative, managerial or supervisory board, more than half of whose members are appointed by state, regional or local authorities or by other bodies governed by public law;</p>	1.2.1.8.	<p>8) органи јавног сектора су органи државне управе, органи територијалне аутономије, органи јединице локалне самоуправе као и организације које су основане ради обављања делатности или пружања услуга од општег интереса, а које нису индустријске или комерцијалне природе и која се оснивају или финансирају у целини, односно у претежном делу од стране органа јавне власти који надзире њихово управљање, или који имају управни, руководећи или надзорни орган у којем више од половине чланова именују државни, покрајински или локални органи власти или други субјекти којима су поверена јавна овлашћења;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.2.3.	(3) 'public sector body' means a state, regional or local authority, a body governed by public law or an association formed by one or more such authorities or one or more such bodies governed by public law;	1.2.1.8.	8) органи јавног сектора су органи државне управе, органи територијалне аутономије, органи јединице локалне самоуправе као и организације које су основане ради обављања делатности или пружања услуга од општег интереса, а које нису индустријске или комерцијалне природе и која се оснивају или финансирају у целини, односно у претежном делу од стране органа јавне власти који надзире њихово управљање, или који имају управни, руководећи или надзорни орган у којем више од половине чланова именују државни, покрајински или локални органи власти или други субјекти којима су поверена јавна овлашћења;	ПУ		
2.2.4.	(4) 'physical infrastructure' means: (a) any element of a network that is intended to host other elements of a network without becoming an active element of the network itself, such as pipes, masts, ducts, inspection chambers, manholes, cabinets, antenna installations, towers and poles, as well as buildings including their rooftops and parts of their facades or entries to buildings, and any other asset, including street furniture such as light poles, street signs, traffic lights, billboards and toll frames, as well as bus and tramway stops and metro and railway stations; (b) where not part of a network and owned or controlled by public sector bodies: buildings including their rooftops and parts of their facades or entries to buildings, and any other asset, including street furniture such as light poles, street signs, traffic lights, billboards and toll frames, as well as bus and tramway stops and metro and railway stations. 21 Cables, including dark fibre, as well as elements of networks used for the provision of water intended for human consumption as defined in Article 2, point (1), of Directive (EU) 2020/2184 of the European Parliament and of the Council () are not physical infrastructure within the meaning of this Regulation;	1.2.1.12.	12) физичка инфраструктура је: а) било који елемент мреже који је намењен за смештање елемената електронске комуникационе мреже, при чему сам не постаје активни елемент мреже, као што су цеви, стубови, кабловска канализација, надзорне собе, шахтови, ормарићи, антенске инсталације, торњеви и стубови, зграде, укључујући њихове кровове, делове фасада или улазе у зграде, нарочито елементе саобраћајне и комуналне инфраструктуре као што су стубови за осветљење, саобраћајни знаци, семафори, рекламни панои и наплатне рампе, као и стајалишта за аутобусе, трамваје, метро и железничке станице; б) инфраструктуру која није део мреже, а у власништву је или под контролом органа јавног сектора као што су зграде, укључујући њихове кровове, делове фасада или улазе у зграде, нарочито елементе саобраћајне и комуналне инфраструктуре као што су стубови за осветљење, саобраћајни знаци, семафори, рекламни панои и наплатне рампе, као и стајалишта за аутобусе, трамваје, метро и железничке станице. Физичку инфраструктуру у смислу овог закона не чине каблови, укључујући неосветљена оптичка влакна (<i>dark fiber</i>), као и делови водовodne мреже који се користе за снабдевање водом намењеном за људску употребу;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.2.5.	(5) 'civil works' means every outcome of building or civil engineering works taken as a whole that is sufficient in itself to fulfil an economic or technical function and entails one or more elements of a physical infrastructure;	1.2.1.3.	3. грађење подразумева извођење грађевинских и грађевински-занатских радова, уградња грађевинских производа, постројења и опрема (у даљем тексту: грађевински радови) и обухвата један или више елемената физичке инфраструктуре;	ПУ		
2.2.6.	(6) 'in-building physical infrastructure' means physical infrastructure or installations at the end user's location, including elements under joint ownership, intended to host wired and/or wireless access networks, where such access networks are capable of delivering electronic communications services and connecting the building access point with the network termination point;	1.2.1.13.	13) физичка инфраструктура у згради означава физичку инфраструктуру или инсталације на локацији крајњег корисника, укључујући елементе у заједничкој својини, који су намењени за постављање жичних и/или бежичних приступних мрежа ако се путем тих приступних мрежа могу пружати електронске комуникационе услуге и повезивати приступна тачка зграде са терминалном тачком мреже;	ПУ		
2.2.7.	(7) 'in-building fibre wiring' means optical fibre cables at the end user's location, including elements under joint ownership, intended to deliver electronic communications services and connecting the building access point with the network termination point;	1.2.1.14.	14) оптичке инсталације у згради означавају оптичке каблове на локацији крајњег корисника, укључујући елементе у својини више лица, који су намењени за пружање електронских комуникационих услуга и који повезују приступну тачку у згради са терминалном тачком мреже;	ПУ		
2.2.8.	(8) 'fibre-ready in-building physical infrastructure' means in-building physical infrastructure intended to host optical fibre elements;	1.2.1.15.	15) физичка инфраструктура у згради спремна за оптику означава физичку инфраструктуру унутар зграде намењену за постављање оптичких елемената.	ПУ		
2.2.9.	(9) 'major renovation works' means civil works at the end user's location that encompass structural modifications of the entire in-building physical infrastructure or a significant part thereof and that require, in accordance with national law, a building permit;	1.2.1.2.	2) обимни радови на реконструкцији значе грађевинске радове на локацији крајњег корисника који обухватају структурне измене целокупне инфраструктуре унутар зграде или њеног значајног дела, за које је, у складу са законом којим се уређује област планирања и изградње, потребно решење о одобрењу за извођење радова, односно грађевинска дозвола.	ПУ		
2.2.10.	(10) 'permit' means an explicit or implicit decision or set of decisions taken simultaneously or successively by one or more competent authorities that are required under national law	1.2.1.4.	4) дозвола је одлука или скуп одлука које један или више надлежних органа доносе истовремено или узастопно, а које су неопходне у складу са законом да би привредни субјект	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	for an undertaking to carry out building or civil works necessary for the deployment of elements of VHCNs;		могао да изведе грађевинске или друге радове потребне за постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета.			
2.2.11.	(11) 'access point' means a physical point, located inside or outside the building, accessible to undertakings that provide or that are authorised to provide public electronic communications networks, where connection to the fibre-ready in-building physical infrastructure is made available;	1.2.1.10.	10) приступна тачка је физичка тачка која се налази унутар или изван зграде и која је доступна привредним субјектима који пружају или су овлашћени да пружају јавне електронске комуникационе мреже и омогућава прикључење на инфраструктуру унутар зграде спремне за оптику;	ПУ		
2.2.12.	(12) 'rights of way' means rights referred to in Article 43(1) of Directive (EU) 2018/1972, granted to an operator to install facilities on, over or under public or private property to deploy VHCNs and associated facilities.	1.2.1.9	9) право службености означава право, у смислу закона којим се уређују електронске комуникације, које се додељује оператору ради постављања инсталација на, изнад или испод непокретности у јавној или приватној својини, у сврху изградње електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава; 8.	ПУ		
3.1.	1. Network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall meet, upon written request of an operator, all reasonable requests for access to that physical infrastructure under fair and reasonable terms and conditions, including price, with a view to deploying elements of VHCNs or associated facilities. Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall meet all such reasonable requests also under non-discriminatory terms and conditions. Such written requests shall specify the elements of the physical infrastructure for which the access is requested, including a specific time frame. Member States may specify detailed requirements relating to the administrative aspects of the requests.	1.4.1. 1.4.2. 1.4.3. 1.4.4.	Оператор подноси оператору мреже или органу јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром путем јединствене информационе тачке захтев за приступ постојећој физичкој инфраструктури ради закључења уговора о приступу постојећој физичкој инфраструктури ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета и припадајућих средстава. Захтев из става 1. овог члана садржи детаљан опис захтеваног приступа уз навођење елемената физичке инфраструктуре за коју се тражи приступ, као и намеравани временски оквир за коришћење физичке инфраструктуре. Образац захтева из става 1. овог члана доступан је путем јединствене информационе тачке од стране оператора мреже и органа јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром. Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да, на захтев оператора и уз накнаду за приступ, омогући приступ тој физичкој инфраструктури под транспарентним, пропорционалним,	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			недискриминаторним и правично утврђеним условима.			
3.2.	<p>2. Upon request of an operator, legal persons who are primarily active as tenants of land, or as holders of rights over land, other than property rights, on which facilities are planned to be or have been installed with a view to deploying elements of VHCNs, or who manage lease contracts on behalf of land owners, and operators shall negotiate access to such land in good faith, including on the price, which where appropriate shall reflect market conditions, in accordance with national contract law.</p> <p>Operators and legal persons referred to in the first subparagraph of this paragraph shall inform the national regulatory authority of the conclusion of agreements reached in accordance with the first subparagraph, including the agreed price.</p> <p>Member States may provide guidance on the terms and conditions, including the price, in order to facilitate the conclusion of such agreements.</p>	<p>1.4.5.</p> <p>1.4.10.</p>	<p>На захтев оператора, правна лица која су примарно активна као закупци земљишта или носиоци других стварних или облигационих права над земљиштем (осим права својине), на којем се планира постављање или су већ постављени елементи електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, као и која управљају уговорима о закупу у име власника земљишта, дужна су да са оператором преговарају у доброј вери о условима приступа том земљишту, укључујући и цену за приступ, која, где је то примерено, треба да одражава тржишне услове, у складу са законом.</p> <p>Оператори су дужни да обавесте Регулатора о закљученим уговорима о приступу постојећој физичкој инфраструктури, укључујући договорену цену за приступ.</p>	ПУ		
3.3.	<p>Member States may provide that owners of private commercial buildings which are not owned or controlled by a network operator are to meet, upon the written request of an operator, reasonable requests for access to those buildings, including their rooftops, with a view to installing elements of VHCNs or associated facilities under fair and reasonable terms and conditions, and at a price reflecting market conditions. Prior to such a request from the access seeker all of the following conditions shall be met:</p> <p>(a) the building is located in a rural or remote area as defined by Member States;</p> <p>(b) there is no VHCN of the same type — fixed or mobile — as that the access seeker intends to</p>			НУ	Опциона одредба из Регулативе која није транспонована у Нацрт закона.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>deploy available in the area for which the request for access is made, and there is no plan to deploy such a network according to the information collected via the single information point available at the date of the request,</p> <p>(c) there is no physical infrastructure in the area for which the request for access is made that is owned or controlled by network operators or public sector bodies and is technically suitable to host elements of VHCNs.</p> <p>Member States may determine a list of categories of commercial buildings that may be exempt from the obligation to meet such an access request, for reasons of public security, defence, safety and health. That list and the criteria to be applied to identify those categories shall be published via a single information point.</p>					
3.4.	<p>When determining fair and reasonable terms and conditions, including prices, for granting access, and in order to avoid excessive prices, network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall, where relevant, take into account at least the following:</p> <p>(a) existing contracts and commercial terms and conditions agreed between operators seeking access and network operators or public sector bodies granting access to physical infrastructure;</p> <p>(b) the need to ensure that the access provider has a fair opportunity to recover the costs it incurs in order to provide access to its physical infrastructure, taking into account specific national conditions, business models, and any tariff structures put in place to provide a fair opportunity for cost recovery; in the case of electronic communications networks, any remedies imposed by a national regulatory authority are also to be taken into account;</p> <p>(c) any additional maintenance and adaptation costs resulting from providing access to the relevant physical infrastructure;</p>	<p>1.4.7.</p> <p>1.4.8.</p>	<p>Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да, на захтев оператора, достави услове омогућавања приступа својој физичкој инфраструктури ради постављања електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета.</p> <p>При одређивању правичних и разумних услова, укључујући цену за омогућавање приступа физичкој инфраструктури, а ради избегавања прекомерних цена, оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да узме у обзир најмање следеће:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. постојеће уговоре и комерцијалне услове између оператора који захтевају приступ и оператора мреже или органа јавног сектора који одобравају приступ физичкој инфраструктури; 2. потребу да се обезбеди правична могућност даваоцу приступа да поврати трошкове настале услед омогућавања приступа, узимајући у обзир националне специфичности, пословне моделе и тарифне структуре које су установљене у циљу правичног повраћаја трошкова. У случају електронских комуникационих мрежа, узимају се у обзир и обавезе које је прописао Регулатор на основу закона којим се уређује област електронских 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(d) the impact of the requested access on the access provider's business plan, including investments in the physical infrastructure to which the access has been requested;</p> <p>(e) in the specific case of access to physical infrastructure of operators, any relevant guidance pursuant to paragraph 13, and in particular:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) the economic viability of those investments based on their risk profile; (ii) the need for a fair return on investment and for any time schedule for such return on investment; (iii) any impact of access on downstream competition and consequently on prices and return on investment; (iv) any depreciation of the network assets at the time of the access request; (v) any business case underpinning the investment at the time it was made, in particular investment in the physical infrastructure used for the provision of connectivity; and (vi) any possibility previously offered to the access seeker to co-invest in the deployment of the physical infrastructure, notably pursuant to Article 76 of Directive (EU) 2018/1972, or to co-deploy alongside it; <p>(f) when considering the operators' need for a fair return on investment which reflects the relevant market conditions, their different business models, in particular in the case of undertakings that primarily provide associated facilities and offer physical access to more than one undertaking that provides, or that is authorised to provide, public electronic communications networks.</p>	1.4.9	<p>комуникација;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. додатне трошкове одржавања и прилагођавања који настају услед омогућавања приступа релевантној физичкој инфраструктури; 4. утицај захтеваног приступа на пословни план даваоца приступа, укључујући и улагања у физичку инфраструктуру за коју се захтева приступ; 5. потребу за правичним повраћајем улагања који одражава релевантне услове на тржишту и различите пословне моделе оператора, а нарочито у случају правних субјеката који се претежно баве пружањем припадајућих средстава и који омогућавају физички приступ већем броју привредних субјеката који пружају или су овлашћени да пружају јавне електронске комуникационе мреже. <p>Изузетно, у случају приступа физичкој инфраструктури оператора узимају се у обзир и економска одрживост улагања с обзиром на повезане ризике, потреба за правичним повраћајем инвестиције и временски оквир за остварење тог повраћаја, могући утицај приступа на конкуренцију на нижим нивоима тржишта и, последично, на цене и повраћај инвестиције, степен амортизације мрежне инфраструктуре у моменту подношења захтева за приступ, пословни разлози који су постојали у тренутку инвестиције, посебно ако је реч о улагању у инфраструктуру која се користи за обезбеђивање електронских комуникација, као и да ли је подносиоцу захтева претходно била понуђена могућност заједничког улагања у мреже врло високог капацитета, у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација, или могућност заједничког извођења радова.</p>			
3.5.	Network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure may refuse access to specific physical infrastructure on the basis of one or more of the	1.6.1.	Захтев за приступ физичкој инфраструктури из члана 4. став 1. овог закона може се одбити из следећих разлога:	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>following grounds:</p> <p>(a) the physical infrastructure to which access has been requested is not technically suitable to host any of the elements of VHCN referred to in paragraph 1;</p> <p>(b) there is a lack of availability of space to host the elements of VHCNs or associated facilities referred to in paragraph 1, including after taking into account the future need for space of the access provider that is sufficiently demonstrated, such as by referring to publicly available investments plans or to a consistently applied percentage for the capacity reserved for future needs, compared to the entire capacity of the physical infrastructure;</p> <p>(c) the existence of justified reasons regarding safety, national security and public health;</p> <p>(d) the existence of duly justified reasons regarding the integrity and security of any network, in particular national critical infrastructure;</p> <p>(e) the existence of a duly justified risk of serious interferences of the planned electronic communications services with the provision of other services over the same physical infrastructure;</p> <p>(f) the availability of viable alternative means of passive wholesale physical access to electronic communications networks, suitable for the provision of VHCNs, and offered under fair and reasonable terms and conditions, that are provided by the same network operator or, in the specific case of rural or remote areas where a network is operated on a wholesale-only basis and owned or controlled by public sector bodies, that are provided by the operator of such network.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1) ако физичка инфраструктура за коју се тражи приступ није технички погодна за смештање било којих елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета; 2) ако нема расположивог простора за смештај елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава, укључујући и будуће потребе за простором које су на одговарајући начин доказане, као што је упућивање на јавно доступне инвестиционе планове или на доследно примењивани проценат резервисаног капацитета за будуће потребе, у односу на укупни капацитет физичке инфраструктуре; 3) постојање објективних ризика везаних за угрожавање безбедности, националне безбедности, животне средине и јавног здравља; 4) постојања објективних ризика за угрожавање безбедности свих мрежа, а посебно критичне инфраструктуре и мрежа битних за одбрану и безбедност земље; 5) постојања ризика за озбиљне сметње које планиране електронске комуникационе услуге могу изазвати другим услугама које се већ пружају употребом исте физичке инфраструктуре; 6) физичка инфраструктура за коју се тражи приступ представља културно, историјско или верско добро у складу са прописима којима се уређује област заштите ових добара; 7) постоје друге могућности за одрживи велепродајни приступ пасивним физичким елементима електронских комуникационих мрежа, које су погодне за пружање електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета, које под правичним и разумним условима нуди: <ul style="list-style-type: none"> – исти оператор мреже, или –оператор мреже у јавном власништву или под контролом органа јавног сектора, који том мрежом управља искључиво на велепродајном нивоу, у руралним или удаљеним подручјима. 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.6.	<p>Member States may provide that the network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure may refuse access to specific physical infrastructure where there are viable alternative means of non-discriminatory open wholesale active access to VHCNs that are provided by the same network operator or by the same public body, provided that both of the following conditions are met:</p> <p>(a) such alternative means of wholesale access is offered under fair and reasonable terms and conditions, including price;</p> <p>(b) the deployment project of the requesting operator addresses the same coverage area and there is no other fibre network connecting end-user premises serving the coverage area.</p> <p>This paragraph shall apply only to those Member States where such or an equivalent refusal possibility is applied on 11 May 2024, in accordance with national law complying with Union law.</p>			НУ	Опциона одредба из Регулативе која није транспонована у Нацрт закона.	
3.7.	<p>In the event of a refusal to provide access as referred to paragraphs 5 and 6, the network operator or the public sector body owning or controlling physical infrastructure shall communicate to the access seeker, in writing, the specific and detailed reasons for such refusal no later than one month from the date of the receipt of the complete request for access, except for national critical infrastructure as defined in national law, for which specific and detailed reasons shall not be required in the communication of refusal to the access seeker.</p>	1.6.4.	<p>Разлог одбијања захтева из члана 4. став 1. и члана 5. став 1. овог закона оператор мреже или орган јавног сектора мора детаљно образложити и писаним путем доставити подносиоцу захтева најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева.</p>	ПУ		
3.8.	<p>Member States may establish or designate a body to coordinate access requests to physical infrastructure owned or controlled by public sector bodies, provide legal and technical advice through the negotiation of access terms and conditions, and facilitate the provision of information via a single information point as referred to in Article 12.</p>			НУ	Опциона одредба из Регулативе која није транспонована у Нацрт закона.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.9.	Physical infrastructure which is already subject to access obligations imposed by national regulatory authorities pursuant to Directive (EU) 2018/1972 or resulting from the application of Union State aid rules shall not be subject to the obligations set out in paragraphs 1, 4, and 5 for as long as such access obligations are in place.	1.6.3.	Физичка инфраструктура која је већ подложна обавезама приступа које је прописао Регулатор у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација или законом којим се уређују правила државне помоћи није предмет обавеза из члана 4. овог закона, све док су такве обавезе приступа на снази.	ПУ		
3.10.	Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure or certain categories of physical infrastructure may not apply paragraphs 1, 4 and 5 to that physical infrastructure or those categories of physical infrastructure for reasons of architectural, historical, religious or environmental value or for reasons of public security, defence, safety and health. Member States or, as appropriate, regional and local authorities shall identify such physical infrastructure or categories of physical infrastructure in their territories based on duly justified and proportionate reasons. The list of categories of physical infrastructure and the criteria applied to identify them shall be made available via a single information point.			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	
3.11.	Operators shall have the right to offer access to their physical infrastructure for the purpose of deploying networks other than electronic communications networks or associated facilities.	1.4.12.	Оператор има право да понуди приступ својој физичкој инфраструктури ради постављања мрежа које нису електронске комуникационе мреже или припадајућа средства.	ПУ		
3.12.	Notwithstanding paragraph 3, this Article shall be without prejudice to the right to property of the owner of the physical infrastructure where the network operator or the public sector body is not the owner, and to the right to property of any other third party, such as landowners and private property owners, or, where applicable, the rights of tenants.				Одредба садржи клаузулу о заштити имовинских права и не захтева транспозицију, с обзиром на то да су таква права већ гарантована Уставом Републике Србије и релевантним	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					прописима из области својинског права.	
3.13.	After consulting stakeholders, the national dispute settlement bodies and other competent Union bodies or agencies in the relevant sectors as appropriate, and taking into account well-established principles and the distinct situation across Member States, the Commission may, in close cooperation with BEREC, provide guidance on the application of this Article.				Процедурална одредба на нивоу ЕУ (упутства Комисије/BEREC-а) која не подлеже националној транспозицији.	
4.1.	<p>In order to be able to request access to physical infrastructure in accordance with Article 3, an operator shall have the right to access, upon request, the following minimum information on existing physical infrastructure, in electronic format via a single information point:</p> <p>(a) georeferenced location and route;</p> <p>(b) type and current use of the infrastructure;</p> <p>(c) a contact point.</p> <p>Such minimum information shall be accessible, under proportionate, non-discriminatory and transparent terms and in any event no later than 10 working days after the date of submission of the request for access to information. In duly justified cases that deadline may be extended once by five working days. Operators requesting access shall be informed of any extension of the deadline via a single information point.</p> <p>Any operator requesting access to information pursuant to this Article shall specify the geographical area in which it envisages deploying elements of VHCNs or associated facilities.</p> <p>Access to the minimum information may be limited or refused provided that it is necessary to ensure the security of certain buildings owned or</p>	<p>1.7.1.</p> <p>1.7.10.</p> <p>1.7.11.</p>	<p>Оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром дужан је да обезбеди електронски, путем јединствене информационе тачке, следеће основне информације о постојећој физичкој инфраструктури:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. геореференцирану локацију и трасу, 2. врсту и тренутну употребу, 3. контакт податке. <p>Уколико информације из става 1. овог члана нису доступне у електронском облику путем јединствене информационе тачке, оператор или Регулатор подноси оператору мреже или органу јавног сектора захтев за приступ информацијама из става 1. овог члана, електронски путем јединствене информационе тачке. Захтев оператора мора да садржи информације о географској области у којој оператор планира постављање елемената електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава.</p> <p>Оператор мреже или орган јавног сектора је у обавези да, најкасније у року од 10 радних дана од дана пријема захтева из става 10. овог члана, омогући доступност информација из става 1. овог члана електронски, путем јединствене информационе тачке и о томе обавести подносиоца захтева. У оправданим случајевима, овај рок се може једнократно продужити за највише пет радних дана. Обавештење о продужењу рока доставља се оператору који је поднео захтев путем јединствене информационе тачке.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	controlled by public sector bodies, the security of the networks and their integrity, national security, the security of national critical infrastructure, public health or safety, or for reasons of confidentiality or operating and business secrets.	1.7.6. 1.7.7.	Ради омогућавања подношења захтева за приступ физичкој инфраструктури у складу са чл. 4. и 5. овог закона, оператор има право да приступи основним информацијама из става 1. овог члана путем јединствене информационе тачке, под сразмерним, транспарентним и недискриминаторним условима. Оператор мреже или орган јавног сектора може одбити или ограничити приступ основним информацијама из става 1. овог члана, само ако је то неопходно ради обезбеђивања безбедности зграда које су у власништву или под контролом органа јавног сектора, безбедности и интегритета мрежа, националне безбедности, безбедности критичне инфраструктуре, јавне безбедности и јавног здравља, или из разлога поверљивости података или заштите пословне тајне, а све у складу са посебним прописима.			
4.2.	In addition to the minimum information referred to in paragraph 1, first subparagraph, Member States may require information on existing physical infrastructure such as information on the occupation level of the physical infrastructure.			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	
4.3.	Network operators and public sector bodies shall make available at least the minimum information referred to in paragraph 1 and, where applicable, the additional information referred to in paragraph 2 via a single information point and in electronic format, and shall promptly make available any update to that information. In the event that network operators or public sector bodies do not comply with this paragraph, the competent authorities may request the missing information referred to in paragraph 1 be made available in electronic format via a single information point, within 10 working days of the date of receipt of such request, without prejudice to the possibility for Member States to impose penalties on network operators and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure for not complying with that obligation.	1.7.1. 1.7.2. 1.7.10	Оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром дужан је да обезбеди електронски, путем јединствене информационе тачке, следеће основне информације о постојећој физичкој инфраструктури: 1. геореференцирану локацију и трасу, 2. врсту и тренутну употребу, 3. контакт податке. Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана је дужан да сваку промену информација ажурира без одлагања кроз јединствену информациону тачку. Уколико информације из става 1. овог члана нису доступне у електронском облику путем јединствене информационе тачке, оператор или Регулатор подноси оператору мреже или органу јавног сектора захтев за приступ информацијама из става 1. овог члана, електронски путем	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	facilities. On-site surveys of the specified elements of the physical infrastructure shall be granted under proportionate, non-discriminatory and transparent terms within one month of the date of receipt of the request, subject to the limitations set out in paragraph 1, fourth subparagraph. Member States may specify detailed requirements relating to the administrative aspects of the requests.	1.7.13.	Оператор мреже или орган јавног сектора дужан је да омогући увид и преглед елемената из става 12. овог члана на недискриминаторан и транспарентан начин, у року од месец дана од дана пријема захтева и уз уважавање ограничења из става 7. овог члана.			
4.6.	Member States may identify, based on duly justified and proportionate reasons, the national critical infrastructure as defined in national law, or parts thereof, that shall not be subject to the obligations laid down in paragraphs 1, 3 and 5.			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	
4.7.	<p>Paragraphs 1, 3 and 5 shall not apply where:</p> <p>(a) physical infrastructure is not technically suitable for the deployment of VHCNs or associated facilities’;</p> <p>(b) the obligation to provide information about certain existing types of physical infrastructure pursuant to paragraph 1, first subparagraph, would be disproportionate, on the basis of a cost-benefit analysis conducted by Member States and a consultation with stakeholders; or</p> <p>(c) physical infrastructure is not subject to access obligations in accordance with Article 3(10).</p> <p>The justification, criteria and conditions for applying any such exceptions shall be published via a single information point and notified to the Commission.</p>	<p>1.7.3.</p> <p>1.7.4.</p>	<p>Обавеза објављивања информација из става 1. не примењује се у случајевима када физичка инфраструктура није технички погодна за постављање мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава, када је обавеза објављивања несразмерна, на основу анализе трошкова и користи и/или ако физичка инфраструктура не подлеже обавези омогућавања приступа у складу са чланом 6. став 3. овог закона. Регулатор утврђује методологију за анализу трошкова и користи, након спроведених јавних консултација.</p> <p>Оператор мреже или орган јавног сектора објављује, путем јединствене информационе тачке, критеријуме, услове и образложења за примену изузетака из става 3. овог члана.</p>	ПУ		
4.8.	Operators that obtain access to information pursuant to this Article shall take appropriate measures to ensure respect for confidentiality as well as operating and business secrets. To that end, they shall keep the information confidential and use it only for the purpose of deploying their networks.	1.7.8.	Оператор који остварује приступ информацијама из става 1. овог члана, обавезан је да чува тајност прикупљених података и информација, који су означени одређеним степеном тајности у складу са законом којим се уређује тајност података, односно који су означени као пословна тајна актом власника податка или уговором, у складу са законом.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
5.1.	Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall have the right to negotiate agreements on the coordination of civil works, including on the apportioning of costs, with operators with a view to deploying elements of VHCNs or associated facilities.	1.8.2.	Оператор мреже или орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром, има право да са оператором преговара о заједничком извођењу грађевинских радова, којим се утврђују права и обавезе страна у вези са заједничким извођењем радова, укључујући и расподелу трошкова и све техничке аспекте заједничког извођења радова, ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава.	ПУ		
5.2.	<p>When performing, or planning to perform, directly or indirectly, civil works which are fully or partially financed by public means, public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall meet any reasonable written request to coordinate those civil works under transparent and non-discriminatory terms made by operators with a view to deploying elements of VHCNs or associated facilities. Member States may specify detailed requirements relating to the administrative aspects of the request.</p> <p>Requests to coordinate civil works shall be met, provided that all of the following conditions are met:</p> <p>(a) the coordination of civil works will not entail any unrecoverable additional costs, including those caused by additional delays, for the network operator or public sector body owning or controlling physical infrastructure that initially envisaged the civil works in question, without prejudice to the possibility of the parties concerned agreeing on apportioning the costs;</p> <p>(b) the network operator or public sector body owning or controlling physical infrastructure initially envisaging the civil works remains in control over the coordination of the works;</p> <p>(c) the request is submitted as soon as possible and, when a permit is necessary for the civil works, at least one month before the submission of the final project to the permit-granting authorities.</p>	1.8.3.	<p>Када оператор мреже или орган јавног сектора из става 2. овог члана, директно или ангажовањем других лица, изводи или планира да изводи грађевинске радове који су у потпуности или делимично финансирани јавним средствима, дужан је да прихвати сваки разуман захтев оператора, под транспарентним и недискриминаторним условима, и да му омогући заједничко извођење грађевинских радова ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава закључивањем уговора у року од месец дана од дана подношења захтева, под условом да су испуњени сви следећи услови:</p> <p>1) заједничко извођење грађевинских радова не сме проузроковати додатне трошкове који се не могу надокнадити, укључујући и трошкове настале услед кашњења, за оператора мреже или орган јавног сектора који поседује или контролише физичку инфраструктуру и који је првобитно планирао те радове, што не доводи у питање могућност страна да се споразумеју о расподели трошкова;</p> <p>2) оператор мреже или орган јавног сектора који поседује или контролише физичку инфраструктуру и који планира извођење грађевинских радова задржава контролу над извођењем тих радова;</p> <p>3) је захтев за заједничко извођење грађевинских радова поднет благовремено, а у случају када је потребна грађевинска дозвола, односно решење о одобрењу за извођење радова најмање месец дана пре подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, односно захтева за издавање решења о одобрењу за извођење радова;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
5.3.	Member States may provide that requests to coordinate civil works made by an undertaking that provides, or is authorised to provide, public electronic communications networks to an undertaking owned or controlled by public sector bodies and providing, or authorised to provide, public electronic communications networks, may be deemed to be unreasonable in the event that the civil works contribute to the deployment of VHCNs, provided that those VHCNs are located in rural or remote areas, are owned or controlled by public sector bodies, and are operated on a wholesale-only basis.	1.8.4.	<p>Захтев за заједничко извођење грађевинских радова који подноси привредни субјект који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже може бити одбијен:</p> <p>a) ако се захтев подноси привредном субјекту који је у власништву или под контролом органа јавног сектора и који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже, а грађевински радови на које се захтев односи доприносе изградњи мреже врло високог капацитета у руралним или удаљеним подручјима и та мрежа је у власништву или под контролом органа јавног сектора и функционише искључиво на велепродајној основи, односно није намењена крајњим корисницима;</p> <p>b) ако се захтев подноси привредном субјекту који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже за подручје које је већ било предмет прикупљања података о географској распрострањености широкопојасних мрежа, укључујући мреже врло високог капацитета, или је било предмет позива за исказивање намере изградње, унапређења или проширења широкопојасне мреже, укључујући и мреже врло високог капацитета у том подручју у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација, или је било обухваћено јавним позивом у складу са актом којим се утврђује програм развоја широкопојасне комуникационе инфраструктуре у руралним и неразвијеним подручјима, а подносилац захтева није у оквиру било ког од последњих спроведених наведених поступака доставио податке и/или изразио намеру да гради мрежу врло високог капацитета на том подручју.</p>	ПУ		
5.4.	A request to coordinate civil works made by an undertaking that provides, or that is authorised to provide, public electronic communications networks to an undertaking that provides or is authorised to provide public electronic communications networks may be deemed to be unreasonable where both of the following conditions are met: (a) the request concerns an area which has been subject to either of the following:	1.8.4.	<p>Захтев за заједничко извођење грађевинских радова који подноси привредни субјект који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже може бити одбијен:</p> <p>a) ако се захтев подноси привредном субјекту који је у власништву или под контролом органа јавног сектора и који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже, а грађевински радови на које се захтев односи доприносе изградњи мреже врло високог капацитета у руралним или удаљеним подручјима и та</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(i) a forecast of the reach of broadband networks, including VHCNs pursuant to Article 22(1) of Directive (EU) 2018/1972;</p> <p>(ii) an invitation to declare the intention to deploy VHCNs pursuant to Article 22(3) of Directive (EU) 2018/1972;</p> <p>(iii) a public consultation in applying Union State aid rules;</p> <p>(b) the requesting undertaking failed to express its intention to deploy VHCNs in the area referred to in point (a) in any of the most recent procedures among those listed in that point covering the period during which the request for coordination is made.</p> <p>If a request to coordinate is considered unreasonable on the basis of the first subparagraph, the undertaking providing, or authorised to provide, public electronic communications networks that refused the coordination of civil works shall deploy physical infrastructure with sufficient capacity to accommodate possible future reasonable needs for third-party access.</p>	1.8.5.	<p>мрежа је у власништву или под контролом органа јавног сектора и функционише искључиво на велепродајној основи, односно није намењена крајњим корисницима;</p> <p>б) ако се захтев подноси привредном субјекту који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже за подручје које је већ било предмет прикупљања података о географској распрострањености широкопојасних мрежа, укључујући мреже врло високог капацитета, или је било предмет позива за исказивање намере изградње, унапређења или проширења широкопојасне мреже, укључујући и мреже врло високог капацитета у том подручју у складу са законом којим се уређује област електронских комуникација, или је било обухваћено јавним позивом у складу са актом којим се утврђује програм развоја широкопојасне комуникационе инфраструктуре у руралним и неразвијеним подручјима, а подносилац захтева није у оквиру било ког од последњих спроведених наведених поступака доставио податке и/или изразио намеру да гради мрежу врло високог капацитета на том подручју.</p> <p>Уколико је захтев за заједничко извођење грађевинских радова одбијен у складу са ставом 4. тачка б) овог члана, привредни субјект који пружа или је овлашћен да пружа јавне електронске комуникационе мреже који је одбио захтев дужан је да постави физичку инфраструктуру са довољним капацитетом за могуће будуће разумне потребе за приступ од стране трећих лица.</p>			
5.5.	<p>Member States may identify, based on duly justified and proportionate reasons, the types of civil works considered to be limited in scope, such as in terms of value, size or duration, or related to national critical infrastructure that could be exempt from the obligation to coordinate civil works pursuant to paragraph 2. The justification, criteria and conditions for applying exceptions to such types of civil works shall be published via a single information point.</p> <p>Member States may decide that public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall not</p>			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>apply paragraphs 2 and 4 to types of civil works that relate to national critical infrastructure or for reasons of national security identified by Member States pursuant to first subparagraph of this paragraph.</p> <p>Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators may decide not to apply paragraphs 2 and 4 to types of works that are identified by Member States as limited in scope pursuant to the first subparagraph of this paragraph.</p>					
5.6.	<p>By 12 November 2025, after consulting stakeholders, the national dispute settlement bodies and other competent Union bodies or agencies in the relevant sectors, as appropriate, and after taking into account well-established principles and the specific situations of each Member State, BEREC shall, in close cooperation with the Commission, provide guidelines on the application of this Article, in particular concerning: (a) apportioning the costs associated with the coordination of civil works as referred to in paragraph 1; (b) the criteria that the dispute settlement bodies should follow when settling disputes falling within the scope of this Article; and (c) the criteria for ensuring sufficient capacity to accommodate foreseeable future reasonable needs if coordination of civil works is refused pursuant to paragraph 4.</p>	1.8.8.	<p>Регулатор, узимајући у обзир релевантне смернице BEREC-а , ближе уређује начин и услове расподеле трошкова везаних за заједничко извођење грађевинских радова, као и услове за обезбеђивање довољног капацитета инфраструктуре у случају одбијања заједничког извођења грађевинских радова у складу са ставом 4. тачка б) овог члана.</p>	ПУ		<p>Засновано на одредби права ЕУ која се односи на BEREC смернице за координацију грађевинских радова и решавање спорова, Регулатор се овлашћује да изда смернице о подели трошкова и обезбеђивању довољног капацитета инфраструктуре у случајевима када се координација грађевинских радова одбије, узимајући у обзир релевантне BEREC смернице.</p>
6.1.	<p>In order to enable the negotiation of agreements on coordination of civil works referred to in Article 5, any network operator and public sector bodies owning or controlling physical infrastructure shall make available in electronic format via a single information point the following minimum information: (a) the georeferenced location and the type of works; (b) the elements of physical infrastructure involved;</p>	1.9.1.	<p>Ради омогућавања закључивања уговора о заједничком извођењу грађевинских радова из члана 8. овог закона, оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или управља физичком инфраструктуром дужан је да, у електронском облику путем јединствене информационе тачке, учини доступним најмање следеће информације о планираним грађевинским радовима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. геореференцирану локацију и врсту грађевинских радова; 2. елементе физичке инфраструктуре на које се 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(c) the estimated date for starting the works and their duration; (d) the estimated date for submitting the final project to the competent authorities for granting permits, where applicable; (e) a contact point.</p> <p>The network operator and public sector body owning or controlling physical infrastructure shall ensure that the information referred to in the first subparagraph for planned civil works related to its physical infrastructure, is correct, and up to date and made available promptly, via a single information point, as soon as the information is available to the network operator for its civil works envisaged in the following six months and, in any event and where a permit is envisaged, not later than two months before the first submission of the application for a permit to the competent authorities.</p> <p>Operators shall have the right to access the minimum information referred to in the first subparagraph in electronic format, upon reasoned request, via a single information point, specifying the area in which the requesting operator envisages deploying elements of VHCNs or associated facilities. Within 10 working days of the date of receipt of the request to access information, the requested information shall be made available under proportionate, non-discriminatory and transparent terms. In duly justified cases, that deadline may be extended once by five working days. Access to the minimum information may be limited or refused only where necessary to ensure the security of the networks and their integrity, national security, the security of critical infrastructure, public health or safety, or for reasons of confidentiality or operating and business secrets.</p>	<p>1.9.2.</p> <p>1.9.5.</p> <p>1.9.6.</p>	<p>грађевински радови односе;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. процењени датум почетка грађевинских радова и њихово трајање; 4. процењени датум подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, односно захтева за издавање решења о одобрењу за извођење радова надлежном органу ради издавања дозвола, ако је применљиво; 5. контакт информације. <p>Оператор мреже и орган јавног сектора који поседује или контролише физичку инфраструктуру дужан је да обезбеди да су информације из става 1. овог члана тачне и ажурне, као и да сваку промену информација из става 1. овог члана без одлагања учини доступном путем јединствене информационе тачке.</p> <p>Информације из става 1. овог члана стављају се на располагање путем јединствене информационе тачке чим постану доступне, за грађевинске радове који се планирају у наредних шест месеци, а у случају када је за извођење грађевинских радова потребно прибавити дозволу, најкасније два месеца пре првог подношења захтева за издавање грађевинске дозволе, односно захтева за издавање решења о одобрењу за извођење радова надлежном органу.</p> <p>Оператор подноси образложени захтев за приступ основним информацијама из става 1. овог члана путем јединствене информационе тачке, уз навођење подручја у коме намерава да изгради елементе електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућа средства. Затражене информације чине се доступним оператору под сразмерним, транспарентним и недискриминаторним условима у року од 10 радних дана од дана пријема захтева за приступ, кроз јединствену информациону тачку. У оправданим случајевима, овај рок се може продужити за највише пет радних дана.</p> <p>Приступ информацијама из става 1. овог члана може бити ограничен или одбијен само ако је то неопходно ради очувања безбедности и интегритета</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		1.9.7.	мрежа, националне безбедности, безбедности критичне инфраструктуре, јавне безбедности или јавног здравља, или из разлога поверљивости или заштите пословне тајне, у складу са посебним прописима.			
6.2.	<p>Member States may identify, based on duly justified and proportionate reasons, the types of civil works considered to be limited in scope, such as in terms of value, size or duration, or related to national critical infrastructure, as well as the emergencies or the reasons of national security that would justify not being subject to the obligation to make the minimum information available pursuant to paragraph 1. The justification, criteria and conditions for applying exceptions to such types of civil works shall be published via a single information point.</p> <p>Member States may decide that public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators shall not apply paragraph 1 to types of civil works that relate to national critical infrastructure or for reasons of national security identified by Member States pursuant to first subparagraph of this paragraph.</p> <p>Public sector bodies owning or controlling physical infrastructure and network operators may decide not to apply paragraph 1 to information on types of civil works that are limited in scope as well as for the emergency reasons identified by Member States pursuant to first subparagraph of this paragraph.</p>			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	
7.1.	Competent authorities shall not unduly restrict or hinder the deployment of any element of VHCNs or associated facilities. Member States shall make their best efforts to facilitate that any rules governing the conditions and procedures applicable for granting permits and rights of way, required for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities are consistent across the national territory.	1.10.1.	Надлежни органи из члана 17. овог закона неће неоправдано ограничавати или ометати постављање било ког елемента електронске комуникационе мреже врло високог капацитета или припадајућих средстава, обезбеђујући усклађеност свих прописа, којима се уређују услови и поступци издавања дозвола и заснивања права службености, као и доследност њихове примене на територији Републике Србије.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.2.	Competent authorities shall make available, via a single information point in electronic format, all information on the conditions and procedures applicable for granting permits, and rights of way, which are granted via administrative procedures, including any information on exemptions on some or all permits or rights of way required under Union or national law and ways to submit applications in electronic format and retrieve information on the status of the application.	1.10.2. 1.10.3.	<p>Надлежни органи из члана 17. овог закона чине доступним Министарству, путем јединствене информационе тачке, информације о условима и поступцима издавања дозвола и заснивања права службености ради објављивања у јединственој инфораационој тачки.</p> <p>Информације из става 2. овог члана садрже: списак надлежних органа по врсти поступка, списак посебних прописа који се примењују у поступку издавања дозвола и заснивања права службености, потребну документацију која се прилаже уз захтев за издавање дозволе, односно уз захтев за закључење уговора за заснивање права службености, опис поступка и рокове за одлучивање, начин подношења жалбе, трошкове и накнаде ако постоје, као и изузетке од обавезе прибављања дозвола, у складу са прописима који уређују просторно планирање, грађевинарство и инфраструктуру, заштиту животне средине, заштиту културних добара, националне безбедности и јавног здравља.</p>	ПУ		
7.3.	Any operator shall have the right to submit, via a single information point in electronic format, applications for all necessary permits or renewals thereof, or rights of way and to retrieve information about the status of its application. Member States may specify detailed procedures to retrieve that information.	1.10.4.	Оператор има право да поднесе захтев за издавање и обнављање свих неопходних дозвола или захтев за заснивање права службености, путем јединствене информационе тачке, као и да прати њихов статус.	ПУ		
7.4.	The competent authorities may, within 15 working days of its receipt, reject applications for permits, including for rights of way, for which the minimum information has not been made available via a single information point pursuant to Article 6(1), first subparagraph, by the same operator which applies for that permit.	1.10.5.	Надлежни органи из члана 17. овог закона ће, у року од 8 радних дана од пријема захтева, обавестити подносиоца захтева за издавање дозвола, укључујући и захтев за заснивање права службености, да учини доступним минималне информације из члана 9. став 1. уколико нису стављене на располагање путем јединствене информационе тачке од стране истог оператора који подноси захтев и даље поступати у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.	ПУ		
7.5.	The competent authorities shall grant or refuse permits, other than rights of way, within 4 months of the date of receipt of a complete	1.10.6.	Подношење захтева, рокови и поступање надлежних органа за издавање аката за изградњу објеката, односно извођење радова спроводе се у складу са одредбама закона и прописима којима се уређује област	ПУ		Према Закону о планирању и изградњи Републике Србије, обједињена процедура

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	permit application.	<p>1.10.7.</p> <p>3.86.1.</p> <p>3.86.2.</p> <p>3.8д.1.1.</p> <p>3.8д.1.2.</p> <p>4.145.2.</p>	<p>планирања и изградње.</p> <p>Сви остали поступци за издавање неопходних дозвола, односно за заснивање права службености спроводе се у складу са одребама закона којим се уређује општи управни поступак, осим ако нису регулисани другим прописом изузев претходног става..</p> <p>Надлежни орган је дужан да у року од пет радних дана од дана пријема захтева за издавање локацијских услова, имаоцима јавних овлашћења, који у складу са овим законом и посебним прописом утврђују услове за пројектовање, односно прикључење, достави захтев за издавањем тих услова, ако се они не могу прибавити увидом у плански документ, односно сепарат.</p> <p>Ималац јавних овлашћења је дужан да поступи по захтеву из става 1. овог члана, у року од 15 дана од дана пријема захтева, а за објекте из члана 133. овог закона у року од 30 дана од дана пријема захтева, изузев у случају када ималац јавних овлашћења утврди да је ненадлежан, када има рок од три дана да обавести надлежни орган.</p> <p>Надлежни орган:</p> <p>1) по захтеву за издавање локацијских услова, те услове издаје најкасније у року од пет радних дана од прибављања свих услова, исправа и других докумената у складу са чланом 8б овог закона;</p> <p>Надлежни орган:</p> <p>2) по захтеву за издавање грађевинске дозволе, дозволу издаје најкасније у року од пет радних дана од дана подношења захтева за издавање грађевинске дозволе;</p> <p>(2) Кад је поступак покренут по захтеву странке или по службеној дужности, а у интересу странке, и када се о управној ствари одлучује у поступку непосредног одлучивања, орган је дужан да изда решење најкасније у року од 30 дана од покретања поступка.</p> <p>(3) Кад је поступак покренут по захтеву странке или по службеној</p>			<p>предвиђа максимални редовни рок од приближно 51 календарски дан за прибављање локацијских услова, који укључују услове ималаца јавних овлашћења, и за издавање грађевинске дозволе, односно решења о одобрењу за извођење радова, имајући у виду рок од 5 радних дана за достављање захтева имаоцима јавних овлашћења из члана 8б став 1, рок од 30 дана за поступање ималаца јавних овлашћења за објекте из члана 133 из члана 8б став 2, рок од 5 радних дана за издавање локацијских услова из члана 8д став 1 тачка 1, као и рок од 5 радних дана за издавање грађевинске дозволе из члана 8д став 1 тачка 2, односно решења из члана 145 из члана 8д став 1 тачка 6.</p> <p>За све остале потенцијалне дозволе, услове и сагласности који нису обухваћени обједињеном процедуром, а имају карактер управног одлучивања, примењују се рокови из члана 145 став 2 ЗУП-а од 30 дана за непосредно одлучивање, односно из члана 145 став 3 ЗУП-а од 60 дана за остале случајеве, што заједно са роковима из ЗПИ обезбеђује да укупан редовни рок остане испод 120 дана из ГИА.</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>The competent authorities shall determine the completeness of the application for permits or rights of way within 20 working days of receipt of the application. Competent authorities shall invite the applicant to provide any missing information within that period. The determination by the competent authority that the permit application is complete shall not result in any suspension or interruption of the overall four-month period for the examination of the permit application, starting from the date of receipt of the complete application.</p>	<p>4.145.3.</p> <p>3.8ђ.1.</p> <p>3.8б.1.</p> <p>3.8ђ.7.</p> <p>4.59.1-3</p>	<p>дужности, а у интересу странке, и када се о управној ствари не одлучује у поступку непосредног одлучивања, орган је дужан да изда решење најкасније у року од 60 дана од покретања поступка.</p> <p>Током спровођења обједињене процедуре, надлежни орган искључиво врши проверу испуњености формалних услова за изградњу и не упушта се у оцену техничке документације, нити испитује веродостојност докумената које прибавља у тој процедури, већ локацијске услове, грађевинску и употребну дозволу издаје, а пријаву радова потврђује, у складу са актима и другим документима из члана 8б овог закона.</p> <p>Надлежни орган је дужан да у року од пет радних дана од дана пријема захтева за издавање локацијских услова, имаоцима јавних овлашћења, који у складу са овим законом и посебним прописом утврђују услове за пројектовање, односно прикључење, достави захтев за издавањем тих услова, ако се они не могу прибавити увидом у плански документ, односно сепарат.</p> <p>Ако подносилац захтева отклони утврђене недостатке и поднесе усаглашени захтев најкасније у року од 30 дана од дана објављивања акта из става 6. овог члана, не доставља поново документацију, нити плаћа административну таксу и друге накнаде које је већ доставио, односно платио у поступку у коме је тај акт донет.</p> <p>(1) Поднесак је неуредан ако има недостатке који орган спречавају да поступа по њему, ако није разумљив или ако није потпун. У том случају орган у року од осам дана од пријема поднеска обавештава подносиоца на који начин да уреди поднесак и то у року који не може бити краћи од осам дана, уз упозорење на правне последице ако не уреди поднесак у року.</p> <p>(2) Ако поднесак не буде уређен у року, орган решењем одбацује поднесак.</p> <p>(3) Ако поднесак буде уређен у року, сматра се да је од почетка био уредан, ако законом није друкчије предвиђено.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>The first and second subparagraphs shall be without prejudice to other specific deadlines or obligations laid down for the proper conduct of the procedure that are applicable to the permit-granting procedure, including appeal proceedings, in accordance with Union law or national law in compliance with Union law and without prejudice to rules that grant the applicant additional rights or aim to ensure the fastest possible granting of permits.</p> <p>Member States shall set out and publish, in advance, via a single information point, the grounds on which the competent authority can, in exceptional and duly substantiated cases, acting on its own motion, extend the deadlines referred to in the first subparagraph of this paragraph and</p>	<p>3.8ђ.6.</p> <p>4.151.1.3.</p> <p>4.173.1-3.</p>	<p>Ако одбаци захтев из разлога што нису испуњени формални услови за даље поступање по захтеву, надлежни орган је дужан да таксативно наведе све недостатке, односно разлоге за одбацивање, након чијег ће отклањања моћи да поступи у складу са захтевом.</p> <p>(3) Странка има право на жалбу ако решење није издато у законом одређеном року.</p> <p>(1) Кад првостепени орган није издао решење у законом одређеном року, другостепени орган захтева да му првостепени орган саопшти зашто благовремено није издао решење. Ако другостепени орган нађе да првостепени орган није издао решење у законом одређеном року из оправданог разлога, продужава рок за издавање решења за онолико колико је трајао оправдани разлог, а најдуже за 30 дана.</p> <p>(2) Ако другостепени орган нађе да не постоји оправдани разлог због кога решење није издато у законом одређеном року, он сам одлучује о управној ствари или налаже првостепеном органу да изда решење у року не дужем од 15 дана.</p> <p>(3) Ако првостепени орган поново не изда решење у року који је одредио другостепени орган, он сам одлучује о управној ствари.</p>			<p>Одредба члана 7(5) трећи подстав ГИА транспонована је кроз постојеће одредбе члана 8ђ став 6 Закона о планирању и изградњи и члана 151 став 3 и члана 173 ст. 1–3 Закона о општем управном поступку, којима се обезбеђују додатна процесна права подносиоца захтева и правна заштита у случају непоступања органа у прописаном року.</p> <p>У важећем режиму ЗПИ за обједињену процедуру не постоји опште овлашћење надлежног органа да по службеној дужности продужава прописане рокове, већ су прописани фиксни кратки рокови, укључујући дужи фиксни рок од 30 дана</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>in paragraph 6.</p> <p>Any extension shall be the shortest possible and shall not exceed four months, except where required to meet other specific deadlines or obligations laid down for the proper conduct of the procedure that are applicable to the permit-granting procedure, including appeal proceedings, in accordance with Union law or with national law in compliance with Union law.</p> <p>An extension shall not be requested in order to obtain missing information which the competent authority has failed to request from the applicant pursuant to the second subparagraph.</p> <p>Any refusal of a permit or a right of way shall be duly substantiated on the basis of objective, transparent, non-discriminatory and proportionate criteria.</p>					<p>за поступање ималаца јавних овлашћења код објеката из члана 133. ЗУП такође не уређује рок од 60 дана као продужење рока, већ као посебан основни рок за сложеније поступке у којима се не одлучује непосредно. Због тога се правила ГИА о унапред објављеним разлозима за продужење рокова примењују само ако се посебним ГИА законом уведе могућност продужења рокова; у супротном, домаћи систем се ослања на фиксне рокове без дискреционог продужења од стране органа.</p> <p>Одредба члана 7(5) последњи подстав ГИА транспонује се кроз одредбе Закона о општем управном поступку и Закона о планирању и изградњи. Члан 141 став 4 ЗУП-а прописује обавезу да образложење решења буде разумљиво и да садржи чињенично стање, доказе, одлучујуће разлоге, прописе и разлоге због којих захтев странке није уважен, чиме се обезбеђује да одбијање буде посебно образложено. Чланови 5 и 6 ЗУП-а додатно обезбеђују законитост, предвидивост и сразмерност поступања органа. За поступке у обједињеној процедури, члан 8ђ ст. 1–2 ЗПИ ограничава надлежни</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						<p>орган на проверу формалних услова, док члан 8ђ став 6 ЗПИ прописује обавезу таксативног навођења свих недостатака, односно разлога за одбацивање захтева.</p>
7.6.	<p>By way of derogation from Article 43(1), point (a), of Directive (EU) 2018/1972, where rights of way on, over or under public, or where applicable, private property, with the prior authorisation of the owner or in accordance with national law, are required for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities in addition to permits, competent authorities shall grant such rights of way within the four-month period or the deadline set by national law, whichever is shorter, from the date of receipt of the complete application except in the case of expropriation.</p>	1.10.10.		ПУ		<p>Члан 7(6) GIA може се сматрати транспонованим кроз постојећи режим ЗПИ и ЗУП, имајући у виду да се одговарајуће право на земљишту, укључујући право службености за линијске инфраструктурне објекте, разматра у оквиру поступака који се воде по ЗПИ и обједињеној процедури, док се за евентуалне акте који се прибављају ван обједињене процедуре примењују рокови из посебних закона или рокови из члана 145 ст. 2 и 3 ЗУП-а од 30, односно 60 дана, што заједно обезбеђује укупни редовни рок краћи од 120 дана.</p> <p>Ова оцена се не односи на поступке експропријације, који су и самим чланом 7(6) GIA изузети, нити на случајеве у којима је за стицање права службености неопходно закључење</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						посебног уговора са приватним власником ван режима управног одлучивања.
7.7.	Competent authorities may renew the permit granted to an operator for civil works necessary for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities where for objectively justified reasons the civil works could not start or be concluded before the expiration of the validity of the permit. The renewal of the permit shall be granted without additional procedural requirements for the operators.	3.140.5.	На захтев инвеститора, надлежни орган може донети решење којим се одобрава да правноснажна грађевинска дозвола остаје на правној снази две године после рока прописаног ставом 4. овог члана, ако се у поступку покренутом у року из става 4. овог члана, утврди да је објекат завршен у конструктивном смислу на основу записника надлежног грађевинског инспектора.	ПУ		<p>Постојећи правни оквир делимично одговара захтеву из члана 7(7) GIA, имајући у виду да Закон о планирању и изградњи у члану 140 прописује рок важења грађевинске дозволе и могућност да, на захтев инвеститора, грађевинска дозвола остане на правној снази још две године после основног петогодишњег рока, ако се у прописаном поступку утврди да је објекат завршен у конструктивном смислу.</p> <p>С друге стране, за решење о одобрењу за извођење радова из члана 145 ЗПИ не постоји посебан механизам продужења који би био еквивалентан продужењу важења грађевинске дозволе из члана 140 ЗПИ. Међутим, овај недостатак има ограничен практични значај, јер се решење из члана 145 по правилу односи на радове мањег обима и сложености, за које је рок важења од три године више него разуман за почетак и извођење радова.</p> <p>Поред тога, у случају да решење о одобрењу за извођење радова престане да важи, инвеститор може поднети нови захтев, при чему је реч о знатно краћој и једноставнијој процедури од поступка издавања грађевинске дозволе: у складу са чланом 8д став 1 тачка 6 ЗПИ и чланом 145 став 6 ЗПИ, надлежни орган доноси решење по члану 145 у року од пет радних дана од дана подношења захтева. Стога се, и без посебног механизма продужења, ново решење може прибавити у року који је знатно краћи од рокова предвиђених GIA, односно свакако у периоду краћем од 30 дана у</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						редовном поступању.
7.8.	Member States may, inter alia, require permits for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities on buildings or sites of architectural, historical, religious or environmental value protected in accordance with national law or where necessary for public safety, security of critical infrastructure or environmental reasons.			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	
7.9.	Permits, other than rights of way, required for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities shall not be subject to any fees or charges going beyond administrative costs as provided for, mutatis mutandis, in Article 16 of Directive (EU) 2018/1972.	6.17.5.	Висина таксе мора бити примерена трошковима пружања јавне услуге, односно спровођења поступка или радње и мора бити утврђена у апсолутном износу, односно не може бити утврђена као проценат од променљиве основице, осим уколико је законом другачије прописано.	ПУ		Све процедуре за издавање дозвола, услова, сагласности и других аката потребних за постављање VHCN инфраструктуре, осим поступака који се односе на право пролаза, односно право службености, спроводе се кроз обједињену процедуру у складу са Законом о планирању и изградњи или, када нису обухваћене обједињеном процедуром, у складу са Законом о општем управном поступку. Таксе и накнаде за вођење ових поступака могу се наплаћивати само ако су прописане законом или другим прописом, при чему је њихова висина ограничена чланом 17 став 5 Закона о буџетском систему, који прописује да висина таксе мора бити примерена трошковима пружања јавне услуге, односно спровођења поступка или радње, и утврђена у апсолутном износу.

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.10.	The Commission shall monitor the application of this Article in Member States. To that end, Member States shall report every three years to the Commission on the status of implementation of this Article and on whether the conditions listed therein have been met.			НП	Одредба се односи на обавезу праћења и извештавања на нивоу ЕУ, те транспозиција није потребна.	
7.11.	The procedure established in this Article shall apply without prejudice to Article 57 of Directive (EU) 2018/1972.			НП	Хоризонтална одредба, транспозиција није потребна.	
7.12.	This Article shall be without prejudice to the possibility of Member States to introduce further provisions for competent authorities to speed up the permit-granting procedure.			НП	Хоризонтална одредба, транспозиција није потребна.	
8.1.	<p>In the absence of a decision from the competent authority within the applicable deadline referred to in Article 7(5), the permit shall be deemed to be granted upon expiry of that deadline.</p> <p>The first subparagraph shall apply provided that the permit-granting procedure does not concern rights of way. Upon request, the operator or any affected party shall be entitled to receive written confirmation from the competent authority that, where applicable, the permit has been implicitly granted.</p> <p>Member States shall ensure that any third party affected has the right to intervene in the administrative procedure and to challenge the decision granting the permit.</p>			НП	Примењује се одступање, будући да оператери могу покренути поступак пред судом или надзорним органом у складу са српским правом — посебно Законом о управним споровима (чл. 3–4) и Законом о општем управном поступку (чл. 6, 198–208).	
8.2.	Member States may derogate from paragraph 1 of this Article where at least one of the following remedies is available for the relevant permit-granting procedure:			НП	Примењује се одступање, будући да оператери могу	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(a) the operator which suffered damage as a result of non-compliance by the competent authority with the applicable deadline set out in accordance with Article 7(5) is entitled to claim compensation for damage, in accordance with national law;</p> <p>(b) the operator may refer the case to a court or to a supervising authority.</p>				<p>покренути поступак пред судом или надзорним органом у складу са српским правом — посебно Законом о управним споровима (чл. 3–4) и Законом о општем управном поступку (чл. 6, 198–208).</p>	
8.3.	<p>In the event of a derogation pursuant to paragraph 2 of this Article, the Member State concerned shall ensure that, upon expiry of the deadline set in accordance with Article 7(5) and without prejudice to the right of the operator to immediately seek remedies in accordance with paragraph 2 of this Article, the competent authority, or any other body determined by that Member State, shall invite the applicant, without undue delay, upon request of the operator, or on its own motion, to a meeting to facilitate the adoption of a decision on the permit application. The meeting shall be convened by the competent authority no later than two months after the submission of the request. Without undue delay after the meeting, the competent authority shall provide the written account of the discussion, including the views of the parties involved and indicating to the operator a date when a decision on the permit application is to be issued.</p>	<p>1.11.1.</p> <p>1.11.2.</p> <p>1.11.3.</p>	<p>У случају да надлежни орган из члана 17. став 1. овог закона не одлучи о захтеву за издавање дозволе у року прописаном одребама прописа који уређује конкретни поступак, министарство надлежно за област телекомуникација (у даљем тексту: Министарство) је дужно да на захтев оператора или по службеној дужности, без непотребног одлагања, а најкасније два месеца од подношења захтева, посредује ради доношења одлуке о захтеву за издавање дозволе.</p> <p>Након посредовања, Министарство ће сачинити писани извештај, укључујући ставове учесника и назначити датум када ће бити донета одлука о захтеву за дозволу.</p> <p>Независно од посредовања Министарства оператор има право на правне лекове у складу са законом који уређује конкретан поступак.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			12) контејнери за смештај електронско-комуникационе и електроенергетске опреме и уређаја, микро ровови за оптичке и друге каблове, типски ормани за унутрашњу и спољашњу монтажу за смештај опреме електронске комуникације и сл. за све технологије електронских комуникација укључујући и 5Г технологију;			
9.2.	Based on duly justified and proportionate reasons, Member States shall identify the types of civil works to which paragraph 1 applies. Information on such types of civil works shall be published via a single information point.	1.12.2.	Министарство објављује и ажурира информације о врстама грађевинских радова из става 1. овог члана путем јединствене информационе тачке.	ПУ		
9.3.	By way of derogation from paragraph 1 and subject to the procedure laid down in paragraph 2, competent authorities may require permits for the deployment of elements of VHCNs or associated facilities in the following situations: (a) for physical infrastructure or certain categories of physical infrastructure protected for reasons of architectural, historical, religious or environmental value, or otherwise protected in accordance with national law; or (b) where necessary for reasons of public security, defence, safety, environmental or public health reasons, or to protect the security of critical infrastructure.	5.3.1. 5.3.2.	За објекте и радове из члана 2. овог правилника, који се сматрају једноставним грађевинским објектима, односно радовима, не постоји обавеза прибављања акта органа надлежног за издавање грађевинске дозволе, у смислу Закона, али је инвеститор тих радова у обавези да испуни услове прописане за ту врсту објекта, односно радова, другим, посебним прописима. Уколико се објекат из члана 2. овог правилника прикључује на неку инфраструктурну или комуналну мрежу или је за изградњу или извођење радова потребно испунити услове прописане посебним законом или другим прописом, инвеститор је у обавези да пре изградње, постављања или почетка извођења радова прибави доказ о испуњењу тих услова, у форми коју прописује тај посебан пропис, као и реши имовинско-правне односе на земљишту, односно објекту на коме се изводе радови.	ПУ		Ова одредба GIA није директно транспонована једном посебном нормом, али је функционално покривена домаћим правним оквиром. Члан 3 Правилника донетог на основу члана 144 и члана 201 став 7 тачка 13а ЗПИ прописује да изузеће од прибављања акта надлежног грађевинског органа не искључује обавезу инвеститора да испуни услове прописане другим посебним прописима. Такви посебни прописи укључују Закон о културним добрима, Закон о заштити природе, прописе из области заштите животне средине, као и Закон о критичној инфраструктури, којима се обезбеђује заштита културних, историјских, еколошких, безбедносних и других јавних интереса.

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
9.4.	<p>Member States may require operators which plan to carry out civil works covered by this Article to notify the competent authorities, before the start of the works, of their intention to commence the civil works.</p> <p>This notification shall not entail more than a declaration by the operator of its intention to start the civil works and the submission of minimum information which is required to allow competent authorities to assess whether those works are covered by the derogation set out in paragraph 3. That minimum information shall include at least the date when the civil works are expected to start, their duration, contact details of the person responsible for undertaking the works and the area concerned by the works.</p>			НУ	Опциона одредба из Регулative која није транспонована у Нацрт закона.	
10.1.	All newly constructed buildings and buildings undergoing major renovation works, including elements under joint ownership, for which applications for building permits have been submitted after 12 February 2026, shall be equipped with a fibre-ready in-building physical infrastructure and in-building fibre wiring, including connections up to the physical point where the end user connects to the public network.	1.13.1. 2.46.1.	<p>Технички захтеви који се односе на физичку инфраструктуру, у новим пословним и стамбеним зградама и пословним и стамбеним зградама на којима се врше обимни радови на реконструкцији, регулисани су одговарајућим прописима у области електронских комуникација, као и техничким спецификацијама које објављује Регулатор.</p> <p>Приликом изградње или реконструкције пословних и стамбених зграда, инвеститори су дужни да изграде кабловску канализацију до границе грађевинске парцеле, као и пратећу физичку инфраструктуру унутар зграде потребну за постављање електронских комуникационих мрежа високог капацитета, укључујући и мреже врло високог капацитета, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме до просторија крајњег корисника, у складу са прописаним техничким и другим захтевима.</p>	ПУ		
10.2.	All newly constructed multi-dwelling buildings or multi-dwelling buildings undergoing major renovation works, for which applications for building permits have been submitted after 12 February 2026, shall be equipped with an access point.	2.46.2.	Приликом изградње или реконструкције зграда са више пословних или стамбених јединица инвеститори су дужни да изграде прву сабирну или разделну тачку мреже унутар зграде или изван ње како би се омогућио приступ инфраструктури унутар објекта.	ПУ		
10.3.	By 12 February 2026, all buildings, including elements thereof under joint ownership, undergoing major renovations as defined in	2.46.1.	Приликом изградње или реконструкције пословних и стамбених зграда, инвеститори су дужни да изграде кабловску канализацију до границе грађевинске парцеле, као и пратећу физичку инфраструктуру унутар зграде	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Article 2, point (10), of Directive 2010/31/EU, shall be equipped with a fibre-ready in-building physical infrastructure, and in-building fibre wiring, including connections up to the physical point where the end user connects to the public network, if that does not disproportionately increase the costs of the renovation works and if it is technically feasible. All multi-dwelling buildings undergoing such major renovations shall also be equipped with an access point.	2.46.2.	<p>потребну за постављање електронских комуникационих мрежа високог капацитета, укључујући и мреже врло високог капацитета, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме до просторија крајњег корисника, у складу са прописаним техничким и другим захтевима.</p> <p>Приликом изградње или реконструкције зграда са више пословних или стамбених јединица инвеститори су дужни да изграде прву сабирну или разделну тачку мреже унутар зграде или изван ње како би се омогућио приступ инфраструктури унутар објекта.</p>			
10.4.	By 12 November 2025, Member States shall, in consultation with interested parties and on the basis of industry best practices, adopt the relevant standards or technical specifications that are necessary for the implementation of paragraphs 1, 2 and 3. Those standards or technical specifications shall easily allow ordinary maintenance activities for the individual fibre wirings used by each operator to provide VHCN services and shall set at least: (a) the building access point specifications and fibre interface specifications; (b) cable specifications; (c) socket specifications; (d) specifications of conduits or micro-ducts; (e) technical specifications needed to prevent interference with electrical cabling; (f) the minimum bend radius; (g) technical specifications for the cabling installation.	2.46.7.	Министарство, на предлог Регулатора, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове просторног планирања, грађевинарства и инфраструктуре, ближе прописује техничке и друге захтеве из ст. 1–3. овог члана, као и изузећа за одређене категорије зграда из става 6. овог члана.	ПУ		
10.5.	Member States shall ensure compliance with the standards or technical specifications referred to in paragraph 4. To demonstrate such compliance, Member States shall set up procedures which could include on-site inspection of the buildings or a representative sample of them.	2.46.7.	Министарство, на предлог Регулатора, уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за послове просторног планирања, грађевинарства и инфраструктуре, ближе прописује техничке и друге захтеве из ст. 1–3. овог члана, као и изузећа за одређене категорије зграда из става 6. овог члана.	ПУ		
		2.46.4.	Инвеститор је дужан да радове из става 1. овог члана изведе у складу са актом којим се утврђују технички и други захтеви из става 7. овог члана.			
10.6.	Buildings equipped in accordance with this Article shall be eligible, on a voluntary basis and			НУ	Опциона одредба из Регулативе која	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	following the procedures set up by Member States, to receive a 'fibre-ready' label, where Member States have chosen to introduce such a label.				није транспонована у Нацрт закона.	
10.7.	Paragraphs 1, 2 and 3 shall not apply to certain categories of buildings, where compliance with those paragraphs is disproportionate, in terms of costs for individual or joint owners based on objective elements. Member States shall identify such categories of buildings based on duly justified and proportionate reasons.	2.46.6.	Обавезе из ст. 1–3. овог члана не односе се на зграде у којима је испуњавање тих обавеза несразмерно у смислу трошкова индивидуалних или етажних власника, као и на објекте са јединственим стамбеним простором, викендице, зграде које представљају културно добро, војне зграде и друге зграде које се користе за потребе државне безбедности.	ПУ		
10.8.	Member States shall identify, on the basis of duly substantiated and proportionate reasons, the types of buildings, such as specific categories of monuments, historic buildings, military buildings and buildings used for national security purposes, as defined in national law, that are to be exempt from the obligations provided for in paragraphs 1, 2 and 3 or to which these obligations are to apply with proper technical adaptations. Information on such categories of buildings shall be published via a single information point.	2.46.6.	Обавезе из ст. 1–3. овог члана не односе се на зграде у којима је испуњавање тих обавеза несразмерно у смислу трошкова индивидуалних или етажних власника, као и на објекте са јединственим стамбеним простором, викендице, зграде које представљају културно добро, војне зграде и друге зграде које се користе за потребе државне безбедности.	ПУ		
11.1.	Subject to paragraph 3, and without prejudice to property rights, any provider of public electronic communications networks shall have the right to roll out its network at its own costs up to the access point.	1.14.1.	Оператор има право да, о сопственом трошку, уведе своју мрежу до приступне тачке, уз претходно регулисане имовинско-правне односе и у складу са важећим прописима, не доводећи у питање права трећих лица.	ПУ		
11.2.	Subject to paragraph 3, any provider of public electronic communications networks shall have the right to access any existing in-building physical infrastructure with a view to deploying elements of VHCNs if duplication is technically impossible or economically inefficient.	1.14.2.	Оператор може да захтева приступ постојећој физичкој инфраструктури у згради ради постављања електронске комуникационе мреже врло високог капацитета уколико је дуплирање такве инфраструктуре технички неизводљиво или економски неефикасно.	ПУ		
11.3.	Any holder of a right to use the access point and the in-building physical infrastructure shall meet all reasonable written requests for access to the access point and the in-building physical infrastructure from providers of public electronic	1.14.3.	Носилац права коришћења приступне тачке и физичке инфраструктуре у згради дужан је да, на разуман захтев оператора, закључи уговор о приступу приступној тачки и/или физичкој инфраструктури у згради, под правичним, разумним и недискриминаторним условима, укључујући и	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	communications networks under fair, reasonable and non-discriminatory terms and conditions, including price, where appropriate. Member States may specify detailed requirements relating to administrative aspects of the request.		накнаду за приступ у року од месец дана од дана пријема захтева.			
11.4.	In the absence of available fibre-ready in-building physical infrastructure, any provider of public electronic communications networks shall have the right to terminate its network at the premises of the subscriber, subject to the agreement of the owner and/or the subscriber, in accordance with national law, using the existing in-building physical infrastructure, to the extent that it is available and accessible under paragraph 3, and provided that it minimises the impact on the private property of third parties.	1.14.6.	Уколико физичка инфраструктура у згради спремна за оптику није доступна, оператор има право да, уз сагласност власника и/или крајњег корисника, у складу са законом, уведе сопствену мрежу до просторија крајњег корисника, користећи постојећу инфраструктуру у згради у мери у којој је она доступна и приступачна у складу са ставом 3. овог члана, водећи рачуна да се утицај на право приватне својине трећих лица сведе на најмању могућу меру.	ПУ		
11.5.	This Article shall be without prejudice to the right to property of the owner of the access point or the in-building physical infrastructure where the holder of a right to use that infrastructure or access point is not the owner thereof, and to the right to property of other third parties, such as land owners and building owners.	1.14.7.	Одредбе овог члана не утичу на право својине власника приступне тачке или физичке инфраструктуре у згради у случају када носилац права коришћења те приступне тачке или инфраструктуре није власник, нити на право својине трећих лица на непокретностима на којима се налази та инфраструктура.	ПУ		
11.6.	By 12 November 2025, after consulting stakeholders, the national dispute settlement bodies and other competent Union bodies or agencies in the relevant sectors as appropriate, and taking into account well-established principles and the distinct situation across Member States, BEREC shall, in close cooperation with the Commission, publish guidelines on the terms and conditions of access to in-building physical infrastructure, including on the application of fair and reasonable terms and conditions, and the criteria that the national dispute settlement bodies should follow when settling disputes.			НП	Одредба на нивоу ЕУ која захтева BEREC смернице о приступу унутрашњој физичкој инфраструктури и решавању спорова, која не подлеже транспоновању.	
12.1.	Single information points shall make appropriate digital tools available, such as in the form of web portals, databases, digital platforms or digital applications, to enable the online exercise of all	1.18.1.	Јединствена информациона тачка омогућава остваривање права и испуњење обавеза прописаних овим законом у електронском формату, путем дигиталних алата као што су веб портали, базе података, регистри,	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	the rights and the compliance with all the obligations set out in this Regulation.		дигиталне платформе или апликације (у даљем тексту: апликације), успостављањем једног националног дигиталног улазног места са заједничким корисничким интерфејсом, ради поједностављења приступа корисника и избегавања дуплирања система.			
12.2.	Member States may interconnect, or fully or partially integrate, several existing or newly developed digital tools supporting the single information points referred to in paragraph 1, as appropriate, in order to avoid duplication of digital tools.	1.18.2. 1.18.3.	Јединствена информациона тачка обезбеђује пуну интероперабилност и интеграцију са релевантним државним регистрима и просторним базама. Органи јавног сектора дужни су да обезбеде техничку и системску интеграцију својих апликација са јединственом информационом тачком, њихово међусобно повезивање и размену података у складу са овим законом и подзаконским актима донетим ради његове примене.	ПУ		
12.3.	Member States shall set out a single national digital entry point, consisting of a common user interface to ensure seamless access to the digitalised single information points.	1.18.1.	Јединствена информациона тачка омогућава остваривање права и испуњење обавеза прописаних овим законом у електронском формату, путем дигиталних алата као што су веб портали, базе података, регистри, дигиталне платформе или апликације (у даљем тексту: апликације), успостављањем једног националног дигиталног улазног места са заједничким корисничким интерфејсом, ради поједностављења приступа корисника и избегавања дуплирања система.	ПУ		
12.4.	Member States shall ensure adequate technical, financial and human resources to support the roll-out and the digitalisation of single information points.	1.18.4. 1.18.5.	Завод успоставља јединствену информациону тачку, у сарадњи са Министарством. За управљање јединственом информационом тачком надлежан је Завод.	ПУ		
13.1.	Without prejudice to the possibility to refer a case to a court, any party shall be entitled to refer to the competent national dispute settlement body established pursuant to Article 14 a dispute that may arise: (a) where access to existing infrastructure is refused or agreement on specific terms and conditions, including price, has not been reached within one month of the date of receipt of the	1.6.5.	Ако оператор мреже или орган јавног сектора у року из става 4. овог члана одбије захтев оператора или не одговори на тај захтев или се не закључи уговор у року из члана 4. став 10. овог закона, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања или неодговарања на захтев, односно од дана истека рока за закључење уговора поднети Регулатору захтев за одлучивање.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>request for access under Article 3; (b) in connection to the rights and obligations set out in Articles 4 and 6, including where the information requested is not provided within the applicable deadlines; (c) where an agreement on the coordination of civil works pursuant to Article 5(2) has not been reached within one month of the date of receipt of the formal request to coordinate civil works; or (d) where an agreement on access to in-building physical infrastructure referred to in Article 11(2) or (3) has not been reached within one month of the date of receipt of the formal request for access.</p> <p>Member States may provide that, in the event of disputes referred to in paragraph 1, points (a) and (d), where the entity from which the operator requested access is at the same time the entity entitled to grant the right of way to the property on, in or under which the subject of the access request is located, the competent national dispute settlement body may also resolve disputes regarding the right of way.</p>	<p>1.7.14.</p> <p>1.7.16.</p> <p>1.8.6.</p> <p>1.9.8.</p> <p>1.14.4.</p>	<p>Ако оператор мреже или орган јавног сектора одбије захтев оператора за приступ информацијама из става 8. овог члана или не одговори на захтев у року из става 11. овог члана, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања, односно од дана истека рока за решавање по захтеву за приступ информацијама да поднесе Регулатору захтев за одлучивање.</p> <p>Ако оператор мреже или орган јавног сектора одбије захтев оператора за увид и преглед елемената из става 12. овог члана или не омогући увид у року из става 13. овог члана, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања, односно од дана истека рока за увид и преглед елемената да поднесе Регулатору захтев за одлучивање.</p> <p>Ако уговор о заједничком извођењу грађевинских радова није закључен у року од месец дана од дана пријема захтева из става 1. овог члана, свака страна може у року од месец дана од дана одбијања, односно од дана истека рока за закључивање уговора поднети захтев Регулатору за одлучивање у вези са закључењем уговора о заједничком извођењу грађевинских радова.</p> <p>Свака страна може у року од месец дана од дана подношења захтева из става 5. овог члана да поднесе Регулатору захтев за одлучивање уколико информације нису учињене доступним у прописаним роковима.</p> <p>Уколико уговор о приступу из става 3. овог члана није закључен у року од месец дана од дана пријема захтева за приступ, свака страна може у року од месец дана од дана истека рока за закључење уговора поднети захтев Регулатору за одлучивање.</p>			
13.2.	<p>Taking full account of the principle of proportionality and the principles established in the relevant Commission guidance or BEREC guidelines, the national dispute settlement body referred to in paragraph 1 shall issue a binding decision to resolve the dispute: (a) within four months of the date of the receipt</p>	1.6.6.	<p>Регулатор, одлучује решењем о захтеву из става 5. овог члана, укључујући и одређивање правичних и разумних услова, а према потреби и цену за приступ, у складу са чланом 4. ст. 7. и 8. овог закона.</p> <p>Регулатор доноси решење из става 6. овог члана у најкраћем</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>of the dispute settlement request, with respect to disputes referred to in paragraph 1, point (a); (b) within one month of the date of the receipt of the dispute settlement request, with respect to disputes referred to in paragraph 1, points (b), (c) and (d).</p> <p>Those deadlines may be extended only in duly justified exceptional circumstances.</p>	<p>1.6.7.</p> <p>1.7.17.</p> <p>1.8.7.</p> <p>1.9.9.</p> <p>1.14.5.</p> <p>1.15.7.</p>	<p>року, а најкасније у року од четири месеца од дана пријема уредног захтева, осим у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања, када се овај рок може продужити до месец дана.</p> <p>Регулатор, одлучује решењем о захтеву из ст. 14. и 16. овог члана, у најкраћем могућем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, осим у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања, када се овај рок може продужити до месец дана.</p> <p>Регулатор, одлучује решењем о захтеву из става 6. овог члана, у најкраћем могућем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, у складу са начелом сразмерности, уз одређивање правичних и недискриминаторних услова, укључујући, по потреби, и начин расподеле трошкова.</p> <p>Регулатор одлучује решењем о захтеву из става 7. овог члана, у најкраћем могућем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема захтева, осим у изузетним случајевима који се односе на обимност и комплексност предмета одлучивања, овај рок се може продужити до месец дана.</p> <p>Регулатор одлучује о захтеву из става 4. овог члана најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, укључујући, по потреби, утврђивање правичних и разумних услова, као и, ако је применљиво, цене приступа.</p> <p>При обављању својих надлежности у складу са овим законом, Регулатор поступа у складу са начелом сразмерности и узима у обзир релевантна упутства Европске комисије и BEREC смернице.</p>			
13.3.	As regards disputes referred to in paragraph 1, points (a), (c) and (d), the decision of the national dispute settlement body may consist in setting fair and reasonable terms and conditions, including price, where appropriate.	1.6.6.	Регулатор, одлучује решењем о захтеву из става 5. овог члана, укључујући и одређивање правичних и разумних услова, а према потреби и цену за приступ, у складу са чланом 4. ст. 7. и 8. овог закона.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		1.8.7.	Регулатор, одлучује решењем о захтеву из става б. овог члана, у најкраћем могућем року, а најкасније у року од месец дана од дана пријема уредног захтева, у складу са начелом сразмерности, уз одређивање правичних и недискриминаторних услова, укључујући, по потреби, и начин расподеле трошкова.			
13.4.	<p>The dispute settlement bodies shall publish their decisions, while respecting the principles of confidentiality and protection of business secrets. The single information point shall ensure access to the decisions published by the dispute settlement bodies.</p> <p>Where the dispute relates to access to the infrastructure of an operator and the national dispute settlement body is the national regulatory authority, the objectives set out in Article 3 of Directive (EU) 2018/1972 shall be taken into account, where appropriate.</p>	1.15.5.	Решење из става 1. овог члана се објављује путем јединствене информационе тачке уз поштовање начела поверљивости и заштите пословне тајне.	ПУ		
13.5.	This Article complements and is without prejudice to the judicial remedies and procedures in compliance with Article 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union.			НП	Одредба на нивоу ЕУ, која не подлеже транспонувању.	
14.1	Member States shall establish or designate one or more competent bodies to carry out the tasks assigned to the national dispute settlement body in accordance with Article 13(1) (the ‘national dispute settlement body’).	1.2.11. 1.15.1.	<p>11)Регулатор је независна регулаторна организација, која врши јавна овлашћења у циљу ефикасног спровођења утврђене политике у области електронских комуникације и која је основана у складу са законом којим се уређују електронске комуникације.</p> <p>Регулатор, у складу са законом, на захтев оператора одлучује решењем о правима и обавезама оператора мреже и органа јавног сектора из овог закона.</p>	ПУ		
14.2.	The national dispute settlement body shall be legally distinct from, and functionally independent of, any network operator and any public sector body owning or controlling physical infrastructure involved in the dispute.	2.7.1.	Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге је национално, независно регулаторно тело за обављање регулаторних и других послова у оквиру делокруга и надлежности прописаних овим законом и посебним законом којим се уређује област поштанских услуга.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Member States that retain ownership or control of network operators shall ensure effective structural separation of the functions related to the national dispute settlement procedures and those of the single information point from activities associated with ownership or control.</p> <p>National dispute settlement bodies shall act independently and objectively, and shall not seek or take instructions from any other body when deciding on the disputes submitted to them. This shall not prevent supervision in accordance with national law. Only competent appeal bodies shall have the power to suspend or overturn decisions of the national dispute settlement bodies.</p>	<p>2.7.2.</p> <p>1.16.1.</p> <p>1.16.2.</p> <p>1.16.3.</p>	<p>Регулатор у обављању својих регулаторних послова поступа самостално, непристрасно, објективно, транспарентно, сразмерно и без дискриминације и овлашћен је да предузима све потребне и сразмерне мере за остваривање циљева утврђених у ставу 4. овог члана.</p> <p>У спровођењу одредаба овог закона Регулатор сарађује са другим органима и организацијама, регулаторним и другим телима који имају надлежност над правним субјектима који поседују или управљају физичком инфраструктуром, погодном за постављање елемената мреже врло високог капацитета.</p> <p>У оквиру сарадње из става 1. овог члана надлежни органи и тела из става 1. овог члана су нарочито дужна да:</p> <p>а) пружају Регулатору правовремене, тачне и стручне информације и мишљења,</p> <p>б) именују контакт особу за континуирану комуникацију и координацију са Регулатором,</p> <p>в) омогућавају одржавање редовних координационих састанака ради размене информација и решавања отворених питања.</p> <p>Сарадња са другим органима не утиче на самосталност и независност Регулатора у одлучивању о захтевима.</p>			
14.3.	The national dispute settlement body may charge fees to cover the costs of carrying out the tasks assigned to it.	1.15.6.	Регулатор утврђује таксу и начин наплате таксе у поступку одлучивања која представља административни трошак Регулатора.	ПУ		
14.4.	All parties concerned by a dispute shall cooperate fully with the national dispute settlement body.	1.15.4.	Оператор мреже и орган јавног сектора дужни су да сарађују и поступе по решењу Регулатора из става 1. овог члана.	ПУ		
14.5.	The functions of a single information point referred to in Articles 3 to 10, 12 and 13 shall be performed by one or more competent bodies appointed by Member States at national, regional or local level, as appropriate. In order to cover the costs of carrying out those functions, fees	1.18.4.	<p>Завод успоставља јединствену информациону тачку, у сарадњи са Министарством.</p> <p>За управљање јединственом информационом тачком надлежан</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	may be charged for the use of the single information points.	1.18.5. 1.18.10. 1.18.12.	је Завод. Обим, структуру и начин уноса података у стандардизованом облику (структура, обавезна поља, кодирање, геореференцирање, метаподаци), начин подношења захтева, поступање и координацију у вези са захтевом и приступ информацијама путем јединствене информационе тачке, безбедносне стандарде интеграције ЈИТ са другим системима, као и висину и начин плаћања административне таксе за приступ јединственој информационој тачки ближе уређује посебна организација из става 4. овог члана, у сарадњи са другим органима јавног сектора, при чему је извор података дужан да приликом сваког уноса електронском изјавом потврди да подаци испуњавају прописане стандарде. Надлежни органи који су укључени у успостављање, управљање и коришћење јединствене информационе тачке дужни су да своја овлашћења врше непристрасно, транспарентно и благовремено.			
14.6.	Paragraph 2, first subparagraph, shall apply mutatis mutandis to the competent bodies performing the functions of a single information point.	1.18.12.	Надлежни органи који су укључени у успостављање, управљање и коришћење јединствене информационе тачке дужни су да своја овлашћења врше непристрасно, транспарентно и благовремено.	ПУ		
14.7.	The competent bodies shall exercise their powers impartially, transparently and in a timely manner. Member States shall ensure that they shall have adequate technical, financial and human resources to carry out the tasks assigned to them.	1.18.12.	Надлежни органи који су укључени у успостављање, управљање и коришћење јединствене информационе тачке дужни су да своја овлашћења врше непристрасно, транспарентно и благовремено.	НУ	Одредба није изричито транспонована.	
14.8.	Member States shall publish the tasks to be undertaken by each competent body via a single information point, in particular where those tasks are assigned to more than one competent body or where the assigned tasks have changed. Where appropriate, the competent bodies shall consult and cooperate with each other on matters of common interest.	1.18.9. 1.18.10.	Завод ближе уређује начин успостављања, правила интелектуалности, метаподатке и интеграцију апликација, као и друге техничке услове, безбедносне стандарде, као и одржавање и функционисање јединствене информационе тачке, у сарадњи са Министарством, Регулатором, министарством надлежним за област планирања и изградње, и другим органима јавног сектора. Обим, структуру и начин уноса података у стандардизованом облику (структура, обавезна поља, кодирање, геореференцирање, метаподаци), начин подношења захтева, поступање и координацију у вези са захтевом и приступ информацијама путем јединствене информационе тачке, безбедносне стандарде интеграције ЈИТ са другим системима, као и висину и начин плаћања административне таксе за приступ јединственој	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		1.18.13.	<p>информационој тачки ближе уређује посебна организација из става 4. овог члана, у сарадњи са другим органима јавног сектора, при чему је извор података дужан да приликом сваког уноса електронском изјавом потврди да подаци испуњавају прописане стандарде.</p> <p>Надлежни органи који су укључени у успостављање, управљање и коришћење јединствене информационе тачке дужни су да своја овлашћења врше непристрасно, транспарентно и благовремено.</p>			
14.9.	Member States shall notify to the Commission the identity of each competent body, in accordance with this Article, for carrying out a function under this Regulation, and their respective responsibilities and any modification thereof, before such designation or modification enters into force.			НП	Одредба се односи на обавезе обавештавања држава чланица ЕУ према Европској комисији и не подлеже транспоновању.	
14.10.	<p>Any decision taken by a competent body shall be subject to an appeal, in accordance with national law, before a fully independent appeal body, including a body of judicial character. Article 31 of Directive (EU) 2018/1972 shall apply mutatis mutandis to any appeal pursuant to this paragraph.</p> <p>The right to appeal in accordance with the first subparagraph shall be without prejudice to the right of the parties to bring the dispute before the national competent court.</p>	1.15.2. 1.15.3.	<p>На поступак одлучивања о правима и обавезама из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.</p> <p>Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.</p>	ДУ	<p>Одредба је делимично усаглашена са Регулативом.</p> <p>Нацрт закона се ослања на Закон о општем управном поступку, који омогућава странкама да покрену управни спор пред судом против управног акта. У српском правном систему не постоји независно жалбено тело (тј. тело судијске природе које је</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					одвојено од судског система).	
15.1.	Member States shall lay down rules on penalties applicable to infringements of this Regulation and of any binding decision adopted pursuant to this Regulation by the competent bodies referred to in Article 14 and shall take all measures necessary to ensure that they are implemented. The penalties provided for shall be appropriate, effective, proportionate and dissuasive.	1.21.1.	<p>Новчаном казном у износу од 500.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице:</p> <p>1) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 6. став 6. овог закона, у вези са омогућавањем приступа физичкој инфраструктури ради постављања елемената електронских комуникационих мрежа врло високог капацитета или припадајућих средстава или постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања;</p> <p>2) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 7. ст. 15 и 17. у вези са одбијањем захтева за приступ информацијама или неодговарањем на захтев, односно у вези са одбијањем захтева за увид и преглед елемената физичке инфраструктуре на лицу места или неомогућавањем увида;</p> <p>3) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 8. став 7. овог закона у вези са закључивањем уговора о заједничком извођењу грађевинских радова;</p> <p>4) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 9. став 8. овог закона у вези са доступношћу основних информација о планираним грађевинским радовима путем јединствене информационе тачке;</p> <p>5) ако не поступи по решењу Регулатора из члана 14. став 5. овог закона у вези са омогућавањем приступа приступној тачки и/или физичкој инфраструктури у згради ради постављања електронске комуникационе мреже врло високог капацитета;</p> <p>За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 5.000,00 до 150.000,00 динара.</p>	ПУ		
16.	1. By 12 May 2028, the Commission shall present a report to the European Parliament and to the Council on the implementation of this Regulation. The report shall include a summary of the impact of the measures set out in this Regulation and an assessment of the progress towards achieving its objectives, including			НП	Одредба на нивоу ЕУ, која не подлеже транспоновању.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>whether and how this Regulation could further contribute to achieving the connectivity targets set out in the Decision (EU) 2022/2481.</p> <p>The report shall include developments related to the scope of this Regulation that have a potential impact on the progress towards a fast and extensive deployment of VHCN, in rural, insular and remote areas, such as islands and mountainous and scarcely populated regions, as well as on the evolution of the market for tower infrastructure, and the take-up of various backhauling solutions including satellite backhauling in digital highspeed connectivity.</p> <p>2.To that end, the Commission may request information from Member States that shall be submitted without undue delay. In particular, by 12 November 2025, Member States shall, in close cooperation with the Commission, through the Communications Committee set up under Article 118 of Directive (EU) 2018/1972, set out indicators to adequately monitor the application of this Regulation and the mechanism to ensure a periodic data gathering and reporting to the Commission thereof.</p>					
17.	<p>Regulation (EU) 2015/2120 is amended as follows:</p> <p>(1) in Article 2, the following points are added:</p> <p>(5) “number-independent interpersonal communications service” means number-independent interpersonal communications service as defined in Article 2, point (7), of Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council (*);</p> <p>(6) “domestic communications” means any number-based interpersonal communications service originating in the Member State of the</p>			НП	Одредбе се односе на роаминг и комуникације унутар ЕУ и нису транспоноване.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>consumer's domestic provider and terminating at any fixed or mobile number of the national numbering plan of the same Member State;</p> <p>(7) "intra-EU communications" means any number-based interpersonal communications service originating in the Member State of the consumer's domestic provider and terminating at any fixed or mobile number of the national numbering plan of another Member State. (*) Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code (OJ L 321, 17.12.2018, p. 36).</p> <p>(2) in Article 5a, the following paragraphs are added:</p> <p>7. From 1 January 2029, providers shall not apply different retail prices to consumers for domestic communications and intra-EU communications, provided that technical rules on safeguards, such as sustainability, fair use and anti-fraud measures, are adopted. By 30 June 2028, the Commission shall, after consulting BEREC, adopt an implementing act laying down those technical rules in accordance with the examination procedure referred to in Article 5b.</p> <p>8. From 1 January 2025, providers may on a voluntary basis comply with the obligation not to apply different retail prices laid down in paragraph 7. Those providers shall be exempt from the obligations laid down in paragraph 1, subject to a fair use policy, with a view to bringing the benefits of equal retail prices for domestic and intra-EU communications to consumers earlier. To that end, the Commission shall adopt an implementing act on fair use, based on typical usage patterns, and anti-fraud measures by 31 December 2024, after consulting</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>BEREC. That implementing act shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 5b(2).</p> <p>9. By 30 June 2027, after consulting BEREC, the Commission shall review this Article, and based on the assessment of its impact, the Commission may, if appropriate, decide to submit a legislative proposal in order to amend it.</p> <p>10. The assessment referred to in paragraph 9 shall include:</p> <p>(a) the evolution of the wholesale costs related to the provision of intra-EU communications;</p> <p>(b) the evolution of competition in the market for the provision of number-based interpersonal communications services and the trend of the retail prices of intra-EU communications within the different Member States;</p> <p>(c) the evolution of consumer preferences and choice of special offers and bundles not charged on the basis of actual consumption of intra-EU communications;</p> <p>(d) the possible impact on the national markets for the provision of number-based interpersonal communications services and in particular on the retail prices charged to consumers at large, taking into account the costs of providing intra-EU communications, and the potential impact of the measures on revenues for the providers and, if possible, investment capacity of the providers, in view in particular of the future roll-out of networks in line with the connectivity targets set out in Decision (EU) 2022/2481 where additional charges for intra-EU communications are not already applied;</p> <p>(e) the extent of the usage, availability and competitiveness of number-independent interpersonal communications services or any alternatives to intra-EU communications;</p> <p>(f) the evolution of tariff plans as regards the intra-EU communications, and in particular, the</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>extent to which the implementation of the measures provided for in paragraph 8, has produced results in the direction of the elimination of retail price differences for consumers between domestic and intra-EU communications.</p> <p>11. In order to carry out the assessment referred to in paragraph 9, BEREC shall collect relevant information from national regulatory authorities on a regular basis. Where applicable, national regulatory authorities may provide such data in coordination with other competent authorities. The data collected by BEREC pursuant to this paragraph shall be notified to the Commission at least once a year. The Commission shall make them public. To ensure that BEREC can carry out its obligations under this paragraph, providers shall be obliged to cooperate by providing the requested data, including confidential data, to the relevant national authorities.’;</p> <p>(3) the following article is inserted:</p> <p>‘Article 5b Committee procedure 1. To fulfil its obligations under Article 5a of this Regulation, the Commission shall be assisted by the Communications Committee established by Article 118(1) of Directive (EU) 2018/1972. That committee shall be a committee within the meaning of Regulation (EU) No 182/2011. 2. Where reference is made to this Article, Article 5 of Regulation (EU) No 182/2011 shall apply.’;</p> <p>(4) in Article 10(5), the date ‘14 May 2024’ is replaced by the date ‘30 June 2032’. 1</p>					
18.	1. Directive 2014/61/EU is repealed with effect from 11 May 2024.			НП	Одредбе су процедуралне	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>2. By way of derogation from paragraph 1 of this Article, where the provisions of this Regulation replacing the provisions of Directive 2014/61/EU apply from a later date, the following corresponding provisions of that Directive shall remain in force until that same date, as set out below:</p> <p>(a) Article 4(2) and (3) Article 4(4), first sentence, Article 6(1), (2), (3) and (5), and Article 7(1) and (2), of that Directive shall remain in force until 12 May 2026;</p> <p>(b) Article 8(1) to (4) of that Directive shall remain in force until 12 February 2026.</p> <p>3. References to the repealed Directive shall be construed as references to this Regulation and read in accordance with the correlation table in the Annex.</p>				природе.	
19.	<p>1. This Regulation shall enter into force on the third day following that of its publication in the Official Journal of the European Union. 2. 3. It shall apply from 12 November 2025. By way of derogation from paragraph 2 of this Article:</p> <p>(a) Article 5(6) and Article 11(6) shall apply from 11 May 2024;</p> <p>(b) Article 17 shall apply from 15 May 2024. (c) Article 10(1), (2) and (3) shall apply from 12 February 2026; (d) Article 4(3), Article 6(1), Article 7(2) and (3) and Article 12(1), (2) and (3) shall apply from 12 May 2026;</p> <p>This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.</p>			НП	Одредбе су процедуралне природе.	
Annex	CORRELATION TABLE			НП	Одредбе су процедуралне природе.	

Назив прописа Европске уније : Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 establishing the European Electronic Communications Code Директива 2018/1972/ЕУ Европског парламента и Савета од 11. децембра 2018. о европском законнику електронских комуникација	2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32018L1972
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: МИНИСТАРСТВО ИНФОРМИСАЊА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА	4. Датум израде табеле: 4.5.2026.
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: 1. НАЦРТ ЗАКОНА О МЕРАМА ЗА СМАЊЕЊЕ ТРОШКОВА ПОСТАВЉАЊА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИОНИХ МРЕЖА ВРЛО ВИСОКОГ КАПАЦИТЕТА The Draft Law on Measures to Reduce the Cost of Deploying Very High-Capacity Electronic Communications Networks 2. ЗАКОН О ЕЛЕКТРОНСКИМ КОМУНИКАЦИЈАМА The Law on Electronic Communications	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2024-376
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ: ПОТПУНО УСКЛАЂЕНО	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ²	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
57.1.	Competent authorities shall not unduly restrict the deployment of small-area wireless access points. Member States	1.5.6.	За постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања из става 1. овог члана није потребно прибављати акт надлежног органа у	ПУ		

² Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>shall seek to ensure that any rules governing the deployment of small-area wireless access points are nationally consistent. Such rules shall be published in advance of their application.</p> <p>In particular, competent authorities shall not subject the deployment of small-area wireless access points complying with the characteristics laid down pursuant to paragraph 2 to any individual town planning permit or other individual prior permits.</p> <p>By way of derogation from the second subparagraph of this paragraph, competent authorities may require permits for the deployment of small-area wireless access points on buildings or sites of architectural, historical or natural value protected in accordance with national law or where necessary for public safety reasons. Article 7 of Directive 2014/61/EU shall apply to the granting of those permits.</p>	1.5.7.	<p>складу са прописима који уређују област планирања и изградње.</p> <p>Изузетно од става 6. овог члана, постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања на зградама или местима која представљају културна добра, у складу са законом којим се уређује заштита културних добара, подлеже издавању дозволе у складу са законом.</p>			
57.2.	<p>The Commission shall, by means of implementing acts, specify the physical and technical characteristics, such as maximum size, weight, and where appropriate emission power of small-area wireless access points.</p> <p>Those implementing acts shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 118(4).</p> <p>The first such implementing act shall be adopted by 30 June 2020.</p>	1.5.5.	<p>Регулатор ближе уређује карактеристике и опште услове постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, уз примену одговарајућих смерница Европске уније.</p>	ПУ		
57.3	<p>This Article is without prejudice to the essential requirements laid down in</p>			НП	Одредба је декларативне природе и односи се на постојеће законодавство	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		1.5.2. 1.5.3. 1.5.4.	<p>за постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања и/или потребни за повезивање тих приступних тачака са окосницом мреже оператора.</p> <p>Захтев из става 1. овог члана се подноси оператору мреже или органу јавног сектора из става 1. овог члана и мора садржати опис захтеваног приступа уз навођење елемената физичке инфраструктуре за коју се тражи приступ ради постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, као и намеравани временски период за коришћење физичке инфраструктуре.</p> <p>Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана дужан је да, на захтев оператора, достави услове омогућавања приступа својој физичкој инфраструктури ради постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, који морају бити правични, разумни, транспарентни и недискриминаторни и доступни путем јединствене информационе тачке.</p> <p>Оператор мреже и орган јавног сектора из става 1. овог члана је у обавези да испуни сваки разуман захтев оператора из става 2. овог члана и да му омогући приступ физичкој инфраструктури ради постављања бежичних приступних тачака мале зоне покривања, закључивањем уговора у року од месец дана од дана подношења захтева.</p>			
57.5.	Without prejudice to any commercial agreements, the deployment of small-area wireless access points shall not be subject to any fees or charges going beyond the administrative charges in accordance with Article 16.	1.5.8.	За постављање бежичних приступних тачака мале зоне покривања из става 1. овог члана плаћа се такса на име административних трошкова.	ПУ		